

بیانات در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور / ۱۳۸۹/۰۶/۱۴

دلیل دوم ما که امروز کار برامان مهم است، کارآفرینی مهم است، این است که ما امروز در مقابل یک فشار جهانی قرار داریم. دشمنی وجود دارد در دنیا که می‌خواهد با فشار اقتصادی و با تحریم و با این کارهایی که شماها میدانید، سلطه‌ی اهریمنی خودش را برگرداند به این کشور. هدف این است. یک کشور به این خوبی، با این همه منابع، منابع طبیعی، با این موقعیت سوق‌الجیشی، با همه‌ی امکانات، زیر نگیں یک قدرتی در دنیا بوده؛ یک روز انگلیسها بودند، یک روز آمریکائی‌ها بودند - در واقع نظام سلطه، دستگاه سلطه، امپراتوری سلطه. حالا آمریکا یک گوشه‌ای از این امپراتوری است - اینها مسلط بودند بر این کشور؛ انقلاب دست اینها را کوتاه کرده. سلطه می‌خواهد برگردد به این کشور. همه‌ی این تلاشها برای این است. مسئله‌ی انرژی هسته‌ای بهانه است. آن کسانی که خیال میکنند اگر ما مسئله‌ی انرژی هسته‌ای را حل کردیم، مشکلات حل خواهد شد، خطا میکنند. مسئله‌ی انرژی هسته‌ای را مطرح میکنند، مسئله‌ی حقوق بشر را مطرح میکنند، مسائل گوناگون را مطرح میکنند، که اینها بهانه است. مسئله، مسئله‌ی فشار است، می‌خواهند یک ملت را به زانو در بیاورند؛ می‌خواهند انقلاب را زمین بزنند. یکی از کارهای مهم همین تحریم اقتصادی است. می‌گویند ما طرفمان ملت ایران نیست! دروغ می‌گویند؛ اصلا طرف، ملت ایران است. تحریم برای این است که ملت ایران به ستوه بیاید، بگوید آقا ما به خاطر دولت جمهوری اسلامی داریم زیر فشار تحریم قرار می‌گیریم؛ رابطه‌ی ملت با نظام جمهوری اسلامی قطع بشود. هدف اصلا این است. البته ملت ما را نمیشناسند؛ مثل همه‌ی موارد دیگر محاسباتشان غلط اندر غلط است. از نظر نظام سلطه، گناه بزرگ ملت ایران این است که خودش را از زیر بار سلطه آزاد کرده. می‌خواهند مجازات کنند به خاطر این گناه، که چرا خودت را از زیر بار سلطه، ای ملت! آزاد کرده‌ای. این ملت راه را پیدا کرده. اصلا محاسباتشان اشتباه است؛ نمی‌فهمند چه کار باید بکنند و چه کار دارند میکنند. خب، اما فشار می‌آورند؛ فشار اقتصادی از راه تحریمها.

ما باید یک اقتصاد مقاومتی واقعی در کشور به وجود بیاوریم. امروز کارآفرینی معنایش این است. دوستان درست گفتند که ما تحریمها را دور می‌زنیم؛ بنده هم یقین دارم. ملت ایران و مسئولین کشور تحریمها را دور می‌زنند، تحریم‌کنندگان را ناکام میکنند؛ مثل موارد دیگری که در سالهای گذشته در زمینه‌های سیاسی بود که یک اشتباهی کردند، یک حرکتی انجام دادند، بعد خودشان مجبور شدند برگردند، یکی یکی عذرخواهی کنند. چند مورد یادتان هست لابد دیگر. حالا جوانها نمی‌دانند. در این ده بیست سال اخیر، از این کارها چند بار انجام دادند. این دفعه هم همین جور است. البته تحریم برای ما جدید نیست، ما سی سال است تو تحریمیم. همه‌ی این کارهایی که شده است، همه‌ی این حرکت عظیم ملت ایران، در فضای تحریم انجام گرفته؛ بنابراین کاری نمیتوانند بکنند. خب، ولی این دلیلی است برای همه‌ی مسئولان و دلسوزان کشور که خود را موظف بدانند، مکلف بدانند به ایجاد کار، به تولید، به کارآفرینی، به پر رونق کردن روزافزون این کارگاه عظیم؛ که کشور ایران حقیقتا امروز یک کارگاه عظیمی است. همه خودشان را باید موظف بدانند.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۰/۰۵/۱۹

یکی از دوستان اطلاع دادند که یک سناده دانشجویی برای تحقیق در اقتصاد مقاومتی تشکیل شده. کار بسیار جالبی است. اینجور کارهای عمیق، همان چیزی است که کشور به آن احتیاج دارد. شما باید فکر کنید، مطالعه کنید، تحقیق کنید. این تحقیقها اگر به درد آن دستگاه مسئول هم نخورد یا به کار او نیاید یا نپسندند، قطعا به کار شما می‌آید و به درد شما می‌خورد. این، کار بسیار جالبی است. همچنین یکی دیگر از دوستان اطلاع دادند که در دانشگاه شریف مرکز مطالعاتی‌ای تشکیل شده و در این زمینه‌ها کار میکنند. اینها بسیار کارهای مهمی است. این انگیزه‌ی جوان دانشجو و فکور، خیلی برای آینده‌ی کشور مهم است. البته راه‌حلهائی که گفته شد، بعضی از آنها کاملا درست است. این را هم من به شما عرض بکنم؛ در همین زمینه‌ی مسائل اقتصادی، پاره‌ای از آنچه که پیشنهاد و مطرح شد، ما اطلاع داریم که مد نظر مسئولین هست؛ درباره‌اش کار میکنند، تصمیم‌گیری میکنند، اقدام میکنند؛ منتها همه‌ی اقدامها یا به اطلاع نمی‌رسد، یا گفتنی نیست. به هر حال اینجور نیست که مسائل اقتصادی در مد نظر آن مسئولین نباشد.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۲

یک واقعیت دیگر هم این است که اگر کشور در مقابل فشارهای دشمن - از جمله در مقابل همین تحریمها و از این چیزها - مقاومت مدبرانه بکند، نه فقط این حربه کند خواهد شد، بلکه در آینده هم امکان تکرار چنین چیزهایی دیگر وجود نخواهد داشت؛ چون این یک گذرگاه است، این یک برهه است؛ کشور از این برهه عبور خواهد کرد. این چیزهایی که الان آنها تهدید میکنند، تحریم میکنند، جز آمریکا و جز رژیم صهیونیستی، هیچ کس ذی‌نفع از این تحریمها نیست. دیگران را با زور و با فشار و با رودربایستی و با این چیزها وارد میدان کردند. خب، پیداست که زور و فشار و رودربایستی نمیتواند خیلی ادامه پیدا کند - یک مدتی است - شاهدش هم این است که مجبور شدند بیست تا کشور را از همین تحریمهای نفتی و امثال اینها استثنا کنند! دیگرانی هم که استثنا نشدند، خودشان مایل نیستند، و بیش از آنچه که ما بخواهیم یا همان اندازه که ما می‌خواهیم، آنها دنبال راه‌حل میگردند. بنابراین بایستی مقاومت کرد.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۲

ما باید مسائل کشور را با این دید نگاه کنیم؛ آرمانها جلوی چشم ما باشد؛ واقعیتها تشویق‌کننده جلوی چشم ما باشد. در مورد واقعیتها منفی - که در واقع در بعضی موارد واقعیت‌سازی است، واقعیت‌نمایی است - دچار اشتباه نشویم. البته توان دشمن را دست‌کم نگیریم، سهل‌انگاری و ساده‌انگاری نکنیم. مسئله، مسئله‌ی اساسی و مهمی است. شما مثل یک ریاضیدانی که می‌خواهد یک مسئله‌ی مهم ریاضی را حل کند، بر سر این مسئله تلاشتان را به کار ببرید و مسئله را حل کنید. شما ریاضیدان بااستعدادی هستید؛ این هم یک مسئله‌ی ریاضی است. اینجوری باید با مسائل گوناگون برخورد کنید. خوشبختانه انسان مشاهده میکند که همین روحیه هم در دستگاه‌های گوناگون وجود دارد. به مسئله‌ی اقتصاد باید با این دید نگاه کرد.

ما چند سال پیش «اقتصاد مقاومتی» را مطرح کردیم. همه‌ی کسانی که ناظر مسائل گوناگون بودند، میتوانستند حدس بزنند که هدف دشمن، فشار اقتصادی بر کشور است. معلوم بود و طراحی‌ها نشان میداد که اینها می‌خواهند بر روی اقتصاد کشور متمرکز شوند. اقتصاد کشور ما برای آنها نقطه‌ی مهمی است. هدف دشمن این بود که بر روی اقتصاد متمرکز شود، به رشد ملی لطمه بزند، به اشتغال لطمه بزند، طبعاً رفاه ملی دچار اختلال و خطر شود، مردم دچار مشکل شوند، دلزده بشوند، از نظام اسلامی جدا شوند؛ هدف فشار اقتصادی دشمن این است، و این محسوس بود؛ این را انسان میتوانست مشاهده کند. من سال ۸۶ در سخن مطهر علی‌بن‌موسی‌الرضا (علیه‌الصلاه و السلام) در سخنرانی اول سال گفتیم که اینها دارند مسئله‌ی اقتصاد را پیگیری میکنند؛ بعد هم آدم میتواند فرض کند که این شعارهای سال حلقه‌هائی بود برای ایجاد یک منظومه‌ی کامل در زمینه‌ی مسائل اقتصاد؛ یعنی اصلاح الگوی مصرف، مسئله‌ی جلوگیری از اسراف، مسئله‌ی همت مضاعف و کار مضاعف، مسئله‌ی جهاد اقتصادی، و امسال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی. ما اینها را به عنوان شعارهای زودگذر مطرح نکردیم؛ اینها چیزهایی است که میتواند حرکت عمومی کشور را در زمینه‌ی اقتصاد ساماندهی کند؛ میتواند ما را پیش ببرد. ما باید دنبال این راه باشیم.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۲

مسئله‌ی اقتصاد مهم است؛ اقتصاد مقاومتی مهم است. البته اقتصاد مقاومتی الزاماتی دارد. مردمی کردن اقتصاد، جزو الزامات اقتصاد مقاومتی است. این سیاست‌های اصل ۴۴ که اعلام شد، میتواند یک تحول به وجود بیاورد؛ و این کار باید انجام بگیرد. البته کارهایی انجام گرفته و تلاش‌های بیشتری باید بشود. بخش خصوصی را باید توانمند کرد؛ هم به فعالیت اقتصادی تشویق بشوند، هم سیستم بانکی کشور، دستگاه‌های دولتی کشور و دستگاه‌هایی که میتوانند کمک کنند - مثل قوه‌ی مقننه و قوه‌ی قضائیه - کمک کنند که مردم وارد میدان اقتصاد شوند.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۳

کاهش وابستگی به نفت یکی دیگر از الزامات اقتصاد مقاومتی است. این وابستگی، میراث شوم صد ساله‌ی ماست. ما اگر بتوانیم از همین فرصت که امروز وجود دارد، استفاده کنیم و تلاش کنیم نفت را با فعالیتهای اقتصادی درآمدزای دیگری جایگزین کنیم، بزرگترین حرکت مهم را در زمینه‌ی اقتصاد انجام داده‌ایم. امروز صنایع دانش‌بنیان از جمله‌ی کارهایی است که میتواند این خلا را تا میزان زیادی پر کند. ظرفیتهای گوناگونی در کشور وجود دارد که میتواند این خلا را پر کند. همت را بر این بگذاریم؛ برویم به سمت این که هرچه ممکن است، وابستگی خودمان را کم کنیم.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۳

مسئله‌ی مدیریت مصرف، یکی از ارکان اقتصاد مقاومتی است؛ یعنی مصرف متعادل و پرهیز از اسراف و تبذیر. هم دستگاه‌های دولتی، هم دستگاه‌های غیر دولتی، هم آحاد مردم و خانواده‌ها باید به این مسئله توجه کنند؛ که این واقعا جهاد است. امروز پرهیز از اسراف و ملاحظه‌ی تعادل در مصرف، بلاشک در مقابل دشمن یک حرکت جهادی است؛ انسان میتواند ادعا کند که این اجر جهاد فی‌سبیل‌الله ر دارد. یک بعد دیگر این مسئله‌ی تعادل در مصرف و مدیریت مصرف این است که ما از تولید داخلی استفاده کنیم؛ این را همه‌ی دستگاه‌های دولتی توجه داشته باشند - دستگاه‌های حاکمیتی، مربوط به قوای سه‌گانه - سعی کنند هیچ تولید غیر ایرانی را مصرف نکنند؛ همت را بر این بگذارند. آحاد مردم هم مصرف تولید داخلی را بر مصرف کالاهایی یا مارکهای معروف خارجی - که بعضی فقط برای نام و نشان، برای پر دادن، برای خودنمایی کردن، در زمینه‌های مختلف دنبال مارکهای خارجی میروند - ترجیح بدهند. خود مردم راه مصرف کالاهای خارجی را ببندند.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۳

به نظر ما طرح‌های «اقتصاد مقاومتی» جواب میدهد. همین مسئله‌ی سهمیه‌بندی بنزین که اشاره کردند، جواب داد. اگر چنانچه بنزین سهمیه‌بندی نمیشد، امروز مصرف بنزین ما از صد میلیون لیتر در روز بالاتر میرفت. توانستند این را کنترل کنند؛ که خوب، امروز در یک حد خیلی خوبی هست. حتی باید جوری باشد که هیچ به بیرون نیازی نباشد، که الحمدلله نیست. تحریم بنزین را در برنامه داشتند؛ اقتصاد مقاومتی تحریم بنزین را خنثی کرد. و بقیه‌ی چیزهایی که مورد نیاز کشور است. هدفمند کردن یارانه‌ها هم در جهت شکل دادن به اقتصاد ملی است؛ که اینها میتواند هم رونق ایجاد کند - در تولید، در اشتغال - و هم موجب رفاه شود؛ اینها مایه‌ی رشد تولید کشور، رشد اقتصادی کشور، مایه‌ی اقتدار یک کشور است. با رشد تولید، یک کشور در دنیا اقتدار حقیقی و آبروی بین‌المللی پیدا میکند. این کار بایستی به انجام برسد.

بیانات در دیدار کارگزاران نظام / ۱۳۹۱/۰۵/۰۳

استفاده‌ی حداکثری از زمان و منابع و امکانات. از زمان باید حداکثر استفاده بشود. طرح‌هایی که سالهای متمادی طول میکشید، امروز خوشبختانه با فاصله‌ی کمتری انسان می‌بیند که فلان کارخانه در ظرف دو سال، در ظرف هجده ماه به بهره‌برداری رسید. باید این را در کشور تقویت کرد. حرکت بر اساس برنامه، یکی از کارهای اساسی است. تصمیم‌های خلق‌الساعه و تغییر مقررات، جزو ضربه‌هایی است که به «اقتصاد مقاومتی» وارد میشود و به مقاومت ملت ضربه میزند. این را، هم دولت محترم، هم مجلس محترم باید توجه داشته باشند؛ نگذارند سیاست‌های اقتصادی کشور در هر زمانی دچار تذبذب و تغییرهای بی‌مورد شود.

بیانات در دیدار جمعی از پژوهشگران و مسئولان شرکتهای دانش‌بنیان / ۱۳۹۱/۰۵/۰۸

هم دانشگاه‌ها، هم دستگاه‌های دولتی، هم آحاد مردمی که خوشبختانه توانایی و استعداد این کار را دارند، چه از لحاظ علمی، چه از لحاظ توانایی‌های مالی، باید تلاش کنند مسئولیت زمان خود و مقطع تاریخی حساس خود را بشناسند و به آن عمل کنند. این که ما عرض کردیم «اقتصاد مقاومتی»، این یک شعار نیست؛ این یک واقعیت است. کشور دارد پیشرفت میکند. ما افقهای بسیار بلند و نویدبخشی را در مقابل خودمان مشاهده میکنیم. خوب، بدیهی است که حرکت به سمت این افقها، معارضه‌ها و معارضه‌هایی هم دارد. بعضی از این معارضه‌ها انگیزه‌های اقتصادی دارد، بعضی انگیزه‌های سیاسی دارد؛ بعضی منطقه‌ای است، بعضی بین‌المللی است. این معارضه‌ها در مواردی هم منتهی میشود به همین فشارهای گوناگونی که مشاهده میکنید؛ فشارهای سیاسی، تحریم، غیر تحریم، فشارهای تبلیغاتی - اینها هست - لیکن در لابه‌لای این مشکلات، در وسط این خارها، گامهای استوار و همتها و تصمیم‌هایی هم وجود دارد که بناست از وسط این خارها عبور کند و خودش را به آن نقطه‌ی مورد نظر برساند؛ وضع کشور الان اینجوری است.

بیانات در دیدار جمعی از پژوهشگران و مسئولان شرکتهای دانش‌بنیان / ۱۳۹۱/۰۵/۰۸

ما باید هر کدام نقش خودمان را بشناسیم و آن را ایفا کنیم. یکی از بخشهای ما، اقتصاد است و خاصیت اقتصاد در یک چنین شرائطی، اقتصاد مقاومتی است؛ یعنی اقتصادی که همراه باشد با مقاومت در مقابل کارشکنی دشمن، خبثت دشمن؛ دشمنانی که ما داریم. به نظر من یکی از بخشهای مهمی که میتواند این اقتصاد مقاومتی را پایدار کند، همین کار شماسست؛ همین شرکتهای دانش‌بنیان است؛ این یکی از بهترین مظاهر و یکی از موثرترین مولفه‌های اقتصاد مقاومتی است؛ این را باید دنبال کرد.

بیانات در دیدار دانشجویان / ۱۳۹۱/۰۵/۱۶

در زمینه‌ی مسائل اقتصادی، «اقتصاد تهاجمی» را مطرح کردند؛ عیبی ندارد. بنده فکر اقتصاد تهاجمی را نکردم. اگر واقعا یک تبیین دانشگاهی و آکادمیک نسبت به اقتصاد تهاجمی - به قول ایشان، مکمل اقتصاد مقاومتی - وجود دارد، چه اشکالی دارد؟ آن را هم مطرح کنیم. آنچه که به نظر ما رسیده، اقتصاد مقاومتی بوده. البته اقتصاد مقاومتی فقط جنبه‌ی نفی نیست؛ اینجور نیست که اقتصاد مقاومتی معنایش حصار کشیدن دور خود و فقط انجام یک کارهای تدافعی باشد؛ نه، اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که به یک ملت امکان میدهد و اجازه میدهد که حتی در شرائط فشار هم رشد و شکوفایی خودش را داشته باشند. این یک فکر است، یک مطالبه‌ی عمومی است. شما دانشجو هستید، استاد هستید، اقتصاددان هستید؛ بسیار خوب، با زبان دانشگاهی، همین ایده‌ی اقتصاد مقاومتی را تبیین کنید؛ خودش را مشخص کنید؛ یعنی آن اقتصادی که در شرائط فشار، در شرائط تحریم، در شرائط دشمنی‌ها و خصومت‌های شدید میتواند تضمین‌کننده‌ی رشد و شکوفایی یک کشور باشد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهوری و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۱/۰۶/۰۳

بخش خصوصی را باید کمک کرد. اینکه ما «اقتصاد مقاومتی» را مطرح کردیم، خب، خود اقتصاد مقاومتی شرائطی دارد، ارکانی دارد؛ یکی از بخش‌های همین تکیه به مردم است؛ همین سیاست‌های اصل ۴۴ با تاکید و اهتمام و دقت و وسواس هرچه بیشتر باید دنبال شود؛ این جزو کارهای اساسی شماست. در بعضی از موارد، من از خود مسئولین کشور می‌شنوم که بخش خصوصی به خاطر کم‌توانی‌اش جلو نمی‌آید. خب، باید فکری بکنید برای اینکه به بخش خصوصی توانبخشی بشود؛ حالا از طریق بانک‌هاست، از طریق قوانین لازم و مقررات لازم است؛ از هر طریقی که لازم است، کاری کنید که بخش خصوصی، بخش مردمی، فعال شود. بالاخره اقتصاد مقاومتی معنایش این است که ما یک اقتصادی داشته باشیم که هم روند رو به رشد اقتصادی در کشور محفوظ بماند، هم آسیب‌پذیری‌اش کاهش پیدا کند. یعنی وضع اقتصادی کشور و نظام اقتصادی جوری باشد که در مقابل ترفندهای دشمنان که همیشگی و به شکلهای مختلف خواهد بود، کمتر آسیب ببیند و اختلال پیدا کند. یکی از شرائطش، استفاده از همه‌ی ظرفیتهای دولتی و مردمی است؛ هم از فکرها و اندیشه‌ها و راهکارهایی که صاحبزنان میدهند، استفاده کنید، هم از سرمایه‌ها استفاده شود.

به مردم هم باید واقعا میدان داده شود. البته در بیانات دوستان به برخی از این حوادثی که ناشی از پیگیری مفسدین اقتصادی و مفساد اقتصادی است، اشاره شد. واقعا نمیشود ما کار اقتصادی درست و قوی بکنیم، اما با مفساد اقتصادی مبارزه نکنیم؛ این واقعا نشدنی است. همان چند سال پیش هم که من راجع به این قضیه بحث کردم و مطالبی را به مسئولین کشور گفتم، به همین نکته توجه داشتم، که تصور نشود ما میتوانیم سرمایه‌گذاری مردمی و کار سالم مردمی داشته باشیم، بدون مبارزه با مفساد اقتصادی؛ و تصور نشود که مبارزه با مفساد اقتصادی موجب میشود که ما مشارکت مردم و سرمایه‌گذاری مردم را کم داشته باشیم؛ نه، چون اکثر کسانی که میخواهند وارد میدان اقتصادی بشوند، اهل کار سالمند، مردمان سالمی هستند؛ حالا یکی دو نفر هم آدمهای ناسالم پیدا میشوند. باید با چشمهای تیزبین، ریزبین و دوربین مراقبت کنید که کسانی نیابند به عنوان ایجاد اشتغال و ایجاد کار و کارآفرینی تسهیلات بانکی بگیرند، اما کارآفرینی واقعی انجام نگیرد. این را باید مراقبت کنید؛ هم شما مراقبت کنید، هم قوهی قضائیه مراقبت کند. به نظر من همکاری قوهی مجریه و قوهی قضائیه در اینجا یک کار بسیار لازمی است.

یک رکن دیگر اقتصاد مقاومتی، حمایت از تولید ملی است؛ صنعت و کشاورزی، خب، آمارهایی که آقایان میدهند، آمارهای خوبی است؛ لیکن از آن طرف هم از داخل دولت، خود مسئولین به ما میگویند که بعضی کارخانه‌ها دچار مشکلند، اختلال دارند، در بعضی جاها تعطیلی صنایع وجود دارد - گزارشهای گوناگونی به ما میرسد، خود شما هم گزارش میدهند؛ یعنی من گزارشهای دیگر هم دارم، اما اتکا من به گزارشهای دیگران نیست؛ گزارشهای خود شما هم هست که به دست ما میرسد - خب، باید این را علاج کرد. اینها طبعاً ایجاد اشکال میکند. اگر چنانچه همین بخش دوم قضیه - یعنی آن نیمه‌ی خالی لیوان - نمیبود، شما امروز از لحاظ رونق اقتصادی، وضع بهتری را در کشور ارائه میکردید و کمکهایی بیشتری به مردم میشد. بالاخره حمایت از تولید ملی، آن بخش درون‌زای اقتصاد ماست و به این بایستی تکیه کرد.

واحدهای کوچک و متوسط را فعال کنید. البته خوشبختانه واحدهای بزرگ ما فعالند، خوبند و سوددهی‌شان هم خوب است، کارشان هم خوب است، اشتغالشان هم خوب است؛ عمده‌ی واحدهای بزرگ ما وضعیتشان اینجور است - لذا همان طور که گفتید، محصول سیمانمان، محصول فولادمان، محصولات عمده‌ی اینجوری‌مان خوب است - لیکن باید به فکر واحدهای متوسط و کوچک باشید؛ اینها خیلی مهم است، اینها در زندگی مردم تأثیرات مستقیم دارد. مسئله‌ی منابع ارزی هم مسئله‌ی مهمی است؛ که خب، حالا آقایان توجه دارید. روی این مسئله دقت کنید، خیلی باید کار کنید. واقعا باید منابع ارزی را درست مدیریت کرد. حالا اشاره شد به ارز پایه؛ در این زمینه هم حرفهای گوناگونی از دولت صادر شد. یعنی در روزنامه‌ها از قول یک مسئول، یک جور گفته شد؛ فردا یا دو روز بعد، یک جور دیگر گفته شد. نگذارید این اتفاق بیفتد. واقعا یک تصمیم قاطع گرفته شود، روی آن تصمیم پافشاری شود و مسئله را دنبال کنید. به هر حال منابع ارزی باید مدیریت دقیق بشود.

یک مسئله هم در اقتصاد مقاومتی، مدیریت مصرف است. مصرف هم باید مدیریت شود. این قضیه اسراف و زیاده‌روی، قضیه مهمی در کشور است. خب، حالا چگونه باید جلوی اسراف را گرفت؟ فرهنگ‌سازی هم لازم است، اقدام عملی هم لازم است. فرهنگ‌سازی‌اش بیشتر به عهده‌ی رسانه‌هاست. واقعا در این زمینه، هم صدا و سیما در درجه‌ی اول و بیش از همه مسئولیت دارد، هم دستگاه‌های دیگر مسئولیت دارند. باید فرهنگ‌سازی کنید. ما یک ملت مسلمان علاقه‌مند به مفاهیم اسلامی هستیم، اینقدر در اسلام اسراف منع شده، و ما متأسفانه در زندگی‌مان اهل اسرافیم! بخش عملیاتی‌اش هم به نظر من از خود دولت باید آغاز شود. در گزارشهای شماها من خواندم، حالا هم بعضی از دوستان اظهار کردند که دولت درصدد صرفه‌جویی است و میخواهد صرفه‌جویی کند؛ بسیار خوب، این لازم است؛ این را جدی بگیرید. دولت خودش یک مصرف‌کننده‌ی بسیار بزرگی است. شما از بنزین بگیرید تا وسائل گوناگون، یک مصرف‌کننده‌ی بزرگ، دولت است. حقیقتاً در کار مصرف، صرفه‌جویی کنید. صرفه‌جویی، چیز بسیار لازم و مهمی است.

به مصرف تولیدات داخلی هم اهمیت بدهید. در دستگاه شما، در وزارتخانه‌ی شما، اگر کار جدیدی انجام میگیرد، اگر چیز جدیدی خریده میشود، اگر همین اقلام روزمره‌ای که مورد نیاز وزارتخانه است، تهیه میشود، سعی کنید همه‌اش از داخل باشد؛ اصرار بر این داشته باشید؛ خود این، یک قلم خیلی بزرگی میشود. اصلاً ممنوع کنید و بگوئید هیچ کس حق ندارد در این وزارتخانه جنس خارجی مصرف کند. به نظر من اینها میتواند کمک کند.

یک مسئله‌ی دیگر در سرفصل اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش‌بنیان است. بعضی از کسانی که در باب شرکتهای دانش‌بنیان فعال بودند، ماه رمضان اینجا آمدند و صحبت‌هایی کردند. خب، خوشبختانه انسان می‌بیند کارهای خوبی انجام داده‌اند. این بخش شرکتهای دانش‌بنیان و فعالیتهای اقتصادی دانش‌بنیان خیلی جاده‌ی باز و امیدبخشی است. البته آنها گلايه‌هایی هم داشتند. به نظر من دوستان مسئول در دولت که کارشان به این بخش ارتباط پیدا میکند - چه وزارت صنعت و معدن و تجارت، چه وزات علوم - به این مسئله‌ی شرکتهای دانش‌بنیان بپردازند و گلايه‌هاشان را بشنوند و آنها را برطرف کنند. زمینه‌ی بسیار خوبی است. ما استعدادهای برجسته‌ای داریم که میتوانند در این مورد کمک کنند.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۲/۰۱/۰۱

وظیفه‌ی همه‌ی ما این است که سعی کنیم کشور را مستحکم، غیر قابل نفوذ، غیر قابل تأثیر از سوی دشمن، حفظ کنیم و نگه داریم؛ این یکی از اقتضات «اقتصاد مقاومتی» است که ما مطرح کردیم. در اقتصاد مقاومتی، یک رکن اساسی و مهم، مقاوم بودن اقتصاد است. اقتصاد باید مقاوم باشد؛ باید بتواند در مقابل آنچه که ممکن است در معرض توطئه‌ی دشمن قرار بگیرد، مقاومت کند.

بیانات در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور / ۱۳۹۲/۰۲/۰۷

روزمه فکر کردن در مسائل اقتصادی، مضر است؛ تغییر سیاست‌های اقتصادی به طور دائم، مضر است - در همه‌ی بخشها، بخصوص در اقتصاد - تکیه کردن بر نظرات غیر کارشناسی، مضر است؛ اعتماد کردن به شیوه‌های تزیینی اقتصادهای تجملی شرق و غرب، مضر است. سیاست‌های اقتصاد باید سیاست‌های «اقتصاد مقاومتی» باشد - یک اقتصاد مقاوم - باید اقتصادی باشد که در ساخت درونی خود مقاوم باشد، بتواند ایستادگی کند؛ با تغییرات گوناگون در این گوشه‌ی دنیا، آن گوشه‌ی دنیا متلاطم نشود.

بیانات در دیدار دانشجویان / ۱۳۹۲/۰۵/۰۶

یک آرمان دیگر، اقتصاد مقاومتی است؛ که نسبت به آرمان قبلی که گفتیم، [ایجاد جامعه‌ی عادلانه و عادل و پیشرفته و معنوی] یک آرمان خرد است. با اینکه خود اقتصاد مقاومتی چیز مهمی است، اما در واقع در ذیل آن آرمان قبلی تعریف میشود. سلامت در جامعه، صنعت برتر، کشاورزی برتر، تجارت پر رونق، علم پیشرو، اینها همه‌اش جزو آرمانها است. نفوذ فرهنگی در جهان، نفوذ سیاسی در جهان و در منظومه‌ی سیاسی سلطه در عالم، اینها همه‌اش جزو آرمانها است. رسیدن

به عدالت اجتماعی، جزو آرمانها است. بنابراین وقتی می‌گوئیم آرمان، ذهن ما به یک امر غیر قابل تعریف دور از دسترسی نرود؛ آرمان یعنی اینها، اینها همه آرمانهایند؛ البته در درجات مختلف. مجموعه‌ی این خواسته‌ها و هدفها، منظومه‌ی آرمانی اسلام را تشکیل می‌دهد. شما برای هر کدام از اینها که تلاش کنید، تلاش برای آرمانها کرده‌اید. آن مجموعه‌ای که فرض کنیم در راه اقتصاد مقاومتی کار می‌کند، یا آن مجموعه‌ای که در زمینه‌ی گسترش فرهنگ انقلابی و اسلامی در دنیای اسلام تلاش میکند، اینها همه دارند کار آرمانی میکنند.

بیانات در دیدار دانشجویان / ۱۳۹۳/۰۵/۰۶

به نظر من امروز موضوعاتی وجود دارد که میتوانم مورد بحث در محیطهای دانشجویی واقع شود و همین زمینه‌های شور و نشاط گوناگون علمی و اجتماعی را به‌وجود آورد؛ (...)

عنوان «اقتصاد مقاومتی»، عنوان مهمی است. البته کار شده، تعریف شده، بحث شده، سیاستگذاری شده - در مراکزی که برای سیاستگذاری است - منتها جای بحث دارد: اقتصاد مقاومتی یعنی چه؟ در زمینه‌ی مسائل اقتصادی کشور، چه جور مقاومتی مورد نظر است؟ دانشگاه به عنوان یک کار علمی، یک موضوع علمی، چقدر میتواند به این قضیه بپردازد؟ اینها همه میتواند موضوع بحثهای دانشجویی قرار بگیرد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۳/۰۶/۰۶

من اشاره کنم به مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی. مبانی اقتصاد مقاومتی و مجموعه‌ی سیاستهای اقتصاد مقاومتی، تدوین شده است، برای مشورت فرستاده شده به مجمع تشخیص مصلحت، آنجا دارند بررسی میکنند. اقتصاد مقاومتی به معنای ریاضت اقتصادی نیست، به معنای در لاک خود رفتن نیست؛ یک معنای کاملاً معقول‌تر و عمیق‌تری دارد که قابل فهم و قابل دفاع است؛ و علاج هم همین است؛ ما باید بتوانیم یک اقتصادی را در کشور به‌وجود بیاوریم که در مقابل بحرانها و جزرومدهای بین‌المللی مقاوم باشد، آسیب نبیند؛ این لازم است.

بیانات در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش / ۱۳۹۳/۱۱/۱۹

آنچه کشور را نجات میدهد، تکیه به نیروی داخلی و نگاه به درون است؛ هم در زمینه‌ی اقتصاد، هم در زمینه‌ی مسائل گوناگون اجتماعی و سیاسی، هم در زمینه‌ی مسائل فرهنگی. ان‌شاءالله سیاستهای اقتصاد مقاومتی هم در آینده‌ی نزدیکی ابلاغ خواهد شد؛ و [به] دنبال ابلاغ این سیاستها ان‌شاءالله ساختهای لازم، کارهای لازم، تلاشهای لازم برای ایجاد اقتصاد مقاومتی - که متکی به مقاومت مردم است - به‌وجود خواهد آمد؛ و ملت راه خود را ادامه خواهد داد. آنچه مهم است این است که احاد ملت ما وحدت خودشان را حفظ کنند؛ احاد ملت، مسئولین، نخبگان نگذارند حواشی گوناگون، متن را مخدوش کند. امروز متن حرکت ملت، ایجاد اقتدار درونی است، ایستادگی در مقابل طوفانهای مخالفت و معارضة است.

بیانات در دیدار مردم آذربایجان / ۱۳۹۳/۱۱/۲۸

ان‌شاءالله بزودی سیاستهای اقتصاد مقاومتی ابلاغ خواهد شد. علاج مشکلات کشور پیمودن راه اقتصاد مقاومتی است؛ یعنی تکیه به درون. چشم را ندوزیم به دست دیگران؛ ما تواناییم، ما ثروتمندیم، هم ثروت انسانی داریم - نیروی انسانی ما در دنیا کم‌نظیر است، اگر نگوییم بی‌نظیر - [هم] ثروتهای زیرزمینی؛ ثروتهای ما فوق‌العاده است. دنیا به ما احتیاج دارد؛ به قدری که دنیا به ما احتیاج دارد، ما به دنیا احتیاج نداریم. امروز دنیا روی کاکل نفت و گاز می‌چرخد؛ ما در دنیا اول‌کشوریم در همه‌ی فهرست بلند کشورهای دنیا. این را من امسال در مشهد گفتم، با توجه به ذخایر نفت ما و ذخایر گاز ما، ما در دنیا اولیم. اخیراً مسئولین محترم دولتی برای من گزارش آوردند، ما از لحاظ گاز هم که دوم بودیم در دنیا، امروز شدیم اول. امروز از لحاظ ذخایر گاز که ما تا چندی پیش - شاید تا یک سال، یک سال و نیم پیش - در رده‌ی دوم قرار داشتیم، امروز در رده‌ی اول قرار داریم؛ این ذخایر ما است، دنیا به اینها احتیاج دارد. دیدید یک مقدار لیخنندی مشاهده شد، شرکت‌های خارجی هجوم آوردند؛ می‌خواهند بیایند، تا چه وقت میتوانند آمریکایی‌ها روی این لجبازی خودشان مقاومت کنند؟ اگر چنانچه ما بر روی توان خودمان تکیه کنیم، استقامت آنها در هم خواهد شکست؛ این را بدانند. تا وقتی که ما چشممان به دست دیگران باشد، دنبال این باشیم که کدام مقدار از تحریمها کم شد، کدام مقدار چنین شد، فلان حرف را فلان مسئول آمریکایی گفت یا نگفت - تا وقتی دنبال این حرفها باشیم - به جایی نمیرسیم. ما یک کشور بزرگ هستیم، یک ملت قوی هستیم، ملت بافرهنگی هستیم، ملت بااستعدادی هستیم، ثروت خدادادی هم الی‌ماش‌الله [داریم]؛ مسئولینمان هم خوشبختانه مسئولین دلسوزی هستند، دلشان میخواهد کار کنند، ما هم کمکشان میکنیم، دعایشان هم میکنیم؛ البته اصرار هم میکنیم که مسئولین هم به نیروی داخلی تکیه کنند؛ از مسئولین هم میخواهیم به مردم اعتماد کنند، به نیروی داخلی اعتماد کنند، سعی کنند این سرچشمه‌ی فیاض تمام نشدنی را در داخل، خروشان و فروزان و جوشان کنند؛ این اگر شد، همه‌ی درهای بسته باز خواهد شد. باید این‌جوری حرکت کنند، این‌جوری عمل کنند.

ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» / ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

ایران اسلامی با استعدادهای سرشار معنوی و مادی و ذخائر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و مهم‌تر از همه، برخورداری از نیروی انسانی متعهد و کارآمد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، اگر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است، پیروی کند نه تنها بر همه مشکلات اقتصادی فائق می‌آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام عیار در برابر این ملت بزرگ صف‌آرایی کرده، به شکست و عقب‌نشینی وا می‌دارد، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و ... در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمانها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز بیست ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت بنیان، درون‌زا و برون‌گرا، پویا و پیشرو را محقق سازد و الگویی الهام‌بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد. اکنون با مذاقه لازم و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که در ادامه و تکمیل سیاست‌های گذشته، خصوصاً سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با چنین نگاهی تدوین شده و راهبرد حرکت صحیح اقتصاد کشور به سوی این اهداف عالی است، ابلاغ می‌گردد. لازم است قوای کشور بی‌درنگ و با زمان‌بندی مشخص، اقدام به اجرای آن کنند و با تهیه قوانین و مقررات لازم و تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف، زمینه و فرصت مناسب برای نقش‌آفرینی مردم و همه فعالان اقتصادی را در این جهاد مقدس فراهم آورند تا به فضل الهی حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران نیز همچون حماسه سیاسی در برابر چشم جهانیان رخ نماید. از خداوند متعال توفیق همگان را در این امر مهم خواستارم.

ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» / ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف پذیر، فرصت ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

...

۲۶- تبیین ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان سازی آن بویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی.

ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» / ۱۳۹۲/۱۱/۲۹

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

- ۲۲- دولت مکلف است برای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با هماهنگی سازی و بسیج پویای همه امکانات کشور، اقدامات زیر را معمول دارد:
- شناسایی و بکارگیری ظرفیت‌های علمی، فنی و اقتصادی برای دسترسی به توان‌های آتی و اقدامات مناسب.
- رصد برنامه‌های تحریم و افزایش هزینه برای دشمن.
- مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به‌هنگام در برابر مخاطرات و اختلالات داخلی و خارجی.

ابلاغ سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی» / ۱۳۹۲/۱۱/۲۹

با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ می‌گردد:

- ۱۲- افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق:
- توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان.
- استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی.
- استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

تشکیل جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب / ۱۳۹۲/۱۲/۰۶

گفتمان‌سازی در خصوص اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به یک گفتمان عمومی، بسیاری از مشکلات را بر طرف و کارها را تسهیل خواهد کرد.

تشکیل جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب / ۱۳۹۲/۱۲/۰۶

اگر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بطور جدی پیگیری و اجرا شوند، امید زیادی وجود دارد که رونق اقتصادی و اصلاح پایه‌های اقتصادی کشور در میان‌مدت محقق و بخشی از مشکلات مردم حل شود.

تشکیل جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب / ۱۳۹۲/۱۲/۰۶

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، سیاست‌هایی جامع و فراگیر است که باید در اجرا نیز با همین جامعیت و فراگیری، تحقق یابد.

تشکیل جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب / ۱۳۹۲/۱۲/۰۶

با ابلاغ این سیاست‌ها، مردم اکنون منتظر اجرای آنها و تاثیرات مثبت ناشی از اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی هستند، بنابراین دولت، مجلس و قوه قضائیه باید بطور جدی وارد میدان شوند و وظایف مربوط به خود را، در هر بخش، پیگیری و اجرا کنند.

تشکیل جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب / ۱۳۹۲/۱۲/۰۶

باید روند اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بصورت یک حرکت مستمر و متوقف‌نشده، تا رسیدن به نتیجه، ادامه یابد و هر یک از قوا نیز بر روند کار خود نظارت دقیق داشته باشند.

بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۲/۱۲/۱۵

واقعیت دیگری که باید به آن توجه داشت، ظرفیت‌های بی‌شمار ملی است؛ که خوشبختانه مسئولین کشور، مسئولین دولتی - که من امکان این را داشتم که بالخصوص در این ایام با اینها ملاقات کنم - بعد از تشکیل دولت جدید، میبینم همه معترفند، معتقدند، واقفند، به ظرفیت‌های بی‌شمار داخلی کشور؛ که خب همین وجود این ظرفیت‌ها هم بحمدالله رهنمون شد که این حقیر و همفکران و همکاران و کمکها، به این مسئله اقتصاد مقاومتی برسیم؛ والا اگر کشوری از ظرفیت داخلی محروم باشد، نمیتواند یک اقتصاد مقاوم به‌وجود بیاورد. اقتصاد مقاوم آنوقتی است که ما در داخل، ظرفیت داریم. با هر کدام از این مسئولین اقتصادی و مرتبط با این قضا یا انسان می‌نشیند، میبیند اینها ظرفیت‌های داخلی فراوانی را می‌شمرند؛ این هم یک واقعیتی است که بسیار مهم است.

بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۲/۱۲/۱۵

واقعیت دیگر این است که همین دشمن، از مقابله با ملت ایران و مقابله با نظام اسلامی عاجز است. دلیل عجز را اگر بخواهید، این است که چون نمیتواند مقابله کند، تحریم را آورده؛ والا اگر میتوانست مقابله کند، تحریم چرا؟ دلیل بر اینکه تحریم هم فایده ندارد و نداشته است و نخواهد داشت، این است که مکرر تهدید نظامی میکند. خب، اگر میتوانستند اینها با شیوه‌های متعارف و معمول دنیا این انقلاب را از بین ببرند و این ملت را به زانو در بیاورند، دیگر این تهدید و این فشار و اینها لازم نبود. و این تحریم هم جدید نیست و نشان هم دادند. خوشبختانه امروز با اتفاق نظری که مسئولان محترم دولت، هم رئیس‌جمهور محترم، هم وزرای مربوط، هم روسای دو قوه دیگر، روی مسئله اقتصاد مقاومتی کردند - که جای تقدیر و تشکر دارد از اینها؛ یعنی واقعا استقبال کردند از این فکر؛ که البته خود آنها هم در مجمع تشخیص، در مشورت‌دهی به این مسئله سهیم بودند، شریک بودند، بحث کردند روی این مسئله - خود این اتفاق نظر، نشان‌دهنده این است که این تحریمی که اینها ظالمانه و از روی بغض و عداوت و نفرت بر ملت ایران تحمیل کردند، اثری نخواهد داشت و ان‌شاءالله این اقتصاد مقاومتی فائق خواهد آمد بر ترندهای آنها. این هم یک واقعیت است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

قبلا سیاست‌های گوناگونی در زمینه‌های اقتصادی ابلاغ شده است؛ مثل سیاست انرژی، سیاست تولید ملی، سیاست اصل ۴۴، سیاست امنیت سرمایه‌گذاری، سیاست آب و غیره؛ در آن سیاست‌ها آنچه کانون توجه در هر بخشی بوده است، اراده‌ی نقشه‌ی راه بوده؛ یعنی خواستیم مثلا در زمینه‌ی تولید ملی یا مسئله‌ی آب یا مسئله‌ی انرژی و امثال اینها نقشه‌ی راهی ارائه بشود که براساس آن، مسئولان، کار خودشان را پیش ببرند. [اما] در این سیاست‌ها تنها مسئله‌ی نقشه‌ی راه نیست، بلکه در اینجا شاخص‌های درست پیمودن راه هم مطرح شده؛ درست مثل علائم راهنمایی و رانندگی. در بندهای مختلف این سیاست‌ها وظایفی تعیین شده‌است که در واقع این وظایف تضمین‌کننده‌ی درستی حرکت در این راه است؛ یعنی این سیاست‌ها که فراگیر و عمومی و کلی است، در هر بخشی شاخص‌هایی را مشخص کرده است که در مطالعه‌ی بندهای سیاست‌ها، کارهایی که باید انجام بگیرد، مشخص است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مجموعه‌ی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در واقع یک الگوی بومی و علمی است که برآمده‌ی از فرهنگ انقلابی و اسلامی ما است؛ متناسب با وضعیت امروز و فردای ما است. من شرح خواهم داد که این مربوط به وضع کنونی و شرایط کنونی کشور نیست، این یک تدبیر بلندمدت برای اقتصاد کشور است؛ می‌تواند اهداف نظام جمهوری اسلامی را در زمینه‌ی مسائل اقتصادی برآورده کند؛ می‌تواند مشکلات را برطرف کند؛ در عین حال پویا هم هست؛ یعنی ما این سیاستها را به صورت یک چهارچوب بسته و متحجر ندیده‌ایم، قابل تکمیل است، قابل انطباق با شرایط گوناگونی است که ممکن است در هر برهه‌ای از زمان پیش بیاید؛ و عملاً اقتصاد کشور را به حالت "انعطاف‌پذیری" می‌رساند؛ یعنی شکنندگی اقتصاد را در مقابل تکانه‌های گوناگون - که اشاره خواهم کرد - برطرف میکند. این الگو با تلاش و همفکری افراد صاحب‌نظر و با بحث در مجمع تشخیص مصلحت و حضور روسای قوا و مسئولان تهیه شده؛ از کمک صاحب‌نظران اقتصادی برای تهیه این الگو به‌طور کامل استفاده شده؛ در واقع یکی از محسنات این الگو این است که مورد وفاق است؛ یعنی در مجمع تشخیص وزر پیدا کرده است و چکش‌کاری شده، جوانب آن دیده شده؛ روسای قوا در مجمع تشخیص حضور دارند، مسئولان گوناگون هم در آنجا هستند، بحث کردند؛ کار ملاحظه شده و دقت شده و مستحکم شده‌ای است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

گرایش به اقتصاد مقاومتی مخصوص ما هم نیست؛ امروز در بسیاری از کشورها - بخصوص در این سالهای اخیر - با تکانه‌های شدید اقتصادی که در دنیا به‌وجود آمد، کشورهای متعددی به دنبال مقاومتی در اقتصاد خودشان برآمدند؛ البته هر کشوری شرایط خاص خودش را دارد. این اقتصاد سرمایه‌داری با مشکلاتی که ناشی از این اقتصاد بود، از غرب و از آمریکا سرریز شد به بسیاری از کشورها؛ و اقتصاد جهانی در مجموع، یک کل مرتبط به یکدیگر است، طبعاً کشورها از این مشکلات کم‌وبیش متأثر شدند؛ بعضی بیشتر، بعضی کمتر. بنابراین خیلی از کشورها در صدد برآمدند که اقتصاد خودشان را مقاومتی کنند؛ به تعبیری همین اقتصاد مقاومتی را به شکل متناسب با کشورهایشان برنامه‌ریزی کنند، تحقق ببخشند. به نظر من احتیاج ما به اقتصاد مقاومتی بیش از کشورهای دیگر است؛ ما بیشتر احتیاج داریم که اقتصاد خودمان را مقاومتی کنیم. اولاً به همان دلیل مشترک بین ما و دیگر کشورها؛ ما با اقتصاد جهانی مرتبطیم، بنای بر همین ارتباط هم داریم، ما قصد جدانشدن و معزل شدن از اقتصاد جهانی را به‌هیچ‌وجه نداریم و در شرایط کنونی دنیا نمیتوان هم داشت؛ بنابراین متأثر میشویم از آنچه در دنیا در اقتصادهای جهانی اتفاق می‌افتد. ثانیاً خصوصیتی است که ما داریم؛ ما به‌خاطر استقلالمان، به‌خاطر عزت‌مداری‌مان، به‌خاطر اصرارمان بر تحت تأثیر سیاستهای قدرتها قرار نرفتن، مورد تهاجم و سو نیت هم قرار داریم؛ یعنی نسبت به ما - همچنان که در شرایط کنونی مشاهده میکنید - انگیزه‌های مخالفت و اخلاگری و اشکال‌تراشی و ایجاد مشکل، بیش از بسیاری از کشورهای دیگر است. بنابراین ما بیشتر بایستی اهتمام بورزیم به اینکه پایه‌های اقتصاد را محکم کنیم و اقتصادمان را مقاومتی کنیم؛ نگذاریم وضعیتی وجود داشته باشد که یا حوادث و تکانه‌های ناگزیر و یا سونیت‌ها بتوانند در اقتصاد ما اثر بگذارد. بنابراین ما به این نیاز داریم.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

من یک فهرست اجمالی از مولفه‌ها و ویژگی‌های الگوی اقتصاد مقاومتی را مطرح میکنم. من در سه بخش، عرایض را تقسیم کرده‌ام: یکی فهرست این مولفه‌ها است؛ بعد چند نکته برای اینکه ما چرا اقتصاد مقاومتی را امروز یک ضرورت میدانیم و دنبال میکنیم؛ و در بخش سوم هم الزاماتی که بایستی به آنها پایبند باشیم. در این بخش [اول] من ده ویژگی را یادداشت کرده‌ام که به شما عرض میکنم که اینها ویژگی‌های این سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است که مطرح شده و در واقع مولفه‌های این مجموعه است. یکی مسئله‌ی ایجاد تحرک و پویایی در اقتصاد کشور و بهبود شاخصهای کلان است؛ از قبیل رشد اقتصادی، از قبیل تولید ملی، از قبیل اشتغال، کاهش تورم، افزایش بهره‌وری، رفاه عمومی. در تامین این سیاستها، تحرکی در اقتصاد کشور و بهبودی در این شاخصها در نظر گرفته شده؛ و از همه‌ی این شاخصها مهم‌تر، شاخص کلیدی و مهم عدالت اجتماعی است. یعنی ما رونق اقتصادی کشور را بدون تامین عدالت اجتماعی به‌هیچ‌وجه قبول نداریم و معتقد به آن نیستیم. کشورهایی هستند که شاخصهایشان خیلی خوب است، مطلوب است، رشد اقتصادیشان خیلی بالا است؛ لکن تبعیض، اختلاف طبقاتی، نبود عدالت در آن کشورها محسوس است؛ ما این را به‌هیچ‌وجه منطبق با خواست اسلام و اهداف جمهوری اسلامی نمیدانیم. بنابراین یکی از مهم‌ترین شاخصهای ما، شاخص عدالت اجتماعی است. باید طبقات محروم از پیشرفت اقتصادی کشور به معنای واقعی کلمه بهره‌مند بشوند. این مولفه‌ی اول.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته دوم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، توانایی مقاومت در برابر عوامل تهدیدزا است که در این سیاستها دیده شده و مورد ملاحظه قرار گرفته. همان‌طور که عرض کردم برخی از عوارض موثر بر اقتصاد کشورها تکانه‌های اقتصادی دنیا است که پیش می‌آید؛ مثل همان چیزی که در این سالها پیش آمد و در برهه‌های دیگری پیش آمده که این تأثیر می‌گذارد بر روی کشورها. من یک‌وقتی گفتم، رئیس یکی از کشورهای آسیای جنوب شرقی آمد و با من ملاقات کرد؛ در آن دوره‌ای که در این منطقه آن شکست عجیب به وجود آمد؛ حرف او به من این بود، گفت شما فقط بدانید، ما در یک شب از یک کشور غنی تبدیل شدیم به یک کشور فقیر؛ یعنی اقتصاد غیر مقاوم این‌جوری است. پس یک عامل برای تأثیرگذاری بر روی اقتصادها همین تکانه‌های گوناگون اقتصادی دنیا است که سرریز میشود به کشورها، یک عامل بلاهای طبیعی است که پیش می‌آید، و یک عامل هم تکانه‌های تخصمی است؛ مثل تحریمها و امثال تحریمها. فرض بفرمایید که در مراکز تصمیم‌گیری، تصمیم‌گیری بشود روی قیمت نفت، یک‌وقت قیمت نفت را من باب مثال بیاورند به شش دلار، کما اینکه برای ما اتفاق افتاد؛ خیلی از اینها عادی نیست؛ اینها کارهای پیش‌بینی‌شده و موثر و به دنبال تصمیم‌گیری‌های مشخصی است که از مراکز دنیال میشود. بنابراین مولفه‌ی دوم، توانایی مقاومت در برابر عوامل تهدیدزا است؛ به همین شرحی که عرض شد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته سوم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، تکیه بر ظرفیتهای داخلی است که در این سیاستها دیده شده؛ من بعد راجع به این ظرفیتهای داخلی توضیح خواهم داد؛ چه ظرفیتهای علمی، چه انسانی، چه طبیعی، چه مالی، چه جغرافیایی و اقلیمی. ما ظرفیتهای مهمی داریم؛ یعنی در این سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تکیه اصلی بر روی ظرفیتهای داخلی است، که بسیار هم گسترده است. نه به این معنا که ما چشمانمان را به روی امکانات بیرون کشور میندیم؛ نه، حتماً استفاده میکنیم - استفاده‌ی حداکثری هم میکنیم - منتها نگاه ما، تکیه‌ی ما، اعتماد ما بیشتر بر روی مسائل داخلی است؛ تمرکز ما روی امکانات داخلی کشور و داشته‌های درونی کشور است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته‌ی چهارم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، رویکرد جهادی است که در این سیاستها مورد ملاحظه قرار گرفته؛ همت جهادی، مدیریت جهادی. با حرکت عادی نمیشود پیش رفت؛ با حرکت عادی و احیاناً خواب‌آلوده و بی‌حساسیت نمیشود کارهای بزرگ را انجام داد؛ یک همت جهادی لازم است، تحرک جهادی و مدیریت جهادی برای این کارها لازم است. باید حرکتی که میشود، هم علمی باشد، هم پر قدرت باشد، هم با برنامه باشد، و هم مجاهدانه باشد. من در جلسه‌ای که با روسای محترم سه قوه برای همین مسئله در هفته‌های گذشته داشتیم، مطرح کردم، خوشبختانه آقای رئیس‌جمهور با قاطعیت به من گفتند که آن

کسانی که در دولت مسئول پیگیری این کارها هستند، تصمیمشان بر همین حرکت جدی و مجاهدانه است؛ خوب، این خیلی خوب است؛ یعنی این لازم است، بدون این نمیشود پیش رفت.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته پنجم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، مردم‌محوری است که در این سیاستها ملاحظه شده. تجربه هم به ما نشان میدهد، بیانات و معارف اسلامی هم تاکید میکند که هرچا مردم می‌آیند دست خدا هم هست. يد الله مع الجماعة؛ هرچا مردم هستند، عنایت الهی و کمک الهی و پشتیبانی الهی هم هست؛ نشانه و نمونه آن، دفاع هشت‌ساله، نمونه آن خود انقلاب، و نمونه آن گذر از گردنه‌های دشوار این ۲۵ سال [است] چون مردم در میدان بودند، کارها پیش رفته؛ ما در زمینه اقتصادی به این کمتر بها دادیم. سیاستهای اصل ۴۴ را که ما تصویب کردیم و ابلاغ کردیم، برای همین بود؛ البته حق آن چنان‌که باید و شاید ادا نشد. من در همین‌جا همان سالها، در جلسه با مسئولین راجع به سیاستهای اصل ۴۴ صحبت کردم؛ مورد تصدیق همه بود؛ در عمل هم کارهایی انجام گرفت که بایستی شکرگزار بود، لکن آنچنان که حق آن سیاستها بود عمل نشد. ما بایست به مردم تکیه کنیم، بها بدهیم؛ مردم با امکاناتشان باید بیابند در وسط میدان اقتصادی؛ فعالان، کارآفرینان، مبتکران، صاحبان مهارت، صاحبان سرمایه، نیروهای متراکم و بی‌پایانی که در این کشور وجود دارد، که واقعا این نیروها هم بی‌شمارند. بنده سالهای متمادی است که سروکار دارم با قشرهای مختلف مردم؛ در عین‌حال گاهی یک چیزهایی برای ما آشکار میشود که من میبینم از اینها هم غافل بودیم. این‌قدر عناصر آماده به کار، یا دارای مهارت، یا دارای ابتکار، یا دارای دانش، یا دارای سرمایه در کشور هستند که اینها تشنه کارند؛ دولت بایستی برای حضور اینها زمینه‌سازی کند، اینها را راهنمایی کند که کجاها میتوانند توان خودشان را به کار ببندند، از آنها حمایت بکند؛ مسئولیت عمده دولت این است. حالا فعالیت اقتصادی دولت در یک بخشهای ناگزیری، قهرا وجود خواهد داشت؛ لکن باید فعالیت اقتصادی به مردم داده بشود؛ که در این سیاستها مورد ملاحظه قرار گرفت.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مسئله ششم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی] امنیت اقلام راهبردی و اساسی است؛ در درجه اول غذا و دارو. باید تولید داخلی کشور طوری شکل بگیرد که کشور در هیچ شرایطی، در زمینه تغذیه و در زمینه دارو دچار مشکل نشود؛ این یکی از مولفه‌های اساسی در این سیاستهای است که ابلاغ شده. باید خودکفا باشیم، بایستی زمینه‌های کاملا کفایت‌کننده مورد توجه قرار بگیرد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته هفتم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، کاهش وابستگی به نفت است؛ یکی از سخت‌ترین آسیبهای اقتصادی ما همین وابستگی به نفت است. این نعمت بزرگ خدادادی برای کشور ما در طول ده‌ها سال مابه‌ی فروریختگی‌های اقتصادی و فروریختگی‌های سیاسی و اجتماعی شد؛ باید ما یک فکر اساسی بکنیم. ما نمی‌گوییم از نفت استفاده نشود، [بلکه] تکیه ما بر استفاده‌ی حداقلی از فروش نفت خام است؛ نفت را میتوان به‌صورت فرآورده در اختیار گذاشت؛ که در این سیاستها دیده شده. یک کار اساسی و مهمی که باید انجام بگیرد این است؛ این همت بلندی لازم دارد که ما در بند سیزده این سیاستها به این پرداختیم و جدا باید این بند عملیاتی بشود.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

موضوع هشتم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، مسئله اصلاح الگوی مصرف است؛ مسئله صرفه‌جویی، پرهیز از ریخت‌وپاش، پرهیز از اسراف، پرهیز از هزینه‌کردهای زائد، البته در این زمینه خطاب اول من متوجه به مسئولان است؛ مسئولان نه فقط در زندگی‌های شخصی خودشان - که حالا آن یک مسئله درجه‌ی دو است - [بلکه] در درجه اول و در حوزه مأموریت خودشان باید بجد از ریخت‌وپاش پرهیز کنند. اگر چنانچه این شد یعنی ما مسئولین کشور به این اصل پایبند بودیم، آن وقت این روحیه، این خصلت، این اخلاق، سرریز خواهد شد به مردم. ما امروز در بین مردم و کسانی که دستشان به دهانشان میرسد هم اسراف زیاد می‌بینیم، در خیلی از موارد اسراف وجود دارد؛ خطاب هم میکنیم به مردم، لکن این از جمله‌ی جاهایی است که «کونوا دعاه الناس بغير السنکم». مجموعه‌ی مسئولین کشور بایستی در شئون مجموعه‌ی تحت مدیریت خودشان به این توجه کنند؛ اسراف نباشد؛ الگوی مصرف، یک الگوی حقیقتا عاقلانه، مدبرانه، اسلامی باشد. ما به مردم نمی‌گوییم که ریاضت بکشند؛ این‌جور گاهی بعضی الفا می‌کنند. بعد از آنکه سیاستهای اقتصاد مقاومتی ابلاغ شد، هنوز مرکب آن خشک نشده، یک عده‌ای شروع کردند که "اینها دارند مردم را به ریاضت دعوت میکنند"، نه، به‌هیچ‌وجه این‌جور نیست، بلکه بعکس است؛ ما معتقدیم که اگر این سیاستها اعمال بشود، وضع مردم بهتر خواهد شد، طبقات ضعیف گشایش پیدا خواهند کرد. در کشوری که تورم در حد مطلوب باشد، اشتغال در حد مطلوب باشد، آنجا عموم مردم در راحتی و آسایش و رفاه زندگی خواهند کرد. ما به‌هیچ‌وجه به مردم نمی‌گوییم ریاضت [بکشند] ما می‌گوییم ریخت‌وپاش نباشد؛ مصرف کردن یک حرف است، بد مصرف کردن یک حرف دیگر است.

من چند سال قبل از این در سخنرانی اول سال، به تفصیل درباره‌ی این صحبت کردم. ما مسئولین باید این را وجهی همت خودمان قرار بدهیم؛ اسراف در آب، اسراف در نان، اسراف در مواد غذایی، اسراف در دارو، اسراف در وسایل زندگی، اسراف در وسایل تجمل و آرایش و مانند اینها، بخش مهمی از منابع زنده‌ی کشور را هدر میدهد؛ این هم یکی از چیزهایی است که بایستی مورد ملاحظه قرار بگیرد؛ مصرف خوب و درست، غیر از اسراف کردن و دور ریختن و ریخت‌وپاش کردن است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته نهم [از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی]، فسادستیزی است؛ ما اگر می‌خواهیم مردم در صحنه اقتصاد باشند، باید صحنه اقتصادی امنیت داشته باشد؛ اگر امنیت را می‌خواهیم، بایستی دست مفسد و سواستفاده‌چی و دورزننده‌ی قانون و شکننده‌ی قانون بسته بشود؛ مبارزه با فساد این است؛ این باید جدی گرفته بشود؛ امروز خوشبختانه مسئولین این را می‌گویند، لکن گفتن کافی نیست. همه‌ی مسئولین - چه مسئولین اجرایی، چه مسئولین قضائی و چه مسئولین قوه‌ی مقننه - در این جهت مسئولند. اگر چنانچه وضع اجتماع، وضع اقتصادی کشور مثل یک خانه‌ی بی درودروازه‌ی بود که هرکه خواست آمد، هرچور خواست عمل کرد، هرچه خواست برد، خورد، خوب معلوم است، انسان نجیب شایسته‌ی متینی که میخواهد از راه حلال ارتزاق کند، طبعاً جلو نمی‌آید. شفاف‌سازی، شرط اصلی این فسادستیزی است؛ باید شفاف‌سازی بشود، باید فضای رقابتی به‌وجود بیاید، باید فضای با ثبات به‌وجود بیاید؛ فعال اقتصادی در این شرایط خواهد آمد و احساس امنیت خواهد کرد. آن وقت در یک چنین فضایی آن کسی که با ابتکار خود یا سرمایه‌ی خود یا کارآفرینی خود ثروتی به‌دست می‌آورد، نظام اسلامی از او حمایت میکند و تأیید میکند. اگر چنانچه فضا سالمی شد، [آن وقت] کسب ثروت و کسب درآمد یک چیز مجاب و مورد تأیید و مورد حمایت نظام است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته دهم از مولفه‌های سیاست‌های مقاومتی، مسئله دانش‌محوری است که این هم یک مشخصه‌ی بسیار مهمی است. خوشبختانه وضع علمی امروز کشور این اجازه را به ما میدهد که این بلندپروازی را داشته باشیم که بخواهیم اقتصادمان را اقتصاد دانش‌بنیان کنیم؛ که من بعداً باز یک اشاره‌ای به این خواهم کرد. ما دانشمند و متخصص و شرکتهای دانش‌بنیان و افراد مبتکر در کشور زیاد داریم؛ و این جزو مهم‌ترین زیرساخت‌های اقتصادی است در هر کشور؛ یعنی مهم‌ترین زیرساخت اقتصادی برای یک کشور، وجود نیروهای انسانی است. اگر چنانچه ما به این نکته که نکته دهم بود توجه کنیم، طبعاً چرخه‌ی علم تا ثروت - مخصوصاً

در بخش‌هایی که دارای مزیت هستند - به راه خواهد افتاد و امتداد پیدا خواهد کرد؛ و این در اقتصاد مقاومتی ان‌شاءالله روی میدهد. اینها مهم‌ترین مشخصه‌هایی است که در این سیاستها مورد توجه بوده؛ مطالب دیگری هم البته هست که در متن سیاستها وجود دارد؛ مهم‌ترین آنها این ده نکته بود که من عرض کردم.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

سوال این است که آیا مطرح کردن اقتصاد مقاومتی در شرایط کنونی، به معنای این است که ما یک حرکت مقطعی می‌خواهیم انجام بدهیم؟ چون حالا کشور دچار تحریم و دچار فشار و دچار جنگ اقتصادی است، همچنان که مثلا هیئتهای فکر و عمل برای مقابله با جنگ اقتصادی تشکیل میشود، این سیاستها را برای این ابلاغ کرده‌ایم؟ جواب این است که نه، به‌هیچ‌وجه این‌جوری نیست؛ این سیاستها سیاستهای بلندمدت است؛ برای امروز هم مفید است، برای دورانی که هیچ تحریمی هم ما نداشته باشیم مفید است؛ یعنی سیاستهای بلندمدتی است که بنای اقتصاد کشور بر اینها گذاشته میشود؛ تدبیر مقطعی نیست، این یک تدبیر بلندمدت است، یک سیاست راهبردی است. طبعاً کشوری مثل کشور ما - کشور ما کشور بزرگی است، کشور ریشه‌داری است، کشور دارای موقعیت ممتازی است، امروز در دنیا کشور بسیار آبرومندی است، دارای فرهنگ متمدنی است، دارای سابقه درخشان و متمدنی است، دارای هدفهای بلندی است، حرف نویی مطرح کرده، کشوری با این خصوصیات - نیاز دارد به اینکه اقتصاد آن با همان خصوصیات باشد که در سیاستهای اقتصاد مقاومتی مورد ملاحظه قرار گرفته. عرض کردیم این سیاستها سیاستهای متجری نیست، بسته نیست که اگر چنانچه یک فکر جدید، یک طرح جدید، راه نویی در دنیا به‌وجود آمد، نتواند آن را در خودش هضم کند، به‌هیچ‌وجه این‌جور نیست؛ قابل انعطاف است، میتواند تکمیل بشود، میتواند توسعه پیدا کند، لکن خط مستقیم آن تغییر پیدا نخواهد کرد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

در متنی که ما ابلاغ کردیم، در مقدمه این سیاستها چهار نکته اصلی را به‌عنوان انگیزه و عامل تهیهی این سیاستها ذکر کردیم، این چهار نکته را من اینجا تکرار میکنم: یکی اشاره‌ای به ظرفیتهای فراوان مادی و معنوی کشور بود؛ در مقدمه ابلاغ شده‌ی در این سیاستها به این اشاره کردیم، این بسیار مسئله مهمی است، ظرفیتهای کشور خیلی وسیع است؛ خیلی از ماها آگاه نیستیم به گستره‌ی این ظرفیتهای عجیب، یا به اهمیت آن توجه نداریم؛ میدانیم، آمارها دستمان هم هست [توجه نمیکنیم]. بعضی از مسئولین این‌جورند، آمارها را دارند، [اما] اهمیت آمارها مورد توجه آنها قرار نمیگیرد؛ حالا از باب مثال نیروی انسانی که من قبلاً هم یک اشاره‌ای کردم. ما الان از لحاظ نیروی انسانی و از جهت دارا بودن نیروی جوان در بهترین وضعیتیم؛ یعنی الان بیش از ۳۱ درصد جمعیت ما بین پانزده سال تا بیست‌ونهم سال سن دارند؛ این وضعیت عالی است، فوق‌العاده است. البته اگر آنچه من مکرر توصیه کردم در مورد نسل، مورد توجه قرار نگیرد، این امتیاز را در آینده‌ی نه‌چندان دور از دست خواهیم داد؛ سیاستهای نسل هم ان‌شاءالله ابلاغ خواهد شد، آنها هم در دست تهیه است. فعلاً این‌جوری است وضع ما؛ بیش از ۳۱ درصد جوان داریم؛ ۲۵ برابر اول انقلاب دانشجو داریم - جمعیت کشور از اول انقلاب تا حالا دو برابر شده، جمعیت دانشجوی ۲۵ برابر شده؛ یعنی ما از صدویست‌هزار رسیده‌ایم به چهارمیلیون و صد هزار؛ این چیز مهمی است، خیلی حادثه‌ی عظیمی است؛ هم این رشد مهم است، هم این دارایی‌ای که فعلاً داریم مهم است - ده میلیون دانش‌آموخته‌ی دانشگاه‌ها داریم؛ شصت و پنج هزار عضو هیئت علمی داریم که بیش از ده برابر آن چیزی است که در اول انقلاب وجود داشت؛ پنج هزار شرکت دانش‌بنیان داریم که الان هفده هزار متخصص و فعال در این شرکتها مشغول کارند، ببینید این ظرفیتهای قدر مهم است؛ نتیجه این شده که طبق گزارش پایگاه‌هایی که رتبه‌ی علمی کشورها را مشخص میکنند، ما در رتبه‌ی پانزدهم دنیا هستیم - در یک پایگاه رتبه‌ی شانزدهم، در یک پایگاه رتبه‌ی پانزدهم، در این حدود - که اینها البته مال سال میلادی گذشته [یعنی سال ۲۰۱۲] است. این چیز مهمی است. ما در بعضی از رشته‌های علمی، رتبه‌مان از این بالاتر است؛ در بعضی از رشته‌های علمی جزو هفت هشت کشور [اول] دنیا و در بعضی جاها جزو چهار پنج کشور اول دنیا قرار داریم. این آن زیرساخت اساسی است: نیروی انسانی.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته‌ی دوم [از انگیزه‌ها و عوامل تهیهی سیاستهای اقتصاد مقاومتی]، مشکلاتی است که داریم - مشکلات مزمن، مشکلات درپا - که اینها جز با یک حرکت اقتصادی جمعی مهم، امکان ندارد برطرف بشود؛ یکی از آنها وابستگی به نفت است که عرض کردیم، یکی از آنها عادت به واردات است - آن هم واردات بدون اولویت؛ عادت است که متأسفانه دچار آن هستیم و این عادت را هم نتوانستیم کنار بگذاریم؛ نگاهمان به تولید خارجی است - تورم مزمن، بیکاری، معیوب بودن برخی از ساختارهای اقتصادی ما، اشکال در نظامات مالی ما - نظامات پولی ما، نظامات بانکی ما، نظامات گمرکی ما - اشکال در الگوی مصرف، اشکال در مسئله تولید، اشکال در بهره‌وری؛ اینها مشکلات موجود کشور است، باید با اینها مقابله کرد. یکی از چیزهایی که هر انسان دلسوزی را و هر مسئول با همتی را برمی‌انگیزد که کاری و حرکتی از قبیل اقتصاد مقاومتی انجام بدهد، وجود همین مشکلات است. اینها جز با یک حرکت جهادی و جمعی و دلسوزانه و مستمر - با الزاماتی که دارد و عرض خواهم کرد - میسر نخواهد شد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته‌ی سوم [از انگیزه‌ها و عوامل تهیهی سیاستهای اقتصاد مقاومتی]، تهدیدهای اقتصادی خارجی است. خب تحریمها از قبل بود، منتها این تحریمها از حدود زمستان سال ۹۰ تا امروز، تبدیل شده به جنگ اقتصادی، دیگر اسم آن تحریم هدفمند نیست، یک جنگ تمام‌عیار اقتصادی است که متوجه ملت ما است. علت آن هم، نه مسئله هسته‌ای است، نه مسئله حقوق بشر است، نه مسائل دیگری از این قبیل است؛ علت آن را خود آنها هم میدانند، ما هم میدانیم؛ علت، استقلال‌خواهی ملت ایران است؛ علت، داشتن یک حرف نو بر پایه‌ی میانی اسلام است که برای کشورهای دیگر و ملت‌های مسلمان الگو خواهد شد؛ میدانند که اگر جمهوری اسلامی در این عرصه‌ها و میدانها موفق شد، دیگر جلوی رشد این حرکت را در دنیا نمیشود گرفت و این یک حرکت مهمی است؛ مسئله این است. حالا بهانه یک روز انرژی هسته‌ای است، یک روز غنی‌سازی است، یک روز حقوق بشر است، یک روز حرفهایی از این قبیل است. تحریمها علیه ما، قبل از اینکه اصلاً مسئله انرژی هسته‌ای مطرح هم بشود وجود داشت، بعد از این هم وجود خواهد داشت. این مسئله‌ی هسته‌ای و این مذاکرات اگر ان‌شاءالله به نقطه‌ی حلی برسد، باز خواهید دید همین فشارها وجود خواهد داشت، باید در مقابل این فشارها مصونیت‌سازی کرد، باید به بنای داخلی استحکامبخشی کرد. اقتصاد را باید قوی کنیم تا دشمن از تاثیرگذاری از این ناحیه مایوس بشود؛ وقتی دشمن مایوس شد، خیال ملت و مسئولین کشور هم راحت خواهد شد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

یک ظرفیت دیگر [از ظرفیتهای کشور که جزو انگیزه‌ها و عوامل تهیهی سیاستهای اقتصاد مقاومتی است] سرمایه‌های معدنی است. رتبه‌ی اول نفت و گاز [هستیم] که سال گذشته بنده اول سال گفتم، ما در مجموع دارایی نفت و گاز زیر زمین، در دنیا اولیم؛ در گاز دوم، در نفت هم دوم یا سوم؛ اخیراً آقای رئیس‌جمهور یک گزارشی به من دادند که در خصوص گاز اولیم، در نفت قطعاً دومیم، این خیلی چیز مهمی است؛ هیچ کشوری در دنیا به قدر ایران ما نفت و گاز ندارد. نفت و گاز رگ حیاتی امروز دنیا است، لااقل امروز این‌جور است، تا سالها هم این‌جور خواهد بود؛ حالا کی بشریت از نفت و گاز خلاص بشود، بی‌نیاز بشود، معلوم نیست. این ماده‌ی حیاتی و اصلی، در کشور شما از همه‌ی دنیا بیشتر است؛ این ظرفیت کمی است؟ این چیز کوچکی است؟ حالا این نفت و گاز بود، سرمایه‌های معدنی دیگر [هم همین‌جور] : معادن طلا، معادن سیمان، معادن فلزهای کمیاب و فلزهای ارزشمند. گزارشهایی که به ما میرسد خیلی گزارشهای تکان‌دهنده‌ای است در برخی از بخشها؛ این ظرفیتهای معدنی کشور است. ظرفیتهای صنعتی و معدنی، متنوع است و انبوه، رتبه‌ی هفده در اقتصادهای جهان - که این جزو آمارها و گزارشهای بین‌المللی است - با حدود هزار میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی. سرمایه‌های زیربنایی [مثل] راه و سد؛ امروز بیش از ششصد سد

در کشور در اندازه‌های مختلف وجود دارد؛ انقلاب اسلامی این کشور را در وضعیتی تحویل گرفت که حدود ده پانزده سد در سرتاسر کشور بود؛ امروز ششصد و اندکی سد در کشور هست؛ در اندازه‌های بزرگ و کوچک؛ بعضی از آنها بسیار مهم و بزرگ [است]. مسئله‌ی راه هم همین‌جور، آمارهای راه هم آمارهای خوبی است. ظرفیت و مزیت جغرافیایی؛ دسترسی به آبهای آزاد، موقعیت چهارراهی شمال و جنوب و شرق و غرب که مسئله‌ی ترازیت را - که مسئله‌ی بسیار مهمی است - برای ما توضیح میدهد. تنوع اقلیمی، ظرفیت انرژی‌های پاک [مثل] انرژی آب و خورشید، انرژی هسته‌ای. این ظرفیتها در کشور وجود دارد. بنابراین این نکته‌ی اول از نکاتی که ما را برمی‌انگیزد که به دنبال یک مدلی و یک الگویی از اقتصاد باشیم که اسم آن اقتصاد مقاومتی است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

نکته‌ی چهارم [از انگیزه‌ها و عوامل تهیه‌ی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، بحرانهای اقتصادی جهانی است؛ که البته اشاره کردم قبلا که ناشی است از اقتصاد غرب و اقتصاد آمریکا؛ در اروپا هم در حقیقت سرریز مشکلات آمریکا [بود که] مشکلات را دامن زد، اگرچه زمینه‌ی آن وجود داشت؛ در جاهای دیگر هم همین‌جور. ما هم که نمیخواهیم دور خودمان حصار بکشیم؛ ما نمیتوانیم و نمیخواهیم که از لحاظ اقتصادی، ارتباطات را با دنیا قطع کنیم، نه ممکن است، نه مطلوب است، بنابراین تحت تاثیر اینها قرار میگیریم، پس باید مقاوم‌سازی کنیم.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

بخش سوم [بحث درباره سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، الزامات و انتظارات است. خب، حالا این طرح بزرگ، این نقشه‌ی راه همه‌جانبه و وسیع، مطرح شد؛ صرف مطرح کردن سیاستها که مشکلی را حل نمیکند؛ این آغاز راه است. کارهایی باید انجام بگیرد؛ در درجه‌ی اول، عزم جدی مسئولان و مدیران اصلی و فعالان مردمی است؛ باید تصمیم بگیرند مسئولین کشور - در درجه‌ی اول، قوه‌ی مجریه، مسئولان دولت؛ و نیز قوه‌ی مقننه؛ و قوه‌ی قضائیه؛ و بخشهای گوناگونی که ارتباطی با مسائل اقتصادی دارند - و حتما بایستی در این مسئله، عزم جدی و راسخ داشته باشند. بدون تصمیم جدی و راسخ، کار پیش نخواهد رفت.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مسئله دوم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، ورود در میدان عمل [است] عمل در اینجا یک عمل صالح است؛ هرکسی که در این زمینه اقدام و عمل بکند، قطعاً مصداق «و عملوا الصالحات» خواهد بود. این طرح کلی، این نقشه‌ی راه بزرگ، باید تبدیل بشود به برنامه، برنامه‌های گوناگون؛ اگر این شد، آنوقت حماسه‌ی اقتصادی به معنای واقعی کلمه به‌وجود خواهد آمد. ما امسال را گفتم سال حماسه‌ی سیاسی و حماسه‌ی اقتصادی، بحمدالله حماسه‌ی سیاسی به‌وجود آمد؛ حماسه‌ی اقتصادی متأسفانه تاخیر افتاد؛ لکن حالا در پایان سال، این سرآغازی برای حماسه‌ی اقتصادی خواهد بود که قطعاً باید ان‌شاءالله در سال ۹۳ با جدیت کامل از سوی مسئولین دنبال بشود و در عمل باید شروع بشود.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مسئله‌ی سوم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، تبدیل به برنامه و سیاست‌های اجرایی است که دستور این کار از سوی روسای سه قوه داده شده؛ هم رئیس جمهور محترم، هم رئیس محترم قوه‌ی مقننه، هم رئیس محترم قوه‌ی قضائیه دستور داده‌اند به زیرمجموعه‌ی خودشان که برنامه‌های اجرایی را در هر بخشی تهیه کنند؛ منتها من می‌خواهم تأکید کنم بر روی زمان‌بندی؛ باید زمان‌بندی کنید. من بخشنامه‌هایی که آقای معاون اول برای دستگاه‌ها فرستاده بودند، دیدم؛ باید زمان‌بندی بشود، مشخص بشود که چقدر کار پیش رفت و تا کی انتظار تحقق این برنامه‌سازی و بعد اجرا را باید داشت؛ باید شتاب بگیرد؛ سهم هر قوه‌ی معین بشود. در قوای مختلف - بخصوص قوه‌ی مجریه - سهم هر دستگاهی مشخص بشود؛ شاخصها - بخصوص شاخصهای زمانی - معین بشود که بتوان نظارت کرد و بتوان پیشرفت کار را و صحت مسیر را فهمید.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مسئله‌ی چهارم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، هماهنگی میان بخشهای گوناگون است که البته سازوکار این هماهنگی را باید روسای قوا معین کنند. هماهنگی کمک خواهد کرد، هماهنگی بین مجلس و دولت، بین مجلس و دولت و قوه‌ی قضائیه. در بخشهایی بدون هماهنگی نمیشود حرکت کرد؛ در بخشهایی هم هماهنگی دارای تاثیر است ولو نه به آن اندازه؛ به هر حال هماهنگی لازم است. سازوکار هماهنگی را باید روسای سه قوه ان‌شاءالله تهیه کنند.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مسئله‌ی پنجم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، نظارت در همه‌ی سطوح است؛ باید نظارت بشود؛ هم روسای قوا باید دستگاه‌های خودشان را تحت نظارت قرار بدهند، هم مجمع تشخیص موفف است که به مسئولیت نظارتی که داده شده به‌طور کامل عمل کند و ببیند که چه دارد اتفاق می‌افتد، رهبری و دستگاه ما هم نظارت خواهد کرد ان‌شاءالله. بنابراین نظارت یکی از الزامات اصلی است.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

مطلب ششم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، رفع موانع است. موانعی وجود دارد که اینها را میشود برداشت؛ موانع قانونی [وجود دارد] - که من به روسای محترم سه قوه در آن جلسه‌ی که داشتیم گفتیم "قانون روی قانون آمدن" کار را مشکل میکند، قوانین مزاحم را باید برداشت؛ این کار را مجلس میتواند انجام بدهد؛ والا ما حالا قوانینی داریم، [اگر] باز یک قانونی روی آن قانون وضع کنیم، قابل تفسیر و مشکل‌تراشی است؛ باید ملاحظه کرد، دقت کرد، قوانین مزاحم را پیدا کرد - موانع حقوقی و قضائی هم وجود دارد؛ اینها را باید شناسایی کرد و برداشت. بایستی فعالان اقتصادی، کارآفرینان، مبتکران، سرمایه‌گذاران، دانشمندان، احساس کنند که با موانع غیر معقول مواجه نیستند، بتوانند حرکت کنند.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

الزام هفتم و کار لازم هفتم [از الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی]، گفتمان سازی است؛ باید تصویر درستی از اقتصاد مقاومتی ارائه بشود؛ البته صداوسیما و رسانه‌های کشور موظفند اما مخصوص آنها نیست. دستگاه‌های تبلیغاتی مخالف با کشور، مخالف با انقلاب، مخالف با پیشرفت ملی ما، خیلی چیزها در چنته دارند و شروع هم کرده‌اند - ما دیدیم - بعد از این هم بیشتر [خواهند کرد] درباره‌ی اقتصاد مقاومتی، اشکال‌تراشی، مانع‌تراشی، گاهی هو کردن، بی‌اهمیت جلوه دادن آنچه که در کمال اهمیت و نهایت اهمیت است؛ از این کارها میکنند. نقطه‌ی مقابل آنها بایستی کار بشود؛ مسئولین، صاحبان فکر و دلسوزان، بایستی تصویر درستی را از این حرکت بزرگ و عمومی ارائه بدهند و گفتمان‌سازی بشود تا مردم بدانند و معتقد باشند و بخواهند؛ در این صورت، کار عملی خواهد شد.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

آخرین نکته‌ای هم که در زمینه [الزامات و انتظارات سیاست‌های اقتصاد مقاومتی] عرض میکنم و عرایض را تمام میکنم، پایش و اطلاع‌رسانی است. بایستی مرکز رصد قوی و بینایی وجود داشته باشد که به‌طور دقیق پیشرفت این کار را پایش کند؛ اطلاعات را گردآوری کند، پردازش کند، استنتاج کند، احیاناً آن حرکتی را که باید در هر مقطعی و هر مرحله‌ای انجام بگیرد مشخص کنند، برای هر بخشی شاخص سنجش معین کنند، و در نهایت اطلاع‌رسانی به مردم انجام بگیرد؛ یعنی مردم دوست دارند بدانند.

بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی / ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

[درباره سیاست‌های اقتصاد مقاومتی] کار بزرگی شروع شده، این کار بزرگ را ما میتوانیم ان‌شاءالله با همت، با توکل به خدای متعال، قدم به قدم، با شتاب متناسب و لازم پیش ببریم. و جوری هم هست که به اعتقاد من آثار و نتایج آن بلندمدت هم نیست؛ برنامه‌ها برنامه‌های بلندمدتی است، لکن نتایج آن خیلی زود به دست خواهد آمد ان‌شاءالله؛ یعنی شروع ثمرات این کار و احساس عمومی مردم برای شیرینی نتایج این کار ان‌شاءالله دیر و دور از دسترس نیست. ان‌شاءالله امیدواریم در همین دولت، با پیشرفتی که انجام میگیرد، با کاری که انجام میگیرد، مردم این را احساس کنند و ثمرات این حرکت عمومی و بزرگ را بچشند. از خدای متعال میخواهیم که به‌همه ما کمک کند، همه ما را هدایت کند، ضعف‌های ما را به ما نشان بدهد، ما را بینای ضعفها و نقصهای خودمان قرار بدهد، آنچه را موجب رضای او است به ما الهام کند و ما را موفق به انجام آن قرار بدهد. از همه شما برادران و خواهران هم تشکر میکنم که نشستید و گوش دادید؛ انتظار دارم که ان‌شاءالله این گوش دادن، مقدمه‌ی یک حرکت عمومی باشد.

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۳ / ۱۳۹۲/۱۲/۲۹

آنچه بر عهده‌ی ما است، نگاه به گذشته برای عبرت‌گیری و نگاه به آینده برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری است. سالی که گذشت، اعلام شده بود که سال «حماسه‌ی سیاسی و حماسه‌ی اقتصادی» است. حماسه‌ی سیاسی بحمدالله در عرصه‌های مختلف به بهترین وجهی صورت گرفت؛ هم در انتخابات، هم در راهپیمایی‌های بزرگ، هم حضور مردم در عرصه‌های مختلف و فعالیتها و تلاشهایی که از سوی مسئولان و از سوی مردم در طول سال انجام گرفت. سال تبادل دولتها و دست‌به‌دست‌شدن قدرت بود؛ و این کار با آرامش، با نهایت امنیت در کشور انجام گرفت و بحمدالله یک حلقه‌ی جدید از سلسله‌ی طولانی مدیریت کشور پدید آمد. در باب حماسه‌ی اقتصادی کاری که باید انجام بگیرد و توقع بود که اتفاق بیفتد، اتفاق نیفتاد. تلاشهایی انجام گرفت که مورد سپاس است، ولی کار بزرگی که باید در زمینه‌ی حماسه‌ی اقتصادی انجام بگیرد، همچنان در پیش روی ما است و ما موظفیم که این حماسه را به وجود بیاوریم. مسئله‌ی اساسی اقتصاد برای کشور ما و ملت ما یک مسئله‌ی مهم است؛ در اواخر سال ۹۲ بحمدالله یک زیرساخت فکری و نظری برای حماسه‌ی اقتصادی به وجود آمد؛ سیاست‌های «اقتصاد مقاومتی» اعلام شد و زمینه آماده است برای اینکه ان‌شاءالله تلاش لازم در این باب انجام بگیرد.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

قوی شدن یک ملت فقط به این نیست که تسلیحات جنگی پیشرفته‌ای داشته باشد؛ البته تسلیحات هم لازم است، اما فقط با تسلیحات هیچ ملتی قوی نمیشود. من وقتی نگاه میکنم، سه عنصر را پیدا میکنم که دو عنصر از آنها همین دو نقطه‌ای است که در پیام عرض کرده‌ام؛ این سه عنصر اگر مورد توجه قرار گرفتند، یک ملت قوی میشود؛ یکی اقتصاد، یکی فرهنگ، و سومی علم و دانش. درباره‌ی دانش، در این ده دوازده سال گذشته حرفهای زیادی زده شد و بحمدالله اثر کرد. امروز ما در دانش داریم پیش میرویم - که بعد باز شاید اشاره‌ای بکنم - اما در مورد اقتصاد و در مورد فرهنگ، یک اهتمام بیش از متعارف لازم است تا بتوانیم اقتصاد کشور را به شکلی دریاوریم که از آن طرف دنیا کسی نتواند با یک تصمیم‌گیری، با یک نشست‌وبرخاست، بر روی اقتصاد کشور ما و بر روی معیشت ملت ما اثر بگذارد؛ این دست ما است، ما باید بکنیم؛ این همان اقتصاد مقاومتی است که سیاست‌های آن در اسفند ماه ابلاغ شد؛ بنده هم با مسئولان و مدیران برجسته‌ی کشور جلسه داشتم، مفصل درباره‌ی آن صحبت کردیم؛ تجاوب هم کردند؛ یعنی مسئولان سه قوه که خودشان هم در تنظیم این سیاستها موثر بودند و حضور داشتند، استقبال کردند و گفتند ما این کار را انجام میدهم.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

اقتصاد مقاومتی یعنی آن اقتصادی که مقاوم است؛ با تحریکات جهانی، با تکانهای جهانی، با سیاست‌های آمریکا و غیر آمریکا زبرور نمیشود؛ اقتصادی است متکی به مردم. سه سوال درمورد اقتصاد مقاومتی که در حقیقت اقتصاد مقاوم است، وجود دارد؛ من این سه سوال را مطرح میکنم. سوال اول این است که اقتصاد مقاومتی چه هست و چه نیست؟ خصوصیات مثبت آن و خصوصیات منفی و سلبی آن چیست؟ سوال دوم: آیا اقتصاد مقاومتی که داریم شعار آن را میدهیم، تحقق‌پذیر است، ممکن است، یا نه، خیالات خام است؟ سوال سوم: اگر تحقق اقتصاد مقاومتی ممکن است، الزامات آن چیست، چه کارهایی باید انجام بگیرد؟ امروز من به این سه سوال جواب میدهم؛ این مربوط به اقتصاد است. بعد راجع به مسئله‌ی فرهنگ هم که به نظر من بسیار مسئله‌ی مهمی است، عرایضی را عرض خواهم کرد.

سوال اول: گفتیم که اقتصاد مقاومتی چه هست و چه نیست. اولاً یک الگوی علمی متناسب با نیازهای کشور ما است - این آن جنبه‌ی مثبت - اما منحصر به کشور ما هم نیست؛ یعنی بسیاری از کشورها، امروز با توجه به این تکانهای اجتماعی و زبرورشدن‌های اقتصادی‌ای که در این بیست سی سال گذشته اتفاق افتاده است، متناسب با شرایط خودشان به فکر یک چنین کاری افتاده‌اند. پس مطلب اول اینکه این حرکتی که ما داریم انجام میدهم، دغدغه‌ی دیگر کشورها هم هست؛ مخصوص ما نیست.

دوم اینکه گفتیم این اقتصاد درون‌زا است. درون‌زا است یعنی چه؟ یعنی از دل ظرفیتهای خود کشور ما و خود مردم ما میجوشد؛ رشد این نهال و این درخت، متکی است به امکانات کشور خودمان؛ درون‌زا به این معنا است. اما درعین‌حال درون‌گرا نیست؛ یعنی این اقتصاد مقاومتی، به این معنا نیست که ما اقتصاد خودمان را محصور میکنیم و محدود میکنیم در خود کشور؛ نه، درون‌زا است، اما برون‌گرا است؛ با اقتصادهای جهانی تعامل دارد، با اقتصادهای کشورهای دیگر با قدرت مواجه میشود. بنابراین درون‌زا است، اما درون‌گرا نیست. اینها را که عرض میکنم، برای خاطر این است که در همین زمینه‌ها الان قلمها و زبانها و مغزهای مغرض، مشغول کارند که [الفا کنند] «بله، اینها میخواهند اقتصاد کشور را محدود کنند و در داخل محصور کنند». انواع و اقسام تحلیل‌ها را برای اینکه ملت را و مسئولان را از این راه - که راه سعادت است - جدا بکنند دارند میکنند. من عرض میکنم تا برای افکار عمومی‌مان روشن باشد.

سوم اینکه این اقتصادی که به عنوان اقتصاد مقاومتی مطرح میشود، مردم‌بنیاد است؛ یعنی بر محور دولت نیست و اقتصاد دولتی نیست، اقتصاد مردمی است؛ با اراده‌ی مردم، سرمایه‌ی مردم، حضور مردم تحقق پیدا میکند. اما «دولتی نیست» به این معنا نیست که دولت در قبال آن مسئولیتی ندارد؛ چرا، دولت مسئولیت برنامه‌ریزی، زمینه‌سازی، ظرفیت‌سازی، هدایت و کمک دارد. کار اقتصادی و فعالیت اقتصادی دست مردم است، مال مردم است؛ اما دولت - به‌عنوان یک مسئول عمومی - نظارت میکند، هدایت میکند، کمک میکند. آن جایی که کسانی بخواهند سواستفاده کنند و دست به فساد اقتصادی بزنند، جلوی آنها را میگیرد؛ آنجایی که کسانی احتیاج به کمک دارند، به آنها کمک میکند. بنابراین آماده‌سازی شرایط، وظیفه‌ی دولت است؛ تسهیل میکند.

چهارم، گفتیم این اقتصاد، اقتصاد دانش‌بنیان است یعنی از پیشرفتهای علمی استفاده میکند، به پیشرفتهای علمی تکیه میکند، اقتصاد را بر محور علم قرار میدهد؛ اما معنای آن این نیست که این اقتصاد منحصر به دانشمندان است و فقط دانشمندان نقش ایفا کنند در اقتصاد مقاومتی؛ نخیر، تجربه‌ها و مهارتها - تجربه‌های صاحبان صنعت، تجربه‌ها و مهارتهای کارگرانی که دارای تجربه و مهارتند - میتواند اثر بگذارد و میتواند در این اقتصاد نقش ایفا کند. اینکه گفته میشود

دانش‌محور، معنای آن این نیست که عناصر با تجربه‌ی صنعتگر یا کشاورز که در طول سالهای متمادی کارهای بزرگی را بر اساس تجربه انجام داده‌اند، اینها نقش ایفا نکنند؛ نخیر، نقش بسیار مهمی هم به عهده‌ی اینها است.

پنجم، این اقتصاد، عدالت‌محور است؛ یعنی تنها به شاخصهای اقتصاد سرمایه‌داری - [مثل] رشد ملی، تولید ناخالص ملی - اکتفا نمی‌کند؛ بحث اینها نیست که بگوییم رشد ملی اینقدر زیاد شد، یا تولید ناخالص ملی اینقدر زیاد شد؛ که در شاخصهای جهانی و در اقتصاد سرمایه‌داری مشاهده می‌کنید. در حالی که تولید ناخالص ملی یک کشوری خیلی هم بالا می‌رود، اما کسانی هم در آن کشور از گرسنگی می‌میرند! این را ما قبول نداریم. بنابراین شاخص عدالت - عدالت اقتصادی و عدالت اجتماعی در جامعه - یکی از شاخصهای مهم در اقتصاد مقاومتی است، اما معنای آن این نیست که به شاخصهای علمی موجود دنیا هم بی‌اعتنایی بشود؛ نخیر، به آن شاخصها هم توجه می‌شود، اما بر محور «عدالت» هم کار می‌شود. عدالت در این بیان و در این برنامه به معنای تقسیم فقر نیست، بلکه به معنای تولید ثروت و ثروت ملی را افزایش دادن است.

ششم، در اینکه گفتیم اقتصاد مقاومتی بهترین راه حل مشکلات اقتصادی کشور است شکی نیست، اما معنای آن این نیست که ناظر به مشکلات کنونی کشور است - که یک مقداری از آن مربوط به تحریم است، یک مقداری از آن مثلا مربوط به غلط بودن فلان برنامه است - نه، این مال همیشه است. اقتصاد مقاومتی یعنی مقاومت‌سازی، محکم‌سازی پایه‌های اقتصاد؛ این چنین اقتصادی چه در شرایط تحریم، چه در شرایط غیر تحریم، بارور خواهد بود و به مردم کمک می‌کند. این سوال اول.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

سوال دوم این بود که آیا این برنامه‌ی اقتصادی که شما می‌گویید اقتصاد مقاومتی، یک امر خیالی و توهمی است و آرزو دارید که انجام بگیرد؛ یا نه، عملا ممکن است؟ پاسخ این است که نخیر، کاملا، عملا، حتما ممکن است؛ چرا؟ به‌خاطر ظرفیتها؛ چون این کشور، دارای ظرفیتهای فوق‌العاده است. من حالا چند قلم از ظرفیتهای کشور را عرض می‌کنم. اینها چیزهایی است که آمارهای عجیب‌وغریب لازم ندارد، جلوی چشم همه است، همه می‌بینند.

یکی از ظرفیتهای مهم ما، ظرفیت نیروی انسانی ما است. نیروی انسانی در کشور ما، یکی از بزرگ‌ترین ظرفیتهای کشور ما است؛ این یک فرصت بزرگ است. عرض کردیم، جمعیت جوان کشور - از پانزده سال تا سی سال - یک حجم عظیم از ملت ما را تشکیل می‌دهند؛ این خودش یک ظرفیت است. تعداد ده میلیون دانش‌آموخته‌ی دانشگاه‌ها را داریم؛ ده میلیون از جوانهای ما در طول این سالها از دانشگاهها فارغ‌التحصیل شدند. همین حالا بیش از چهار میلیون دانشجو داریم که اینها در طول چند سال آینده فارغ‌التحصیل می‌شوند؛ جوانان عزیز بدانند، این چهار میلیونی که می‌گوییم، ۲۵ برابر تعداد دانشجو در پایان رژیم طاغوت است؛ جمعیت کشور نسبت به آن موقع شده دو برابر، اما تعداد دانشجو نسبت به آن موقع شده ۲۵ برابر؛ امروز ما این تعداد دانشجو و فارغ‌التحصیل داریم. علاوه‌ی بر اینها، میلیونها نیروی مجرب و ماهر داریم. ببینید، همینهایی که در دوران جنگ به داد نیروهای مسلح ما رسیدند. در دوران جنگ تحمیلی، یکی از مشکلات ما، از کار افتادن دستگاه‌های ما، بمباران شدن مراکز گوناگون ما، تهدیدست ماندن نیروهای ما از وسایل لازم - مثل وسایل حمل و نقل و این چیزها - بود. یک عده افراد صنعتگر، ماهر، مجرب، راه افتادند از تهران و شهرستانها - که بنده در اوایل جنگ خودم شاهد بودم، اینها را میدیدم؛ اخیرا هم بحمدالله توفیق پیدا کردیم، یک جماعتی از اینها آمدند؛ آن روز جوان بودند، حالا سنی از آنها گذشته، اما همان انگیزه و همان شور در آنها هست - رفتند داخل میدانهای جنگ، در صفوف مقدم، بعضی‌هایشان هم شهید شدند؛ تعمیرات کردند، ساخت‌وساز کردند، ساخت‌وسازهای صنعتی؛ این پلهای عجیب‌وغریبی که در جنگ به درد نیروهای مسلح ما خورد، امکانات فراوان، خودرو، جاده، امثال اینها، به‌وسیله‌ی همین نیروهای مجرب و ماهر به‌وجود آمد؛ امروز هم هستند، امروز هم در کشور ما الی‌ماشالله؛ تحصیل‌کرده نیستند، اما تجربه و مهارتی دارند که گاهی از تحصیل‌کرده‌ها هم بسیار بیشتر و بهتر و مفیدتر است؛ این هم یکی از امکانات نیروهای ما است؛ هم در کشاورزی این را داریم، هم در صنعت داریم.

یکی از ظرفیتهای مهم کشور ما منابع طبیعی است. من سال گذشته در همین‌جا راجع به نفت و گاز گفتیم که مجموع نفت و گاز ما در دنیا درجه‌ی یک است؛ یعنی هیچ کشوری در دنیا به‌قدر ایران، بر روی هم نفت و گاز ندارد. مجموع نفت و گاز ما از همه‌ی کشورهای دنیا - شرق و غرب عالم - بیشتر است. امسال که من دارم با شما حرف می‌زنم، کشفیاتی درمورد گاز شده است که نشان می‌دهد که از آن مقداری که سال گذشته در آمارهای ما بود، از آن مقدار هم منابع گازی ما و ذخیره‌های گازی ما افزایش پیدا کرده است؛ این وضع نفت و گاز ما است. بیشترین ذخیره‌ی منابع انرژی - که همه‌ی دنیا روشنی خود، گرمای خود، صنعت خود، رونق خود را از انرژی دارد، از نفت و گاز دارد - در کشور ما است. علاوه‌ی بر این، معادن طلا و معادن فلزات کمیاب در سرتاسر این کشور پراکنده است و وجود دارد. سنگ آهن، سنگهای قیمتی، انواع و اقسام فلزهای لازم و اساسی - که مادر صنایع محسوب می‌شوند - در کشور وجود دارد؛ این هم یک ظرفیت بزرگی است. ظرفیت دیگر موقعیت جغرافیایی ما است؛ ما با پانزده کشور همسایه هستیم که اینها رفت‌وآمد دارند. حمل و نقل ترانزیت یکی از فرصتهای بزرگ کشورها است؛ این برای کشور ما هست و در جنوب به دریای آزاد و در شمال به آبهای محدود منتهی می‌شود. در این همسایه‌های ما، در حدود ۳۷۰ میلیون جمعیت زندگی میکنند که این مقدار ارتباطات و همسایه‌ها، برای رونق اقتصادی یک کشور یک فرصت بسیار بزرگی است. این علاوه بر بازار داخلی خود ما است؛ یک بازار ۷۵ میلیونی که برای هر اقتصادی، یک چنین بازاری بازار مهمی است.

یک ظرفیت دیگری که در کشور وجود دارد، زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است؛ نرم‌افزاری مثل این سیاستهای اصل ۴۴، سند چشم‌انداز و این کارهایی که در این چند سال انجام گرفته و همچنین زیرساخت‌های گوناگون مثل جاده و سد و پل و کارخانه و امثال اینها؛ اینها زمینه‌های بسیار خوبی برای پیشرفت اقتصاد کشور است، اینها ظرفیتهای یک کشور است.

خب، ممکن است کسی بگوید اگر تحریم نبود از این ظرفیتهای می‌توانستید خوب استفاده کنید، اما [چون] تحریم هست نمیتوانید از این ظرفیتهای استفاده کنید؛ این خطا است؛ این حرف، درست نیست. ما در بسیاری از مسائل دیگر هم در عین تحریم توانسته‌ایم به نقطه‌های بسیار برجسته و بالا دست پیدا کنیم؛ یک مثال آن، تولید علم است؛ یک مثال آن، صنعت و فناوری است؛ در اینها ما تحریم بودیم، الان هم تحریم هستیم. در مورد دانشهای پیشرفته و روز، الان هم درهای مراکز علمی مهم بروز دنیا به روی دانشمندان ایرانی و دانشجوی ایرانی بسته است، اما در عین‌حال، ما در نانو پیشرفت کردیم، در هسته‌ای پیشرفت کردیم، در سلولهای بنیادی پیشرفت کردیم، در صنایع دفاعی پیشرفت کردیم، در صنایع پهباد و موشک، به کوری چشم دشمن، پیشرفت کردیم؛ چرا در اقتصاد نتوانیم پیشرفت کنیم؟! ما که در این سر صحنه‌ها و عرصه‌های گوناگون این همه موفقیت به دست آوردیم، در اقتصاد هم اگر عزممان را جزم کنیم و دست به دست هم بدهیم، میتوانیم اقتصاد را شکوفا کنیم. چشممان به دست دشمن نباشد که کی این تحریم را برمی‌دارد، کی فلان نقطه را موافقت میکند؛ به درک! نگاه کنیم ببینیم خودمان چه کار میتوانیم بکنیم.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

سوال سوم را مطرح کنم و جواب بدهم. سوال سوم این بود که برای اینکه این کار بزرگ، اقتصاد مقاومتی، تحقق پیدا کند، الزامات چیست و چه کارهایی باید انجام بگیرد؟ خلاصه عرض میکنیم: اولاً مسئولان باید از تولید ملی حمایت کنند. تولید ملی، اساس و حلقه‌ی اساسی پیشرفت اقتصاد است. مسئولان باید از تولید ملی حمایت کنند. چه‌جوری؟ یک جا که قانون لازم دارد، حمایت قانونی کنند؛ یک جا که حمایت قضائی لازم است، انجام بگیرد؛ یک جا که حمایت اجرایی لازم است، باید تشویق کنند و کارهایی بکنند؛ باید این کارها انجام بگیرد. تولید ملی باید رونق پیدا کند.

دوم، صاحبان سرمایه و نیروی کار که تولیدگر هستند، آنها هم بایستی به تولید ملی اهمیت بدهند؛ به چه معنا؟ به این معنا که بهره‌وری را افزایش بدهند. بهره‌وری، یعنی از امکاناتی که وجود دارد حداکثر استفاده‌ی بهینه بشود؛ کارگر که کار میکند، کار را با دقت انجام بدهد؛ رحم الله امر عمل فائقه، این معنای بهره‌وری است؛ از قول پیغمبر نقل شده است: رحمت خدا بر آن کسی است که کاری را که انجام میدهد، محکم انجام بدهد، متقن انجام بدهد. آن کسی که

سرمایه‌گذاری میکند، سعی کند حداکثر استفاده از آن سرمایه انجام بگیرد؛ یعنی هزینه‌های تولید را کاهش بدهند؛ بعضی از بی‌تدبیرها، بی‌سیاستی‌ها موجب میشوند هزینه‌ی تولید برود بالا، بهره‌وری سرمایه و کار کم بشود.

سوم، صاحبان سرمایه در کشور، فعالیت تولیدی را ترجیح بدهند بر فعالیتهای دیگر. ما دیدیم کسانی را که سرمایه‌ای داشتند - کم یا زیاد - و میتوانستند این را در یک راه‌هایی به کار بیندازند و درآمدهای زیادی کسب کنند، نکردند؛ رفتند سراغ تولید؛ گفتند میخواهیم تولید کشور تقویت بشود؛ این حسنه است، این صدقه است، این جزو بهترین کارها است؛ کسانی که دارای سرمایه هستند - چه سرمایه‌های کم، چه سرمایه‌های افزون - آن را بیشتر در خدمت تولید کشور بگذارند. بعدی، مردم در همه‌ی سطوح، تولید ملی را ترویج کنند. یعنی چه؟ یعنی همین مطلبی که من دو سه سال قبل از این، در همین جا با اصرار فراوان گفتم، یک عده‌ای هم از مردم خوش‌سخنانه عمل کردند، اما همه باید عمل کنند و آن عبارت است از «مصرف تولیدات داخلی». عزیزان من! شما وقتی که یک جنس داخلی را خرید میکنید به‌جای جنس تولید خارجی، هم به همین اندازه کار و اشتغال ایجاد کرده‌اید، هم کارگر ایرانی را وادار کرده‌اید به اینکه ابتکار خودش را بیاورد میدان؛ جنس داخلی که مصرف شد، آن کنده‌ی کار، ابتکارانی دارد، این ابتکارات را روزبه‌روز افزایش خواهد داد؛ شما وقتی که جنس داخلی مصرف میکنید، ثروت ملی را افزایش داده‌اید. در گذشته، در دوران طاغوت، ترجیح مصرف خارجی به‌عنوان یک سنت بود؛ سراغ جنس که می‌رفتند، [میبی‌سیدند] داخلی است یا خارجی؟ اگر خارجی بود، بیشتر به آن رغبت داشتند؛ این باید برگردد و به‌عکس بشود. نمیگویم خرید جنس خارجی حرام است، اما عرض میکنم خرید جنس داخلی یک ضرورت برای مقاومت‌سازی اقتصاد است و بر روی همه چیز این کشور تاثیر میگذارد. باید به این توجه کرد؛ این نقش همه‌ی مردم است. البته در اینجا هم مثل خیلی جاهای دیگر، مسئولیت مسئولان و مدیران کشور از دیگران بیشتر است؛ بسیاری از زیاده‌روی‌ها و ریخت‌وپاش‌ها در رفتار مردم، به‌خاطر نگاه کردن به رفتار آن کسانی است که آنها را "بزرگ‌ترها" میدانند؛ اگر اسراف در بین سطوح بالا نباشد، در بین مردم هم اسراف کم خواهد شد. بنابراین ترجیح تولید داخلی یکی از کارها است.

من این بخش را جمع بندی کنم. من عرض میکنم: اقتصاد مقاومتی به معنای مقاوم ساختن پایه‌های اقتصاد، یکی از وظایف عمومی امروز ما است و همه میتوانند در آن نقش ایفا کنند، هم مسئولین و مسئولین قوای سه‌گانه، هم آحاد مردم، هم کسانی که دارای مهارت کارند، هم کسانی که دارای سرمایه‌اند، هم صاحب‌نظران. البته آنچه که ما عرض کردیم، خلاصه‌ای بود از آنچه باید گفت؛ به‌عهده‌ی صاحب‌نظران است که تفصیلات اینها را عرض بکنند.

بیانات در دیدار کارگران در گروه صنعتی مینا / ۱۳۹۳/۰۲/۱۰

عامل مهم مدیریت جهادی عبارت است از خودباوری و اعتماد به نفس و اعتماد به کمک الهی. اینکه من نام مبارک امام باقر (علیه‌السلام) و نام مبارک امیرالمومنین و تبریک ایام مبارک رجب را در طلیعه‌ی عرایض عرض میکنم، به‌خاطر این است؛ در همه‌ی کارها توکل به خدای متعال و استمداد از کمک الهی [کنیم]؛ به کمک‌های الهی اعتماد کنیم. [وقتی] شما از خدای متعال کمک میخواهید، راه‌ها به‌سوی شما باز میشود؛ و من یتق الله يجعل له مخرجا، و برزقه من حیث لایحتسب. این رزقی که در این آیه و در آیات دیگر گفته شده است، به شکل‌های مختلفی به من و شما میرسد؛ گاهی شما ناگهان در ذهنتان یک چیزی برق میزند، میدرخشد، راهی باز میشود؛ این رزق الهی است؛ در یک برهه‌ی فشار، ناگهان یک امید وافر در دل شما به‌وجود می‌آید؛ این همان رزق الهی است. بنابراین اعتماد به کمک الهی؛ به‌کارگیری هوش و دانش که این هم یکی از ارکان مقاومت اقتصادی است که در جای خود شرح داده شد؛ مجموعه‌های دانش‌بنیان که خب خوش‌سخنانه این مجموعه‌ی شما یکی از نمونه‌های برجسته‌ی دانش‌بنیان است؛ و به کارگیری پشتکار، کار را بایستی دست‌کم نگرفت، از پیشرفت‌هایی که به دست آوردید قانع نشوید، به پیشرفت‌های بیشتر شایق بشوید، قانع شدن به آن حدی که به آن رسیده‌ایم، ما را متوقف و دچار رکود میکند؛ و ابتکار، راه‌های نرفته را، راه‌های میانبر را در پیش گرفتن [اینها لازم است].

بیانات در دیدار کارگران در گروه صنعتی مینا / ۱۳۹۳/۰۲/۱۰

باید از فعالیتهای این مجموعه و مجموعه‌های مشابه پشتیبانی بشود. یکی از پشتیبانی‌ها این است که دستگاه‌های دولتی خودشان را موظف کنند که برای محصول این مجموعه‌ها رقیب خارجی نتراشند؛ یکی از بخش‌های اقتصاد مقاومتی که ما گفتیم، این است. ستون فقرات اقتصاد مقاومتی تولید داخلی است. تولید داخلی اگر بخواهد رونق پیدا بکند یقیناً باید، هم به آن کمک تزیق بشود، هم از چیزهایی که مانع رشد آن است جلوگیری بشود، هم برای محصولات، بازار به‌وجود بیاید، هم واردات محصولات مشابه به یک نحوی کنترل بشود - کلمه‌ی ممنوع را به کار نمی‌برم - و با محاسبه مورد مراقبت دقیق قرار بگیرد، هم در قراردادهای خارجی‌ای که این مجموعه و امثال این مجموعه دارند، دولت کمک بکند. گفتیم اقتصاد ما درون‌زا و برون‌گرا است؛ ما از درون باید رشد کنیم و بجوشیم و افزایش پیدا کنیم، اما بایستی نگاه به بیرون داشته باشیم؛ بازارهای جهانی متعلق به ما است، باید بتوانیم با همت خود و با ابتکار خود، در این بازارها حضور پیدا کنیم و این حضور بدون حمایت دولت امکان‌پذیر نیست؛ که البته بخش‌های مختلف دولتی در این زمینه میتوانند سهم داشته باشند.

بیانات در دیدار مردم استان ایلام در سالروز ولادت امیرالمومنین علیه‌السلام / ۱۳۹۳/۰۲/۲۲

ما عرض کردیم «اقتصاد مقاومتی»؛ اقتصاد مقاومتی یعنی ما اگر به نیروی داخلی، به ابتکار جوانها، به فعالیت ذهنها و بازوها در داخل، تکیه کنیم و اعتماد کنیم، از فخر و منت دشمنان خارجی، خودمان را رها خواهیم کرد؛ راه درست این است. معنای اقتصاد مقاومتی این است که ما نگاه کنیم، ظرفیتهای بی‌پایانی را که در داخل هست جستجو کنیم، شناسایی کنیم، با برنامه‌ریزی درست و صحیح این ظرفیتهای را فعال کنیم، این استعدادها به کار گرفته بشوند. من یکی دو روز پیش گفتم در یک دیداری؛ هرجایی که ما به ابتکار و استعداد جوانانمان تکیه کردیم، آنجا ناگهان مثل چشم‌های جوشید، شکوفا شد؛ در قضایای مربوط به مسائل هسته‌ای، در قضایای مربوط به مسائل دارویی، در درمانهای گوناگون، در سلولهای بنیادی، در نانو، در این برنامه‌های صنعتی دفاعی، هرجایی ما سرمایه‌گذاری [کردیم] و به این نیروی جوان و علاقه‌مند و مومن و بااخلاص داخلی تکیه کردیم و به او ارج نهادیم، کارمان پیش رفت؛ خب، به این برسیم. مسائل اقتصادی هم همین‌جور است؛ ظرفیتهای اقتصادی باید فعال بشود؛ این راه پیشرفت کشور است. آنوقت کشور، هم از لحاظ مادی و اقتصادی، هم از لحاظ اعتبار بین‌المللی، هم از لحاظ عزت ملی و اعتمادبه‌نفس ملت ایران، و هم از لحاظ معنوی و اخلاقی و روحی پیشرفت خواهد کرد.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۳/۰۲/۰۴

من بر روی اقتصاد مقاومتی تکیه میکنم. اول سال هم عرض کردم، به شما هم حالا توصیه خواهم کرد، در برنامه‌ی ششم که در پیش است، روی اقتصاد و روی فرهنگ و روی علم باید تکیه کنید. اقتصاد مقاومتی قدم بلندی است که در این زمینه‌ها میتوان برداشت و دستگاه‌های دولتی و دستگاه‌های مدیریت کشور - چه در مجلس، چه در دولت، چه بخش‌های گوناگون - وظایفی در این زمینه دارند. علاج مشکلات کشور، اقتصاد مقاومتی است. علاج مشکلات کشور را - چه مشکلات اقتصادی، چه مشکلات سیاسی - بیرون از این مرزها نمیشود پیدا کرد. کار بکنند؛ هرکس هر تلاشی بلد است، انجام بدهد؛ ما هم موافقیم، بارها هم گفته‌ایم، از همه‌ی کسانی که در بخش‌های مختلف - خارجی، داخلی - ابتکار دارند و حرکت دارند و دفاع میکنند - دفاع صمیمانه و واقعی، نه دفاع صوری - اما معتقدیم آن‌چیزی که علاج مشکلات کشور است، در درون کشور است، در درون وجود من و شما است. ما هستیم که میتوانیم اقدام بکنیم؛ بلد باشیم که چه‌کار بکنیم و بفهمیم که راه درست کدام است و با جرات و دلیری آن کار را انجام بدهیم؛ آنوقت مشکلات کشور بلاشک حل خواهد شد. یک گام بزرگ و بلند، همین اقتصاد مقاومتی است.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۳/۰۲/۰۴

از روزی که این سیاست‌های اقتصاد مقاومتی اعلام شده است و ذکر آن مکرر گفته شده است، مسئولین مختلف - دولتی‌ها، مجلس محترم، دستگاه‌های مختلف، مسئولان گوناگون - در مقام حمایت و ستایش از این سیاست‌های اقتصاد مقاومتی برآمده‌اند و مکرر گفته شده، لکن تجربه‌ی بنده به من میگوید که ستایش کافی نیست؛ تعریف کردن کافی نیست؛ حرکت لازم است. بله، افرادی می‌آیند، می‌نشینند، در منبرهای عمومی یا در جلسات خصوصی از مزایای این اقتصاد مقاومتی مطالبی را بیان میکنند و غالباً هم درست است، اما خوب باید اقدام کرد، عمل کرد. آنچه در مجلس محترم انجام گرفته است مشکور است؛ دولتی‌ها هم فعالیتهایی کردند، منتها باید قدم‌به‌قدم دنبال بشود؛ هم در زمینه‌ی تقنین، هم در زمینه‌ی نظارت، در زمینه‌ی تقنین، فراهم آوردن قوانین مناسب یا حذف کردن قوانین مزاحم - که اهمیت این کار دوم از کار اول کمتر نیست؛ بعضی از قوانین حقیقتاً مزاحمند یا معارضند - حذف قوانین معارض و تصویب قوانینی که به بخش‌های گوناگون اقتصاد مقاومتی کمک کند، یکی از کارهای مهم است. در زمینه‌ی نظارت هم نظارت بر عملکرد دولت که مجری این حرکت بزرگ و وارد در این میدان است، به عهده‌ی مجلس است. البته در مورد تقنین، دولت محترم باید لویح مناسب را بیاورد؛ مجلس نمیتواند صرفاً به طرح‌ها متکی باشد؛ باید لایحه بیاورد. این را هم من عرض بکنم و تاکید کنم که هیچ جای دیگری هم نمیتواند به جای مجلس در زمینه‌ی تصویب قوانین، در مسائل مربوط به اقتصاد مقاومتی و امثال آن دخالت بکند؛ مجلس است که بایستی قانون را تصویب کند - تشخیص بدهد، و آنچه لازم است تصویب کند - یا قانونی را حذف کند و از دور خارج کند.

بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۳/۰۲/۰۴

برنامه‌ی ششم یعنی سیاست‌های پنج سال کشور تدوین خواهد شد؛ شما نقشه‌ی راه عملی برای پنج سال کشور را در این برنامه‌ی ششم ان‌شاءالله تدوین خواهید کرد. سه نقطه‌ی اصلی - البته برنامه باید جامع باشد - وجود دارد؛ یکی اقتصاد است که تکیه روی اقتصاد مقاومتی در آن برنامه باید تجلی پیدا کند. یکی مسئله‌ی فرهنگ است؛ ... و سوم علم؛ حرکت علمی در کشور خوب آغاز شده است؛ بحمدالله در این سالها، در این ده دوازده سال حرکت خوبی در کشور به وجود آمده؛ این حرکت مطلقاً نباید کند بشود، بلکه باید سرعت و شتاب بگیرد. خیلی از افتخارات ملی و بخش مهمی از عزت ملی و بخش قابل توجهی از ثروت ملی به برکت علم به دست می‌آید؛ مسئله‌ی علم و تحقیق و پیشرفت در بخش‌های گوناگون علمی و کشف سرزمین‌های ناشناخته‌ی دانش، برای کشور خیلی مهم است؛ این هم ان‌شاءالله باید در برنامه مورد توجه قرار بگیرد.

بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها / ۱۳۹۳/۰۲/۱۱

از لحاظ کوتاه‌مدت هم اعتقاد بنده این است - یعنی این اعتقاد ناشی از کاری است که کارشناس‌ها و صاحب‌نظرها کرده‌اند - که تحریم‌ها هم - که امروز مسئله‌ی تحریم‌ها یکی از مسائلی است که در ذهنها مطرح است - با پیشرفت علم بی‌اثر میشود. با نگاه کوتاه‌مدت و میان‌مدت هم که نگاه کنیم - با قطع نظر از آن آینده‌ی طولانی و بلندمدت - اگر کشور میخواهد تحریم‌ها که امروز ابزاری است در دست دشمنان ما برای تحقیر ملت - از تحریم برای فشار آوردن روی آبروی ملی، غیر از فشارهای عملی که مربوط به زندگی است استفاده میکنند و تحقیر میکنند؛ اینکه ما از گذشته، در این چند سال مدام تکرار میکردیم که روی مسئله‌ی تحریم‌ها خیلی تکیه نکنید، به‌خاطر این است - [بی‌اثر شود]، با نگاه علمی به مسائل کشور، و توجه به علم، و پیوند دادن علم و صنعت و کشاورزی - که توضیحات آقایان محترم را در این زمینه‌ها شنیدید - تحریم‌ها بی‌اثر خواهد شد. و ما در این زمینه‌ها میدان کار برایمان باز است و میتوانیم کار کنیم؛ شرکت‌های دانش‌بنیان یکی از اساسی‌ترین کارها در مقوله‌ی همین اقتصاد مقاومتی است که مطرح شده و درباره‌ی آن بحث شده است و مورد تایید و تصدیق همه‌ی اطراف مسائل کشور قرار گرفته است.

البته در تشخیص شرکت‌های دانش‌بنیان دقت بشود، یعنی شاخص‌ها و مشخصه‌ها [معین بشود] و شرکت دانش‌بنیان استانداردسازی بشود؛ این‌جور نباشد که به اسم شرکت دانش‌بنیان کسانی بیایند و همین کارهایی را که در برخی از عرصه‌های دیگر معمول است - دلالتی و مانند اینها - در [اینجا] پیش ببرند. به معنای واقعی کلمه، شرکت دانش‌بنیان [باشد]؛ این را باید یکی از محورهای اساسی قرار داد.

بیانات در دیدار مسئولان نظام / ۱۳۹۳/۰۲/۱۶

به مسئولین دولت عرض میکنم: اقتصاد مقاومتی را جدی بگیرید. خب، رئیس جمهور محترم گفتند، مسئولین دیگر هم کم‌وبیش اظهار کرده‌اند، گفته‌اند، منتها باید عمل کرد؛ و لا ممن علی غیر عمل بتکل؛ (۱) این‌جور نباشد که به زبان بگویم، در عمل کند حرکت بکنیم. در اقتصاد مقاومتی تکیه بر تولید داخلی است، بر استحکام بنیه‌ی درونی اقتصاد است. رونق اقتصادی هم این است؛ رونق اقتصادی با تولید حاصل میشود، با فعال کردن ظرفیتهای درونی کشور حاصل میشود، نه با چیز دیگر.

بیانات در دیدار مسئولان نظام / ۱۳۹۳/۰۲/۱۶

آنچه ما امروز در مجموعه‌ی رفتار دستگاه استکبار مشاهده میکنیم، همین است؛ هدف ایجاد اختلال در نظام محاسباتی و دستگاه محاسباتی من و شما است. در میدانهای دیگر، استکبار نتوانسته است، کاری از او برنیامده است. در میدانهای واقعی، تنها دو عامل مادی در اختیار جبهه‌ی استکبار بوده و هست؛ یکی تهدید نظامی، یکی تحریم. استکبار غیر از این دو هیچ چیز در اختیار ندارد. از لحاظ قدرت منطقی، قدرت استدلال، توانایی بر اثبات حقایق، دست استکبار بسته است. تنها دو کار میتواند بکند؛ یکی تهدید نظامی است که مرتب میکند، یکی هم تحریم؛ این دو هم علاج دارد. تحریم را با مجاهدت در باب اقتصاد مقاومتی بایستی خنثی کرد. این نکته‌ای که امروز رئیس جمهور محترم گفتند؛ قبلاً هم ایشان گفته بودند و این نکته‌ی کاملاً درستی است؛ برنامه‌های اقتصادی براساس و با فرض ماندن تحریم‌ها بایستی برنامه‌ریزی بشود و تعقیب بشود و تحقق پیدا بکند. فرض کنیم که این تحریم‌ها ذره‌ای و سر سوزنی کم نخواهد شد؛ که حالا خود آنها هم همین را میگویند. آنها هم میگویند که تحریم‌ها دست نخواهد خورد، حتی از حالا. شروع کردند که اگر در زمینه‌ی هسته‌ای هم به توافق برسیم، معنای آن این نیست که همه‌ی تحریم‌ها برداشته خواهد شد؛ هنوز چیزهای دیگری هم هست؛ این همان حرفی است که ما همیشه میگفتیم. من بارها در همین جلسه و جلسات گوناگون دیگر عرض کرده‌ام که [موضوع] هسته‌ای بهانه است؛ مسئله‌ی هسته‌ای هم نباشد، یک بهانه‌ی دیگری می‌آورند؛ مسئله‌ی حقوق بشر هست، مسئله‌ی حقوق زنان هست، مسائل گوناگون فراوان را میسازند؛ جعل کردن و بهانه‌گیری که خیلی مایه‌ای نمیخواهد، دستگاه تبلیغاتی و امپراتوری تبلیغاتی هم که در اختیار آنها است. بنابراین، علاج مسئله‌ی تحریم، عبارت است از همین اقتصاد مقاومتی.

بیانات در دیدار مسئولان نظام / ۱۳۹۳/۰۲/۱۶

به مسئولین دولت عرض میکنم: اقتصاد مقاومتی را جدی بگیرید. خب، رئیس جمهور محترم گفتند، مسئولین دیگر هم کم‌وبیش اظهار کرده‌اند، گفته‌اند، منتها باید عمل کرد؛ و لا ممن علی غیر عمل بتکل؛ این‌جور نباشد که به زبان بگویم، در عمل کند حرکت بکنیم. در اقتصاد مقاومتی تکیه بر تولید داخلی است، بر استحکام بنیه‌ی درونی اقتصاد است. رونق اقتصادی هم این است؛ رونق اقتصادی با تولید حاصل میشود، با فعال کردن ظرفیتهای درونی کشور حاصل میشود، نه با چیز دیگر.

بیانات در دیدار مسئولان نظام / ۱۳۹۳/۰۲/۱۶

توصیه‌ی مهم در زمینه‌ی اقتصاد مقاومتی، یکی توصیه‌ی به بانکها است؛ بانکها باید نقش ایفا کنند، باید خودشان را تطبیق بدهند با مواد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و برنامه‌ریزی‌های دولت در این زمینه؛ و میتوانند نقش ایفا کنند، نقش مثبت؛ البته نقش منفی هم میتوانند. توصیه‌ی موکد به بخش صنعت و معدن؛ تحرکشان را باید افزایش بدهند. بار اصلی بیرون رفتن کشور از رکود و عقب‌ماندگی اقتصادی بر دوش بخش صنعت و معدن است؛ باید تلاش کنند، تلاش را باید

مضعف کنند، ظرفیتها را شناسایی کنند؛ ظرفیت‌های زیادی در کشور هست، این ظرفیتها را فعال کنند. در مورد بخش کشاورزی؛ کشاورزی اهمیت حیاتی دارد. لازم است نگاه دولت و سیاست‌های دولتی به بخش کشاورزی، نگاه حمایت باشد؛ همه‌جای دنیا هم همین‌جور است؛ از بخش کشاورزی به‌وسیله‌ی دولتها حمایت میشود. آنوقت باید مشکلات موجود در بخش کشاورزی برطرف بشود؛ مشکلات کشاورزان، مشکلات دامداران - که گاهی شکایتهایی هم به ما میشود - و انسان رنج میبرد از بعضی از مشکلاتی که برای اینها وجود دارد.

بیانات در دیدار اعضای مجمع عالی بسیج مستضعفین / ۱۳۹۳/۰۹/۰۶

یکی از افراد هیئت مذاکره‌کننده چندی پیش حرف خوبی زد، گفت اگر به توافق هم نرسیدیم، آسمان به زمین نمی‌آید، دنیا به آخر نمیرسد؛ خوب، نشود. حرف درستی است. ما آن‌چنان که حالا آنها خیال کردند، ضرر نمی‌کنیم؛ تصور کردند که اگر چنانچه چنین بشود، چنان خواهد شد؛ نه، راه حل وجود دارد، راه حل همین اقتصاد مقاومتی است که ضربه‌های دشمن را اول کم اثر میکند، کاهش میدهد که این مال کوتاه‌مدت است، در میان‌مدت و بلندمدت به حرکت عظیم مردم اوج میدهد. اقتصاد مقاومتی این‌جوری است. آن‌کسانی که صاحب‌نظر در زمینه‌ی اقتصادند، بعد از آنکه ما اقتصاد مقاومتی را اعلام کردیم، قضاوتشان این بود. ما راه حل داریم، آنها راه حل ندارند.

بیانات در دیدار اعضای مجمع عالی بسیج مستضعفین / ۱۳۹۳/۰۹/۰۶

کارهای بزرگ بخواهید از عناصر بسیج؛ کارهای بزرگ از بسیاری از مردم پراستعداد ملت ما برمی‌آید. دولت هم البته باید کمک کند؛ دستگاه‌های دولتی در بخشهای مختلف باید به رشد و گسترش بسیج کمک کنند. به این مسائل اقتصادی هم - همان‌طور که قبلاً گفتیم که پایه‌ی اقتصاد مقاومتی عبارت است از تقویت تولید داخلی و کاهش وارداتی که یا غیرضروری است یا مشابه داخلی دارد - مسئولین دولتی توجه کنند و آنها از بسیج کمک بگیرند؛ با این وضعیت بنده تردید ندارم که ان‌شاءالله آینده متعلق به ملت ایران است؛ همچنان‌که بارها گفتیم.

بیانات در دیدار مردم قم / ۱۳۹۳/۱۰/۱۷

هیچ مسئولی معلوم است که راضی نیست و موافق نیست که در مقابل دشمنان کوتاه بیاید و برای اینکه مثلاً تحریمها برداشته بشود یا کم بشود، از آرمانها دست بردارند؛ خیلی خوب، حالا که این‌جور است، پس شما بیا باید کاری کنید که کشور در مقابل تحریمها مصونیت پیدا کند؛ اقتصاد مقاومتی یعنی این. فرض را بر این بگذارید که دشمن، برداشتن تحریم را متوقف به چیزی میکند که شما حاضر نیستید آن را قبول کنید - این‌جور فرض کنید قضیه را - کاری کنید که تحریم بی‌اثر بشود. بارها ما گفته‌ایم کاری کنید که وابستگی مالی کشور به نفت کم و کم و کمتر بشود؛ خوب، شما ملاحظه میکنید در ظرف مدت کوتاهی قیمت نفت را به نصف می‌رسانند. وقتی ما وابسته به نفت باشیم، مشکل برای ما درست میشود؛ این فکر را باید کرد. از جمله‌ی بزرگ‌ترین مسئولیتهای مسئولین کشور همین است که کاری کنند اگر دشمن دلش نخواست تحریم را بردارد، به رونق کشور و پیشرفت کشور و رفاه مردم ضربه‌ای وارد نشود؛ راه آن چیست. راه آن این است که مراجعه کنیم به درون کشور، به درون ملت، از نیروهای درونی کشور استفاده کنیم و راه‌هایی وجود دارد؛ آدمهای صاحب‌نظر، آدمهای کارشناس و بااخلاص، گواهی میدهند که راه‌هایی وجود دارد که انسان بتواند به خودش متکی باشد. این وظیفه‌ی مسئولین کشور و مسئولین دولتی است، چشم نوزند به دست بیگانه

بیانات در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت روز ملی مهندسی / ۱۳۹۳/۱۱/۰۶

مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی هم که اشاره کردید، خوب، از وقتی که این عنوان مطرح شده، شاید هزار مرتبه از طرف مسئولین - با کم و زیادش - تایید شده؛ مسئولین مختلف، فعالان اقتصادی، حتی فعالان سیاسی، مسئولین دولتی، مجلس، غیره، مکرر گفته‌اند اقتصاد مقاومتی، اقتصاد مقاومتی؛ خوب است؛ لکن با اسم و با تکرار زبانی هیچ اتفاقی نمی‌افتد؛ هیچ اتفاقی نمی‌افتد. با بردن اسم دارو و تکرار اسم دارو هیچ بیماری خوب نمیشود؛ دارو را باید مصرف کرد. شما در مجلس، در دولت نگاه کنید ببینید که واقعا برای اقتصاد مقاومتی به همان مفهوم حقیقی خودش چه کارهایی انجام گرفته و چه کارهایی باید انجام بگیرد. این را به نظر من به‌طور جدی دنبال کنید.

بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی / ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

بنده، امسال، سال گذشته، سال قبل، سال قبل [از آن]، اول سال راجع به اقتصاد صحبت کردم؛ مسئولین هم انصافاً تلاش میکنند. من تصدیق میکنم که تلاشهایی دارد انجام میگیرد - در طول این سالها همیشه تلاشهایی شده است - لکن کافی نیست. آنچه ما میخواهیم بگوییم، این است که باید یک نفس جدیدی به این کار داده بشود.

امروز بیست‌ونهم بهمن است. سال گذشته بیست‌ونهم بهمن، سیاستهای اقتصاد مقاومتی را به دستگاه‌های مختلف ابلاغ کردیم؛ امروز یک‌سال گذشته. اقتصاد مقاومتی برای کشور ضروری است؛ تحریم باشد هم لازم است، تحریم نباشد هم لازم است. آن‌روزی که تحریمی هم در این کشور وجود نداشته باشد، اقتصاد مقاومتی برای این کشور ضروری است، لازم است. اقتصاد مقاومتی یعنی ما بنای اقتصادی کشور را جوری تنظیم کنیم و ترتیب بدهیم که تکانه‌های جهانی در آن اثر نگذارند. یک‌روز عزا نگیریم که نفت از ۱۰۰ دلار رسید به ۴۵ دلار؛ یک‌روز عزا نگیریم که آمریکایی‌ها ما را تهدید میکنند که فلان چیز و فلان چیز را تحریم میکنیم یا عملاً تحریم بکنند؛ عزا نگیریم که اروپایی‌ها کشتی‌رانی ما را تحریم کردند. اگر در کشور اقتصاد مقاومتی باشد، هیچ‌کدام از این تکانه‌های بین‌المللی نمیتواند به زندگی مردم آسیب وارد کند. اقتصاد مقاومتی یعنی این؛ یعنی در داخل کشور، ساخت اقتصادی و بنای اقتصادی جوری باشد که از نیروهای مردم استفاده بشود، کمک واقعی گرفته بشود، برنامه‌ریزی بشود، بنای اقتصادی استحکام پیدا کند - که من حالا مواردی را ذکر خواهم کرد که این کارها باید انجام بگیرد - تکیه مسئولان کشور بر این باشد که حرکت اقتصادی کشور را این‌جوری قرار بدهند. اگر این شد، شکوفایی خواهد شد؛ اگر این شد، از تهدید دشمن دیگر نمی‌ترسیم، از تحریم دیگر نمانم نمی‌لرزد، از پایین افتادن قیمت نفت عزا نمی‌گیریم؛ این اقتصاد مقاومتی است. تکیه عمده‌ی اقتصاد مقاومتی هم باز روی مردم است؛ روی تولید داخلی است.

بیانات در حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

نگاه دوم به اقتصاد کشور نگاه به پیشرفت اقتصاد با استفاده از کمک بیرون از مرزها است؛ می‌گوید سیاست خارجی‌مان را تغییر بدهیم تا اقتصاد ما درست بشود، با فلان مستکبر کنار بیاییم تا اقتصاد رونق پیدا کند، تحمیل قدرتهای مستکبر را در بخشهای گوناگون و مسائل گوناگون بپذیریم تا اقتصادمان رونق پیدا کند؛ این هم نگاه دوم است. امروز شرایط کشور به ما نشان داده است که این نگاه دوم یک نگاه کاملاً غلط و عقیم و بی‌فایده است. همین تحریمهایی که امروز علیه ملت ایران اعمال میشود، دلیل محکم و متقنی است بر غلط بودن این نگاه؛ یعنی شما وقتی که به امید قدرتهای خارجی نشستید تا آنها بیایند اقتصاد شما را رونق بدهند و با زیر بار آنها رفتن، اقتصاد را رونق بدهید، آنها به حد کم قانع نیستند. وقتی که شما نگاه میکنید به بیرون، مواجه میشوید با یک مسئله‌ای مثل کاهش قیمت نفت؛ ناگهان قدرتهای مستکبر با همراهی ایادی منطقه‌ای خودشان متناسفانه به این نتیجه میرسند که قیمت نفت را به نصف و گاهی کمتر از نصف برسانند؛ شما مواجه میشوید با یک چنین مشکلی؛ وقتی نگاه به بیرون باشد، این است. وقتی شما نگاه به درون کردید، دیگر این‌جور نیست. امروز خارجی‌ها و روسای قدرتهای مستکبر میخواهند همین نگاه دوم را در مردم ما تقویت کنند.

من پیام رئیس جمهور آمریکا را که به مناسبت عید نوروز خطاب به مردم ایران کرده است دیدم؛ او در این پیام می‌گوید که شما بیا باید حرفهای ما را قبول نکنید؛ در

واقع محتوا و محصول حرف او این است میگوید در مذاکرات هسته‌ای آن چیزی را که ما به شما دیکته میکنیم این را شما قبول نکنید تا در کشور شما کار به وجود بیاید، تا سرمایه به وجود بیاید، تا فعالیت اقتصادی در کشور شما راه بیفتد؛ یعنی همین نگاه دوم، این نگاه، نگاهی است که هرگز به نتیجه نخواهد رسید؛ باید نگاه کنیم به درون کشور، ظرفیتهای درونی بسیار است. این اقتصاد مقاومتی‌ای که ما عنوان کردیم و مطرح کردیم و خوشبختانه مورد قبول و استقبال همی صاحب‌نظران قرار گرفت - یعنی من حتی یک نفر از صاحب‌نظران اقتصاد و اجتماعی را ندیدم که آنچه را به‌عنوان سیاست اقتصاد مقاومتی مطرح شده، او رد کند - ناظر به همین است؛ یعنی ناظر به امکانات درونی کشور. وقتی که اجازه نمیدهند که شما برای زمین خودت از بیرون آب بیاوری، باید چاه حفر کنی و از درون زمین خودت آب بیرون بیاوری تا محتاج آب آن همسایهی بخیل نباشی؛ باید از درون خود استمداد کنیم و بتوانیم کارها را پیش ببریم.

بیانات در دیدار جمعی از کارگران سراسر کشور / ۱۳۹۴/۰۲/۰۹

مشکلاتی که وجود دارد اولاً با گفتن و حرف زدن حل نمیشود؛ اقدام و ابتکار و عمل لازم است. ثانیاً [حل] مشکلات مجموعه‌ی اقتصادی کشور را در درون کشور باید پیدا کرد؛ ستون فقرات هم عبارت است از تولید؛ ستون فقرات اقتصاد مقاومتی که ما عرض کردیم، عبارت است از تقویت تولید داخلی؛ اگر این کار تحقق پیدا کرد و هم‌متوجه به این مسئله شد، مسائل کار بتدریج حل میشود، کار ارزش پیدا میکند، کارگر ارزش پیدا میکند، اشتغال عمومی میشود، بیکاری که یک معضلی است در جامعه بتدریج کم میشود و از بین میرود. اساس کار، مسئله‌ی تولید است.

بیانات در دیدار مسئولان نظام / ۱۳۹۴/۰۲/۰۲

ماه رمضان ماه تقوا است؛ تقوا چیست؟ تقوا عبارت است از آن حالت مراقبت دائمی که موجب میشود انسان به کج‌راهه نرود و خارهای دامن‌گیر، دامن او را نگیرد. تقوا در واقع یک جوشنی است، یک زرهی است بر تن انسان باتقوا که او را از آسیب تیرهای زهرآگین و ضربه‌های مهلک معنوی محفوظ و مصون میدارد؛ البته فقط هم مسائل معنوی نیست. و من بقی الله يجعل له مخرجاً* و برزقه من حیث لا یحتسب؛ (۱) در امور دنیوی هم تقوا تأثیرات بسیار مهمی دارد، این تقوای شخصی است. عین همین مسئله در مورد یک جامعه و یک کشور قابل طرح است. تقوای یک کشور چیست؟ تقوای یک جامعه چیست؟ یک جامعه، بخصوص اگر مثل جامعه‌ی نظام جمهوری اسلامی آرمانهای والا و بلندی داشته باشد، مورد تهاجم است؛ مورد هجوم تیرهای زهرآگین است؛ این هم تقوا لازم دارد. تقوای جامعه چیست؟ در بخشهای مختلف تقوای اجتماعی را میتوان تعریف کرد؛ در بخش اقتصاد، تقوای جامعه عبارت است از اقتصاد مقاومتی. اگر در مورد اقتصاد میخواهیم در مقابل تکان‌های ناشی از حوادث جهانی یا در مقابل تیرهای زهرآگین سیاستهای معارض جهانی آسیب نبینیم، ناچاریم به اقتصاد مقاومتی رو کنیم. اقتصاد مقاومتی عامل استحکام است در مقابل آن کسانی و آن قدرتهایی که از همه‌ی ظرفیت اقتصاد و سیاسی و رسانه‌ای و امنیتی خودشان دارند استفاده میکنند برای اینکه به این ملت و این کشور و این نظام ضربه وارد کنند. یکی از راههایی که فعلاً پیدا کردند عبارت است از رخنه از راه اقتصاد. این هشدار را ما سالها است مطرح کردیم و گفتیم؛ مسئولین هم هر کدام به فراخور توانایی‌های خودشان تلاشهای خوبی کردند لکن ما باید با همه‌ی توان، با همه‌ی ظرفیت موضوع اقتصاد مقاومتی را در داخل دنبال کنیم؛ این میشود تقوای اجتماعی ما در زمینه‌ی مسئله‌ی اقتصادی.

بیانات در دیدار اساتید دانشگاه ها / ۱۳۹۴/۰۲/۱۲

یکی از دوستان اینجا گفتند که خیلی‌ها از اقتصاد مقاومتی که شما میگویید، اطلاع ندارند؛ بله، این یکی از ضعفهای کار ما است. ما اگر میخواهیم یک خواسته‌ای تحقق پیدا کند، قدم اول این است که این خواسته را به‌صورت یک گفتمان پذیرفته‌شده در بیاوریم.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۴/۰۲/۲۰

اگر شعار، خوب، پرمحتوا، پرمضمون، حاکی از یک حقیقت قابل گسترش فکری انتخاب بشود، این میشود هم حرف، هم عمل؛ مطرح کردن آن جهت‌دهنده و برانگیزاننده است. بنابراین کسی بیاید مثلاً فرض کنید فقط یک کلمه‌ی «اقتصاد مقاومتی» را که ما گفتیم، دائم بیاید تکرار بکند، دنبالش عملی نباشد، بله، از صرف گفتن این حرف، کاری ساخته نیست؛ اما خود این شعار «اقتصاد مقاومتی» اگر در دل و زبان فعالان کشور که از جمله مهم‌ترین‌اش شما دانشجویان هستید، دنبال بشود و تکرار بشود - که حالا اگر ان‌شاءالله فرصت شد تا قبل از اذان، عرض میکنم - آنوقت مهم است.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۴/۰۲/۲۰

یکی از چیزهایی که برای تشکلهای به نظر من خیلی لازم است و خوب است، فهم وضع کنونی کشور است. وضع کشور، منظور فقط وضع داخلی و مشکلات موجود و همین مطالبی که گفتند -مسائل مربوط به روستاها، عدالت‌خواهی، اقتصاد مقاومتی، مشکلاتی که هست، مشکلات مدیریتی، مدیریت جهادی و مانند اینها- نیست؛ اینها البته جزئی از واقعیتها است.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

در مورد اقتصاد، اعتقاد ما این است که پیشرفت اقتصاد کشور، باید همراه با عدالت باشد؛ ما اقتصاد منهای عدالت را قبول نداریم؛ یعنی انقلاب قبول ندارد؛ نظام جمهوری اسلامی قبول ندارد. باید مراقبت بکنید که فاصله‌ی طبقاتی پیش نیاید؛ فقرا پامال نشوند؛ اینها جزو مسائل اساسی در برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی ما است که بعد به اقتصاد مقاومتی اشاره خواهیم کرد؛ همین مسئله‌ی عدالت و تامین حداقلها در سیاستهای اقتصاد مقاومتی دیده شده.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

امسال سال دوم اقتصاد مقاومتی است؛ یعنی پارسال -سال ۹۳- شروع اجرای سیاستهای اقتصاد مقاومتی بود. دوستان دولت هم گزارشهایی به من دادند که من شخصاً و زیاناً از آقای جهانگیری تشکر کردم آنوقتی که ایشان به پانزده دستگاه ابلاغ کردند که این کارها را، این وظایف را باید انجام بدهید. بعد هم حالا یک گزارش مفصلی فرستادند که البته برای من خلاصه کردند آن گزارش را و تماماً خواندم، نگاه کردم. کارهایی که انجام گرفته در زمینه‌ی اقتصاد مقاومتی، بعضی‌ها پیش کارهای مقدماتی است؛ حالا مثلاً پیش را بخواهم بزنم، طول میکشد، وقت میگذرد؛ بعضی از کارهایی که گزارش شده، مربوط به بندهای اقتصاد مقاومتی نیست، اگرچه حالا ارتباط داده شده اما کارهای جاری دستگاهها است؛ بالاخره دستگاهها یک کارهای جاری دارند و اینها را به شما گزارش کردند که این کارها را ما کردیم؛ اینها آمده جزو کارنامه‌ی دستگاهها در زمینه‌ی اقتصاد مقاومتی؛ درحالی‌که این نیست. بعضی از کارها هم ارتباطی اصلاً به بندهای اقتصاد مقاومتی ندارد؛ این مقدار کافی نیست. سیاستهای اقتصاد مقاومتی یک بسته‌ی کامل و منسجم است؛ این بسته هم تراوش‌شده‌ی فکر شخصی نیست؛ این عقل جمعی است، یک جماعتی نشست‌اند؛ دوستان اقتصاددان حاضر در این مجلس هم بعضی‌ها ایشان میدانند و مطلعند. کار مفصلی انجام گرفته روی این، بعد هم آمده اینجا، چکش‌کاری شده، روی آن بحث شده، فکر شده، مطالعه شده؛ بعد رفته مجمع تشخیص [مصلحت نظام] و روی آن مطالعه شده؛ بالاخره آمده و نتیجه شده این سیاستها. یعنی محصول یک فرآیند معقول و مدبرانه‌ای است؛ لذاست که اقتصاد مقاومتی را همه تایید کردند، یعنی من یک مورد سراغ ندارم که از اقتصاددان و از کسانی که با ما خوبند، کسانی که با ما بد هستند؛ که این اقتصاد مقاومتی، این سیاستها را تخطئه کرده باشند؛ نه، همه قبول کردند. خوب، این یک بسته‌ی منسجم است، باید مجموعاً انجام بگیرد؛ چه‌جوری میشود مجموعاً انجام بگیرد؟ آنوقتی‌که یک به اصطلاح برنامه‌ی اجرایی و عملیاتی منسجمی برای آن ارائه بشود؛ که این چیزی بود که من چند وقت پیش به آقای دکتر روحانی گفتم و بنا شد که ایشان بگویند دوستان تهیه کنند ان‌شاءالله این را بدهند، این لازم است؛

یعنی ما یک برنامه‌ی عملیاتی لازم داریم؛ در این برنامه مشخص بشود سهم دستگاه‌ها، فلان دستگاه این سهم او است از این بندهای سیاستها، بعد زمان گذاشته بشود؛ زمان خیلی مهم است، زمان‌بندی بشود، معلوم بشود که تا این زمان باید انجام بگیرد والا اگر زمان‌بندی نشود؛ هیچ ضمانتی وجود ندارد که این در طول دولت شما حتی انجام بگیرد، شما میخواهید این را عملیاتی کنید، میخواهید اجرایی کنید، میخواهید از منافعی مردم استفاده کنید، پس زمان [بگذارید]. اولاً بایستی اقدامات عملی لازم در خصوص هر بند مشخص بشود، مجری‌هایش دستگاه‌هایی که متصدین معلوم بشوند، در هر بخشی زمان‌بندی لازم انجام بگیرد، امکانات لازم و چگونگی تامین آن امکانات بایستی روشن بشود، بالاخره این سیاستها یک تحرک عملی است و میدانی است؛ وقتی راهکار فراهم میکنید، در واقع یک تحرک میدانی میخواهید به وجود بیاورید، این الزاماتی دارد. الزاماتش چیست؟ چه جوری میشود تامین کرد؟ راه تامین آن الزامات باید مشخص بشود. آنوقت اگر این کارها شد، آنوقت شما میتونید رصد کنید، میتونید پیگیری کنید، ببینید شد یا نشد، فلان دستگاه کار خودش را انجام داد یا نداد. کار پیش میرود.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

نکته‌ی دوم در مورد اقتصاد مقاومتی این است که همه‌ی برنامه‌های اقتصادی دولت بایستی در این مجموعه‌ی اقتصاد مقاومتی و در این سیاستها بگنجد؛ حتی برنامه‌ی ششم و برنامه و بودجه‌های سالیانه، همه باید براساس این اقتصاد مقاومتی شکل بگیرد؛ یعنی هیچ‌کدام از اینها در هیچ بخشی، غیرمنطبق با این سیاستها نباشد؛ نه اینکه فقط مخالفت نداشته باشد بلکه کاملاً منطبق با این سیاستها باشد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

نکته‌ی دیگر این است که بخشهای بیرون از دولت دیده بشوند؛ حالا شما در مورد وزارتها و بخشهای دولتی ممکن است ابلاغ کنید؛ [اما] بخشهایی وجود دارند خارج از دولت؛ اینها میتونند در اقتصاد مقاومتی نقش ایفا کنند، از جمله بسیج؛ من یک گزارشی [هم] دیدم. خیلی لازم است به نظر من -اگر وقت کنید آقای رئیس‌جمهور یا لاقال آقای جهانگیری- که بخواهید و ببینید مجموعه‌ی بسیج در مورد اقتصاد مقاومتی چه کارهایی میتونند انجام بدهند و ظرفیتش را دارند؛ ظرفیت خیلی خوبی است. بسیج چیز کمی نیست، چیز کوچکی نیست؛ بسیج یک مجموعه‌ی عظیم و آماده‌به‌کاری است؛ اینها را بخواهید، ببینید چه کار میتونند بکنند؛ اینها می‌آیند امکانات خودشان را عرضه میکنند و میگویند این کارها را هم کرده‌ایم. به نظر من امکانات [خوبی هست]. حالا از جمله من بسیج را مثال زد؛ بخشهای گوناگونی هستند، افراد اقتصاددان و به اصطلاح اقتصادی‌عمل‌کن بیرونی؛ بعضی‌ها هستند که شرکتهایی دارند و کارهایی دارند، از ظرفیتهای اینها میشود استفاده کرد. و همه‌ی اینها در آن برنامه‌ی کلی باید بیاید؛ یعنی برنامه‌ی کلی، فقط ناظر به بخشهای دولتی نباید باشد. پس قدم اول، ایجاد این برنامه بود با این خصوصیات.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

قدم بعدی این است که یک ستاد قوی و هوشمند و نافذالکلمه تشکیل بشود. من البته اطلاع دارم که آقای رئیس‌جمهور شورایی را تشکیل داده‌اند، خود ایشان هم شرکت میکنند، بسیار هم کار خوبی است؛ اما این آن ستاد فرماندهی نیست. خب آقای رئیس‌جمهور کارهای فراوان دیگری هم دارند که باید به آنها هم برسند، نمیشود که همه‌ی وقت و همه‌ی همت، صرف این کار بشود. یک ستادی لازم است -مثل ستادهای فرماندهی که ما در دوره‌ی جنگ داشتیم و در بعضی از کارهای دیگر هم یک ستادهای فرماندهی ایجاد شده که خود شما آقای دکتر روحانی در این مسائل تجربه دارید- یک ستاد فرماندهی لازم دارد که به‌طور دائم رصد کند، نگاه کند، ببیند کدام دستگاه توانسته و پیش رفته، کجا مشکل وجود دارد. چون حرف زدن آسان است، برنامه‌ریزی هم خیلی مشکل نیست، [ولی] عمل‌کردن با اینها فرق دارد؛ خب آدم بخواهد در میدان وارد بشود و پیش برود، گاهی اوقات یک موانعی پیش می‌آید که قبلاً پیش‌بینی نشده، بعضی پیش‌بینی هم شده لکن موانعی است که پیش می‌آید؛ بایستی آن ستاد بتواند به‌صورت ضربتی آن موانع را برطرف کند، راه را باز کند و پیش برود؛ و نافذالکلمه [باشد]، یعنی باید گوش کنید؛ این‌جور نباشد که حالا مثل امروز که آقای جهانگیری مکرر میگفتند پنج دقیقه [صحبت کنید]، آقایان پنج دقیقه را مثلاً به هفت دقیقه و ده دقیقه افزایش [میدادند]؛ هرچه آن ستاد گفت، واقعا همه آن حرف را بپذیرند.

بعد هم پیشرفت کار را به مردم گزارش بدهید؛ ببینید واقعا چه اتفاقی می‌افتد! شما شش‌ماه مثلاً فرض کنید به همین شکلی که ما گفتیم، [یعنی] این برنامه وقتی تدوین شد، این ستاد تشکیل بشود و شش ماه فعالیت کند؛ کار به‌صورت چشمگیری پیش خواهد رفت؛ بعد ببینید همان را به مردم بگویید؛ بگویید این کارها را کردیم، آن کارها را کردیم؛ مردم در زندگی [خود] احساس میکنند؛ آن امید و خوش‌بینی به آینده که شما میخواهید در مردم باقی بماند، به‌طور کامل تامین خواهد شد؛ یعنی به مردم گزارش داده بشود. و [البته] تعیین شاخصهایی هم برای ارزیابی باید باشد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

یک الزامات قانونی و حقوقی و قضائی هم در مجموعه‌ی اقتصاد مقاومتی وجود دارد؛ دو قوه‌ی دیگر حاضرند همکاری کنند، هم قوه‌ی مقننه -مجلس- در این زمینه آماده است برای همکاری؛ [مثلاً] قانونی هست که شما قانون را باید عوض کنید یا اصلاح کنید یا قانون جدیدی را بر این قوانین اضافه کنید؛ احتیاج به این چیزها پیدا میکنید؛ یا یک جایی یک حرکت قضائی لازم است؛ همه‌ی اینها را دو قوه حاضرند همکاری کنند برای اینکه این اقتصاد مقاومتی انجام بگیرد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

یک الزامات قانونی و حقوقی و قضائی هم در مجموعه‌ی اقتصاد مقاومتی وجود دارد؛ دو قوه‌ی دیگر حاضرند همکاری کنند، هم قوه‌ی مقننه -مجلس- در این زمینه آماده است برای همکاری؛ [مثلاً] قانونی هست که شما قانون را باید عوض کنید یا اصلاح کنید یا قانون جدیدی را بر این قوانین اضافه کنید؛ احتیاج به این چیزها پیدا میکنید؛ یا یک جایی یک حرکت قضائی لازم است؛ همه‌ی اینها را دو قوه حاضرند همکاری کنند برای اینکه این اقتصاد مقاومتی انجام بگیرد. اشاره شد به مسئله‌ی رکود؛ خب، این رشد سه درصدی که اتفاق افتاده، نشان‌دهنده‌ی این است که رکود تکان خورده؛ یعنی یک حرکتی انجام گرفته؛ حالا باید دید این رشد در کدام بخشها هست، در کدام بخشها منفی است؛ مجموع برآیند این مثبت و منفی‌ها شده سه درصد. اگر چنانچه به‌طور جدی با رکود مبارزه نشود، همین رشد سه درصد هم به خطر خواهد افتاد، تورم هم بالا خواهد رفت، مشکل اشتغال هم پیش خواهد آمد. حالا من اینجا بگویم که آقای نعمت‌زاده اگر میخواهند دنبال بکنند، تعداد کارخانه‌هایی را که الان کار نمیکنند -یعنی کارخانه‌ای است که همه چیزش آماده است و الان کار نمیکند- برای ما آمدند گزارش دادند؛ عدد و رقمی دقیق را؛ تعداد کارخانه‌هایی را که زیر پنجاه درصد دارند کار میکنند مشخص کردند؛ تعداد کارخانه‌هایی را که زیر هفتاد درصد دارند کار میکنند مشخص کردند. خب، حالا هفتاد درصد یک چیزی اما زیر پنجاه درصد! بعضی از اینها مشکل نقدینگی دارند؛ یعنی سرمایه‌درگردششان مشکل دارد -که این کار کار بانکها است، بایست بانکها جواب بدهند در این زمینه؛ که اگر در اقتصاد مقاومتی، همان کارگاه اساسی و ستاد فرماندهی راه بیفتد، به همه‌ی اینها میتواند برسد- اما مسئله‌ی بعضی از اینها مسئله‌ی نبود نقدینگی نیست، تسهیلات را هم طرف گرفته، کارخانه الان حاضر و آماده است، هیچ مشکلی ندارد، ماشینهای هم آنطور که حالا گفته‌اند بعضی از اینها این‌جوری است که ماشینها هم ماشینهای نو است، لکن کار نمیکند. چرا؟ برای اینکه تسهیلات را رفته جای دیگری خرج کرده؛ خب این تعقیب قضائی دارد، اینها را باید دنبال بکنید، اینها را باید بخواهید. اینکه میگوییم «ستاد فرماندهی»، برای خاطر این است. این‌طور چیزها، این‌طور نکات دنبال خواهد شد. اگر به مسئله‌ی رکود رسیدگی نشود، روی همه‌ی نشانه‌ها و شاخصهای اقتصادی اثر خواهد گذاشت. البته این قانون اخیر -قانونی که اشاره کردند- قانون خوبی است، منتها قانون کافی نیست. حمایت از بنگاه‌های تولیدی، تامین نقدینگی، تامین سرمایه‌درگردش، برخورد جدی با کسانی که واحدهای تولیدی آماده را راکد گذاشته‌اند، همه‌ی اینها کارهای لازمی است. و من در جلسه‌ی قبل هم -یک جلسه‌ی که با دوستان داشتیم- گفتم، باز هم تاکید میکنم:

سیستم بانکی باید نقش ایفا کند؛ یعنی سیستم بانکی باید به‌طور کامل وارد میدان بشود. ائی لازم است؛ همه‌ی اینها را دو قوه حاضرند همکاری کنند برای اینکه این اقتصاد مقاومتی انجام بگیرد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

یکی از کارهایی که پیشنهاد کرده‌اند، به ما گفته‌اند و میگویند زمینه آماده است، عبارت است از سپردن برخی از طرحها به بخش خصوصی. البته برای بخش خصوصی مشوق درست [بشود]؛ چون الان پولهای سرگردان وجود دارد، بلاشک پولهای سرگردان هست. به من آن‌جور که حالا گزارش دادند، ۴۰۰ هزار میلیارد تومان ما طرح روی زمین داریم - همه هم دولتی است- اگر چنانچه ما بتوانیم ده‌درصد اینها را بدهیم به بخش خصوصی، شما ببینید چه اتفاقی می‌افتد؛ ۴۰ هزار میلیارد تومان ناگهان وارد کار میشود، این خیلی مهم است. یعنی از همین طرحهایی که الان روی زمین هست - یعنی از همین ۴۰۰ هزار میلیارد تومان- اگر ده‌درصد داده بشود به بخش خصوصی، یک اتفاق مهمی در کشور می‌افتد. این یکی از کارها است که باید واقعا روی این برنامه‌ریزی کرد و کار کرد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

بخش کشاورزی هم مهم است، البته اعتقاد من این است که آقای جنتی واقعا میتواند کار بکند. ایشان از نظر من جزو وزرای خوش‌سابقه‌ای است در کار و واقعا میتوانند این کار را بکنند؛ منتها آن چیزی که ما از ایشان و از مجموعه توقع داریم، این است که در تولید محصولات حیاتی باید خودکفایی به‌وجود بیاید؛ یعنی خودکفایی را به حرف و گپ این و آن نگاه نکنید که آقا گندم، بیرون ارزان‌تر است، و مانند اینها. ما باید به خودکفایی برسیم؛ در مواد حیاتی باید به خودکفایی برسیم.

از مهندسان کشاورزی بایستی استفاده کنیم. من یک‌وقت به آقای روحانی گفتم رفته بودیم یکی از استانها - به‌نظم سفر همدان [بود]- آنجا دوستان ما که میرفتند بررسی میکردند، اطلاع دادند به ما که کشاورزی‌های مناطق گوناگون آن استان رونق خیلی خوبی دارد؛ [وقتی] پرسیدند، معلوم شد که جوانهای مهندس کشاورزی را اینها به‌کار گرفته‌اند و آن استان خوشیختانه زیاد هم داشت. رفته‌اند آنجا و به اینها کمک کرده‌اند، حرف اینها را گوش کرده‌اند؛ این کمک میکند به این [کار]. این یک برنامه‌ریزی میخواهد؛ خیلی کار سختی هم نیست؛ یک فراخوان میخواهد، یک شناسایی میخواهد، یک برنامه‌ریزی میخواهد، یک تقسیم‌بندی میخواهد و این کارها را میتوانید انجام بدهید که از اینها استفاده بشود.

[استفاده از فناوری روز؛ همین مسئله‌ی آب که حالا اشاره کردند -تقسیم آب و به‌اصطلاح استفاده‌ی بهینه‌ی از آب- خیلی مهم است. جلوگیری از واردات؛ ببینید من باز هم تأکید میکنم. حالا شما میگویید ما جلوی واردات را گرفتیم اما میوه‌هایی در بازار هست که [وارداتی است]. آخر ایران برود از کجا میوه بیاید که بهتر از میوه‌ی ما باشد؟ یک وقتی زمان ریاست جمهوری ما، یک نفری از یک کشور عربی -اسم نمی‌آورم- آمده بود، سوغاتی برای من یک جعبه‌ی خیلی قشنگ، خرما آورده بود. گفتم مصداق واقعی زیره به کرمان بردن این است. ما این‌همه خرما داریم -این خرما مضافتی، این خرماهای گوناگون جنوب کشور؛ چه در استان فارس، چه در خوزستان، چه در بلوچستان- آن‌وقت حالا برای ما خرما آورده‌اند؛ منتها در بسته‌بندی، من آن‌وقت همان هدیه را بردم در دولت، گفتم این خرما را مقایسه کنید با خرماهای ما! خرماهای ما بهتر از این هستند اما این بسته‌بندی چقدر قشنگ است. آن‌وقت‌ها خرماهای ما در آن کیسه‌های فلان‌جور، با لگد توی حصیر میکردند، سرش را می‌بستند و عرضه میکردند! حالا البته یک خرده بهتر شده. به‌رحال واردات میوه، واردات بی‌رویه است.

یک مسئله‌ی اساسی‌ای که این عمدتا [مربوط به] وزارت کشاورزی است -منتها فقط کار وزارت کشاورزی نیست- تمرکز بر روستا است. یعنی واقعا این را یکی از بخشهای اساسی برنامه‌ریزی دولت باید قرار داد؛ ما تمرکز بشویم روی روستا. حرفش را در سالهای مختلف خیلی زده‌ایم اما این کار عملا اتفاق نیفتاده. ما بایستی صنایع تبدیلی را به روستاها ببریم، به بعضی از شهرها ببریم. من در ارومیه دیدم سبب روی زمین ریخته بود! گفتند اصلا نمی‌ارزد؛ پول کارگر خیلی بیشتر از آن پولی است که ما از فروش این سبب به‌دست [می‌آوریم] یا هلو، زردآلو، انگور؛ خب، آنجا صنایع تبدیلی میخواهد. خیلی از جاهای گوناگون کشور، ما این میوه‌ها را داریم که در بعضی از اوقات، صرف نمیکند برای صاحب باغ که این میوه را جمع بکند. ما اگر صنایع تبدیلی داشته باشیم، خشک‌کننده داشته باشیم، بتوانیم آنجا از اینها استفاده بکنیم، این کار را باید بکنیم. و ظرفیتها فوق‌العاده است؛ واقعا فوق‌العاده است. من در ایرانشهر یک گوجه فرنگی دیدم به قدر یک گرمک! یک دانه‌ی اختصاصی نبود؛ اصلا گوجه فرنگی [همین اندازه بود]. آنجا یک باغی بود بین بمبور و ایرانشهر -وقتی که ما آنجا تبعید بودیم، دعوت کردند ما را، گوجه فرنگی آوردند به قدر یک گرمک! پیاز آوردند به‌قدر همین مشت من! من یادم است، پیاز را گرفتیم در دستم، گفتم من میخواهم این را اندازه بگیرم، بتوانم بگویم؛ به همین اندازه‌ی [مشت من] بود؛ انگشتهای من خم نشد، وقتی این پیاز را در دست گرفتیم، یعنی به این بزرگی! خب ما اینها را داریم. خیلی جاهای در سرتاسر کشور، این امکانات وجود دارد. اگر به صنایع روستایی اهمیت بدهیم، اگر به روستاها اهمیت بدهیم، اگر به این باغدارها اهمیت بدهیم، اینها بهترین خدمت به روستاها و به فقرای ما در روستاها و در جاهای دیگر است.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

بخش معدن را هم بنده اینجا یادداشت کرده‌ام، منتها دیگر وقت گذشته (خیلی هم فشار روی آقای نعمت‌زاده نیاوریم!) آنچه به من گزارش شده [این است که] ما حداکثر پانزده درصد از ظرفیت معدنی کشور را داریم استحصال میکنیم؛ پانزده درصد! ما معدن را باید جایگزین نفت کنیم؛ یعنی واقعا بایستی ما بتوانیم. من سالها پیش -شاید بیست سال پیش- در دولت آن‌وقت گفتم. ما باید کاری بکنیم که هر وقت اراده کردیم، بتوانیم سرچاه‌های نفت خودمان را ببندیم؛ نه از کمبود مشتری بترسیم، نه از نداشتن بازار بترسیم، نه از نداشتن پول بهای نفت بترسیم؛ باید به اینجا برسیم. خب ما واقعا بایستی به فکر بیفتیم؛ برای نفت باید جایگزین [قرار داد]. می‌بینید نفت چه وضعی پیدا کرده! یک اشاره‌ی قدرتها و عناصر حیث منطقه با همدیگر، موجب میشود که نفت ناگهان از صد دلار بیاید به چهل دلار! از وقتی که از صد دلار شروع کرده تنزل تا حالا، مگر چند ماه طول کشیده؟ خب، این قابل اطمینان نیست؛ آدم نمیتواند این را جزو سرنوشت اقتصاد کشور و گذران زندگی یک کشور [بداند] و آن را مربوط کند به یک چنین چیزی. نفت مال ما است، [اما] هم اختیاریست دست دیگران است، هم درآمد بیشترش مال دیگران است. بیشتر از آن قدری که ما از صادرات نفت استفاده میکنیم، آن دولت واردکننده‌ی نفت در اروپا یا در جای دیگر دارد استفاده میکند، که مالیات میگیرد و فلان میگیرد. ما نفتمان را داریم میدهیم، پول میگیریم؛ او نفت را میگیرد از ما و از مردم خودش پول میگیرد. استفاده‌ی آن دولتها بیشتر از دولت ما است از فروش نفت. این چه معامله‌ی پرخرسانی است. خب یک جاهایی ما مجبوریم البته نفت را تولید کنیم، چاره‌ای نداریم اما من واقعا از ته دل خوشحال نمیشوم آن‌وقتی که ما آمار افزایش صادرات و افزایش تولید را [می‌شنویم]؛ همیشه به این فکر میکنم که ما باید جایگزین برای این پیدا بکنیم. بنابراین اگر بخواهیم جایگزین پیدا کنیم، یکی از بهترین جایگزین‌ها معدن است.

آن‌وقت [در مورد] معدن هم بایستی از خام‌فروشی معدن بشدت پرهیز کنیم. معادن بازرشی ما داریم. در استان کرمان یا در جنوب خراسان، سنگهای فوق‌العاده بازرشی وجود دارد. [اینکه] ما این سنگ را همین‌طور یک دفعه‌ای بکنیم، بفرستیم ایتالیا که آنها بعد تبدیل کنند و ارزش افزوده‌اش را چند ده برابر ببرند، احیانا گاهی برای خود ما هم آنها را بفرستند و صادر کنند داخل کشور ما، آدم خیلی زورش می‌آید که یک‌چنین چیزی بشود. بنابراین، این هم یک مسئله است. و به‌نظر من در قضیه‌ی معدن هم مسئله‌ی بخش خصوصی مهم است. و استانها هم آن‌طور که به من گزارش شد، استاندارها و افرادی از این قبیل اظهار میکنند که میتوانند بخش خصوصی را وارد کنند در قضیه‌ی معدن و در بعضی جاهای دیگر.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۴/۰۶/۰۴

آخرین حرف هم راجع به برنامه‌ی ششم (۱۰) است که دارد دیر میشود. برنامه‌ی ششم را هرچه زودتر بایستی ان‌شالله فراهم بکنید و همین‌طور که عرض کردیم،

به‌طور کامل منطبق بر اقتصاد مقاومتی، و زودتر به مجلس بدهید. چون به نظر من امسال باید تصویب بشود، یعنی باید هرچه زودتر این کار انجام بگیرد. مجلس را هم بکشید به کار، وسط میدان، که بایند دوستان در مجلس و به‌طور جدی دنبال بکنند ان‌شاءالله که بتوانید.

بیانات در دیدار افشار مختلف مردم / ۱۳۹۴/۰۶/۱۸

این قوتی که برای کشور لازم است چه‌جوری تامین میشود؛ اولاً از راه یک اقتصاد قوی؛ همین اقتصاد مقاومتی که سیاستهای آن ابلاغ شده است و بر روی زمین و به‌صورت کار عملی و عملیاتی و اجرائی هم باید با شدت هرچه تامل‌تر و بدون فوت وقت دنبال بشود؛ خوب یک کارهایی را دوستان ما در دولت دارند انجام میدهند بحمدالله؛ یکی این است که اقتصاد کشور قوی بشود، جوان کشور بیکار نماند، ابتکارهای جوانها روی زمین نماند؛ این یکی از راههایش است.

بیانات در دیدار افشار مختلف مردم / ۱۳۹۴/۰۶/۱۸

سه عامل اساسی اقتدار ملی اینها است: اقتصاد قوی و مقاوم، علم پیشرفته و روزافزون، و حفظ روحیه انقلابیگری در همه بخصوص در جوانها؛ اینها است که میتواند کشور را حفظ کند؛ آنوقت دشمن مایوس خواهد شد.

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در نهمین همایش ملی «نخبگان فردا» / ۱۳۹۴/۰۷/۲۲

میدانید اقتصاد مقاومتی که بحمدالله مطرح شد، سیاستهایش اعلام شد، مورد استقبال صاحب‌نظران اقتصادی و سیاسی و غیره قرار گرفت. اسم اقتصاد مقاومتی هم زیاد تکرار میشود؛ حالا جعفر اقتصاد مقاومتی در کشور پیشرفت کرده، بحث الان من نیست -من البته خیلی خوشنود نیستم از مقدار پیشرفت این فکر و این بنیان مهم در کشور لکن به‌هرحال یک حرکتی وجود دارد

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در نهمین همایش ملی «نخبگان فردا» / ۱۳۹۴/۰۷/۲۲

یکی از پایه‌های محکم اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش‌بنیان است؛ اساس کار در اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش‌بنیان است؛ [زیرا] اقتصاد مقاومتی اقتصاد درون‌زا است، اقتصادی است که در داخل پایه‌های مستحکمی دارد که تکانه‌های بین‌المللی و جهانی و اقتصادی آن را از جا درنمیرد؛ این اقتصاد مقاومتی [است]، اقتصاد مقاوم، یکی از اساسی‌ترین پایه‌های این اقتصاد عبارت است از اقتصاد دانش‌بنیان؛ اقتصادی که متکی باشد به علم، این خیلی مهم است. خوب، به نظر ما نخبه‌های جوان میتوانند در اقتصاد دانش‌بنیان که در واقع ستون اصلی اقتصاد مقاومتی است، نقش ایفا کنند. چطور نقش ایفا کنند؟ خوب، این طراحی لازم دارد. چه‌جور جوانهای ما نقش ایفا کنند در اقتصاد مقاومتی؟ من جواب این سوال را از شما میخواهم، بنشینید طراحی کنید، منتظر نمانید که دیگران طراحی کنند. شما جوانهای نخبه در یکی از اجتماعات خودتان موضوع را همین قرار بدهید؛ چگونگی نقش‌آفرینی نخبگان جوان در اقتصاد مقاومتی یا اقتصاد دانش‌بنیان، گروه‌هایی به‌وجود بیایند، گروه‌هایی تقسیم بشوند، کار کنند، فکر کنند، مطالعه کنند، با دست پر در این اجتماع شرکت کنند، راه بدهند، آنوقت بنیاد نخبگان از این طرحی که از درون خود نخبگان بیرون آمده، حمایت کند، پشتیبانی کند. به نظر من یک تحول به‌وجود می‌آید؛ هم در زمینه‌ی فکر کردن و اندیشیدن و کار کردن، هم در زمینه‌ی واقعیت، روی زمین؛ در زمینه‌ی اقتصاد [هم] قطعاً تحول به‌وجود می‌آید.

نامه رهبر انقلاب به رئیس‌جمهور درباره الزامات اجرای برجام / ۱۳۹۴/۰۷/۲۹

در خاتمه همان‌طور که در جلسات متعدد به آن‌جناب و دیگر مسئولان دولتی یادآور شده و در جلسات عمومی به مردم عزیزمان گوشزد کرده‌ام، رفع تحریمها هر چند از باب رفع ظلم و احقاق حقوق ملت ایران کار لازمی است، لیکن گشایش اقتصادی و بهبود معیشت و رفع معضلات کنونی جز با جدی گرفتن و پیگیری همه‌جانبه‌ی اقتصاد مقاومتی میسر نخواهد شد. امید است که مراقبت شود که این مقصود با جدیت تمام دنبال شود و بخصوص به تقویت تولید ملی توجه ویژه صورت گیرد و نیز مراقبت فرمایید که وضعیت پس از برداشته شدن تحریمها، به واردات بی‌رویه نینجامد، و بخصوص از وارد کردن هرگونه مواد مصرفی از آمریکا جدا پرهیز شود.

بیانات در دیدار روسای دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری / ۱۳۹۴/۰۸/۳۰

یک مسئله هم مسئله‌ی نقش‌آفرینی در اقتصاد مقاومتی است که اقتصاد دانش‌بنیان پایه‌ی آن است. البته در این زمینه هم حرف زیاد زده‌ایم، دوستان هم مطالبی بیان کرده‌اند، دیگران هم گفته‌اند لکن آنچه در واقع عمل باید اتفاق بیفتد، هنوز اتفاق نیفتاده. بنده این را عرض بکنم؛ تازه گزارش مسئولین دولتی برای برنامه‌های اجرائی اقتصاد مقاومتی دست بنده رسیده؛ تازه چند روز است! یعنی آنچه در واقع باید تحقق پیدا کند در اقتصاد مقاومتی، هنوز ما با آن فاصله داریم. خوب، شما در دانشگاه در این زمینه نقش ایفا کنید؛ یعنی واقعا بروید سهم خودتان را پیدا کنید و آن سهم را به معنای واقعی کلمه عمل کنید.

بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌های بسیج / ۱۳۹۴/۰۹/۰۲

یک خصوصیت بسیج، گسترده‌ی حضور است که این را باید حفظ کرد؛ در عرصه‌ی نظامی، در عرصه‌ی علمی، در عرصه‌ی هنری -خوب شهید آوینی یک بسیجی است؛ فرض بفرمایید فلان هنرمند متعهد علاقه‌مند، چه در عالم هنرهای تجسمی، چه در شعر، چه در ادبیات و امثال اینها، این یک بسیجی است -چه در فناوری، چه اخیراً در مسائل اقتصادی که بنده هم به دولتی‌ها سفارش کردم و گفتم بسیج دواطلب است که در اقتصاد مقاومتی حضور پیدا کند و نقش‌آفرینی کند. البته خیلی باید برادران عزیز فرماندهان بسیج و سپاه مراقب باشند که فعالیت اقتصادی از جاهای لغزنده است؛ «چو گل بسیار شد پیلان بلغزند»، (۲) حواسشان باشد. من بعد اشاره خواهم کرد، از دامهای دشمن، یکی همین مسائل مالی و اقتصادی و مانند اینها است که باید خیلی مراقبت کرد، خیلی باید مواظب بود. چون انسان همیشه در معرض امتحان است، این را بدانید؛ و میدانید، در معارف اسلامی واضح است. یعنی انسان وقتی بلم‌باعورا هم بشود -کسی که دعای او از درگاه خدا ردخور ندارد و هرچه دعا کند مستجاب میشود- و به اینجا هم برسد، باز جای لغزش وجود دارد، ممکن است بلغزد. یک خطی است که شما دارید می‌روید بالا؛ در همه‌ی لحظات و آنات و قدمهای این خطی که دارید می‌روید بالا، پرتگاه زیر پایتان است؛ در همه‌ی آنات؛ هرچه بالاتر هم بروید، پرتگاه سخت‌تر و سهمگین‌تر و خطرناک‌تر خواهد شد؛ باید مراقبت کرد که من آن مراقبت را هم عرض خواهم کرد.

بیانات در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری انتخابات / ۱۳۹۴/۱۰/۳۰

من بارها تذکر داده‌ام این است که حالا که تحریمها برداشته شد، آیا مشکل اقتصاد کشور و معیشت مردم و سفره‌های مردم با برداشتن تحریمها حل خواهد شد؟ نه، مدیریت لازم است، برنامه لازم است. من، هم در زمان این دولت، هم در زمان دولت قبل که بخشی از تحریمهای مهم تازه شروع شده بود و بخشی هم در انتظار زمان بود که شروع بشود گفتم که مشکلات اقتصادی کشور ممکن است بیست درصد، سی درصد، چهل درصد مربوط باشد به تحریمها [اما] بقیه مربوط به مدیریت ما است؛ ما باید مدیریت کنیم، ما بایستی درست عمل کنیم و راه عمل هم اقتصاد مقاومتی است. اقتصاد مقاومتی را همه تأیید کردند، همه تصدیق کردند، برایش برنامه‌ریزی کردند -خوشبختانه دستگاه‌های دولتی، دوستان ما در دولت برنامه‌هایی دارند برای پیگیری- بجد باید آن را پیگیری کنند و کشور را باید از لحاظ اقتصاد مقاوم کنند؛ والا اگر چشم ما به تصمیم بیگانه باشد، به دست بیگانه باشد، به جایی نمی‌رسیم. نفت ما را امروز تقریباً به یک‌پنجم قیمت رسانده‌اند. نفت را که سرمایه‌ی اصلی اقتصاد ما است متأسفانه، تقریباً به یک‌پنجم قیمت رسانده‌اند. تازه همان ۱۰۰ دلار یا ۱۱۰ یا ۱۲۰ دلار هم قیمت واقعی نفت نبود؛ قیمت واقعی نفت از آن هم بیشتر است -این را هم من قبلاً گفته‌ام (۶)- اما همان [قیمتی] هم که بود، آن را تقریباً به یک‌چهارم یا به یک‌پنجم تقلیل داده‌اند. اگر چشم

انسان به دست دشمن باشد، این اتفاقات زیاد می‌افتد. اینها تکانه‌های اجتناب‌ناپذیری است که انسان در مقابلش اختیاری ندارد؛ ما باید اقتصاد را جوری بکنیم که در مقابل این تکانه‌ها بتواند محکم بایستد و تحت تأثیر قرار نگیرد.

بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی / ۱۳۹۴/۱۱/۲۸

ما گفته‌ایم اقتصاد مقاومتی درون‌زا و برون‌گرا است. من هیچ‌وقت نگفتم دور کشور حصار بکشیم، اما این درون‌زایی را فراموش نکنید؛ اگر اقتصاد ملی از درون نجوشد و فوران نکند، به جایی نخواهد رسید. بله، تعامل با دنیا در زمینه‌های اقتصادی خیلی خوب است اما تعامل هوشمندانه و تعاملی که معنایش درون‌زایی اقتصاد باشد. راهش این است که ملت بایستد، مسئولین بایستند و آگاهانه و هوشیارانه حرکت کنند. جوانهای عزیز! به توفیق الهی و به فضل الهی، شماها خواهید دید آن روزی را که آمریکا و بزرگ‌تر از آمریکا و همه‌ی متحدین آمریکا، در قبال جمهوری اسلامی ایران هیچ غلطی نخواهند توانست بکنند.

بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۴/۱۲/۲۰

من به نظرم سه مسئله از لحاظ اولویت، از لحاظ ریشه‌ای بودن و حل مشکلات دیگر از همه مهم‌تر است؛ یکی عبارت است از مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی. کشور بدون اقتصاد مقاومتی رشد نخواهد کرد، مشکلات اقتصادی‌اش برطرف نخواهد شد، بلکه گرفتاری‌هایش روزبه‌روز بیشتر خواهد شد، اگر ما اقتصاد مقاومتی را عمل نکنیم. بنده از برادران عزیزمان در دولت درخواست کردم که یک قرارگاه اقتصاد مقاومتی تشکیل بدهند؛ فرماندهی برایش بگذارند. جنگ است دیگر؛ جنگ اقتصادی جنگ است؛ حالا در آن توپ و تیر و تفنگ نیست اما ابزارهای خطرناک‌تر از توپ و تفنگ وجود دارد. یک جنگ است، قرارگاه لازم دارد، قرارگاه هم فرمانده لازم دارد، ما پیشنهاد هم کردیم، قبول هم کردند، کارهایی هم دارد انجام می‌گیرد؛ منتها باید این کارها محسوس بشود، باید اینها دیده بشود. فعالیت‌های دولتی -فرض کنید فلان معامله‌ای که در فلان‌جا انجام می‌گیرد- باید مشخص بشود که این کجای اقتصاد مقاومتی قرار می‌گیرد؛ این را ما به مسئولین عزیزمان تذکر دادیم که فلان‌جا شما دارید فلان‌چیز را می‌خرید یا فلان‌چیز را معامله می‌کنید، خیلی خوب، در صحنه‌ی عرصه‌ی اقتصاد مقاومتی، این معامله در کجای این جدول عظیم قرار می‌گیرد؛ باید مشخص بشود. یعنی معیار همه‌ی کارهای اقتصادی، فعالیت‌های اقتصادی ما بایستی برنامه‌ی عظیم و همه‌جانبه‌ی اقتصاد مقاومتی باشد. اقتصاد مقاومتی را هم فقط بنده نگفته‌ام؛ با فکر جمعی و عقل جمعی این برنامه تنظیم شده؛ بعد هم همه بدون استثنا -از موافق و مخالف- این برنامه را تأیید کرده‌اند و گفته‌اند تنها راه نجات کشور اقتصاد مقاومتی است.

بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۴/۱۲/۲۰

من به نظرم سه مسئله از لحاظ اولویت، از لحاظ ریشه‌ای بودن و حل مشکلات دیگر از همه مهم‌تر است؛ یکی عبارت است از مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی. کشور بدون اقتصاد مقاومتی رشد نخواهد کرد، مشکلات اقتصادی‌اش برطرف نخواهد شد، بلکه گرفتاری‌هایش روزبه‌روز بیشتر خواهد شد، اگر ما اقتصاد مقاومتی را عمل نکنیم. بنده از برادران عزیزمان در دولت درخواست کردم که یک قرارگاه اقتصاد مقاومتی تشکیل بدهند؛ فرماندهی برایش بگذارند. جنگ است دیگر؛ جنگ اقتصادی جنگ است؛ حالا در آن توپ و تیر و تفنگ نیست اما ابزارهای خطرناک‌تر از توپ و تفنگ وجود دارد. یک جنگ است، قرارگاه لازم دارد، قرارگاه هم فرمانده لازم دارد، ما پیشنهاد هم کردیم، قبول هم کردند، کارهایی هم دارد انجام می‌گیرد؛ منتها باید این کارها محسوس بشود، باید اینها دیده بشود. فعالیت‌های دولتی -فرض کنید فلان معامله‌ای که در فلان‌جا انجام می‌گیرد- باید مشخص بشود که این کجای اقتصاد مقاومتی قرار می‌گیرد؛ این را ما به مسئولین عزیزمان تذکر دادیم که فلان‌جا شما دارید فلان‌چیز را می‌خرید یا فلان‌چیز را معامله می‌کنید، خیلی خوب، در صحنه‌ی عرصه‌ی اقتصاد مقاومتی، این معامله در کجای این جدول عظیم قرار می‌گیرد؛ باید مشخص بشود. یعنی معیار همه‌ی کارهای اقتصادی، فعالیت‌های اقتصادی ما بایستی برنامه‌ی عظیم و همه‌جانبه‌ی اقتصاد مقاومتی باشد. اقتصاد مقاومتی را هم فقط بنده نگفته‌ام؛ با فکر جمعی و عقل جمعی این برنامه تنظیم شده؛ بعد هم همه بدون استثنا -از موافق و مخالف- این برنامه را تأیید کرده‌اند و گفته‌اند تنها راه نجات کشور اقتصاد مقاومتی است.

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۵ / ۱۳۹۵/۰۱/۰۱

اگر ما بخواهیم مشکل رکود را حل کنیم، مشکل تولید داخلی را حل کنیم، بخواهیم مسئله‌ی بیکاری را حل کنیم، بخواهیم گرانی را مهار کنیم، علاج همه‌ی اینها در مجموعه‌ی مقاومت اقتصادی و اقتصاد مقاومتی گنجانده شده است. اقتصاد مقاومتی شامل همه‌ی اینها است. میشود با اقتصاد مقاومتی به جنگ بیکاری رفت؛ میشود به جنگ رکود رفت؛ میشود گرانی را مهار کرد؛ میشود در مقابل تهدیدهای دشمنان ایستادگی کرد؛ میشود فرصتهای بسیاری را برای کشور ایجاد کرد و از فرصتها استفاده کرد؛ شرطش این است که برای اقتصاد مقاومتی کار و تلاش انجام بگیرد.

گزارشی که برادران ما در دولت به من دادند، نشان میدهد که کارهای وسیعی کرده‌اند؛ منتها این کارها کارهای مقدماتی است؛ کارهایی است در زمینه‌ی بخشنامه‌ها و دستورها به دستگاههای مختلف؛ اینها کارهای مقدماتی است؛ اما آنچه که لازم است ادامه پیدا کند، عبارت است از اقدام کردن و عمل کردن و روی زمین، محصول کار را به مردم نشان دادن؛ این آن چیزی است که وظیفه‌ی ما است؛ که من ان‌شاءالله در سخنرانی شرحش را به آحاد ملت عزیزمان عرض خواهم کرد.

بنابراین آنچه که من به عنوان شعار امسال انتخاب میکنم، عبارت است از «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل». این، راه و جاده‌ی مستقیم و روشنی است به سمت آن چیزی که به آن احتیاج داریم. البته توقع نداریم که این اقدام و عمل، در ظرف یک سال همه‌ی مشکلات را حل کند؛ اما مطمئنیم که اگر چنانچه اقدام و عمل به صورت برنامه‌ریزی شده و درست انجام بگیرد، ما در پایان این سال آثار و نشانه‌های آن را مشاهده خواهیم کرد.

بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی / ۱۳۹۵/۰۱/۰۱

ما برای اینکه با تحریم مقابله کنیم چه کار باید بکنیم؟ اول صحبت عرض کردم که یک دوراهی‌ای را دشمن نشان میدهد به ما؛ میگوید یا بیاید تسلیم آمریکا بشوید و هر چه او میگوید گوش کنید، یا فشار و تحریم ادامه پیدا میکند؛ این یک دوراهی است که گفتیم غلط و دروغ است، اما یک دوراهی دیگری وجود دارد؛ یا بایستی مشکلات تحریم را تحمل کنیم یا ایستادگی کنیم به‌وسیله‌ی اقتصاد مقاومتی. (۶) خیلی خوب، آمادگی شما خوب است، منتها برای اقتصاد مقاومتی، صرف آمادگی کافی نیست؛ ما گفتیم «اقدام و عمل». البته دولت محترم در زمینه‌ی اقتصاد مقاومتی کارهایی کرده‌اند؛ ما گفتیم یک ستاد فرماندهی تشکیل بدهید برای اقتصاد مقاومتی، تشکیل دادند و معاون اول رئیس جمهور محترم را در راس آن گذاشتند؛ کارهایی هم کردند، گزارشش را هم به من دادند که من امروز در پیام اول سال به ملت عزیزمان این را گفتم؛ منتها اینها کارهای مقدماتی است. به من گزارش داده‌اند که بر اثر فعالیت‌هایی که انجام گرفته است، تراز بازرگانی مثبت شده یعنی صادرات غیر نفتی‌مان از وارداتمان بیشتر است؛ خوب، این خبر بسیار خوبی است؛ یا اینکه مثلاً فرض بفرمایید واردات ما از سال گذشته کمتر شده است؛ اینها خبرهای خوبی است، منتها اینها کفایت نمیکند و کار با اینها تمام نمیشود؛ کارهای اساسی باید انجام بگیرد. من چند کار را اینجا ذکر کرده‌ام که این کارها باید در زمینه‌ی «اقدام و عمل» انجام بگیرد.

بیانات در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت علیهم‌السلام / ۱۳۹۵/۰۱/۱۱

باید در مذاکره قوی بود و جوری باید مذاکره کرد که بعد سرمان کلاه نرود. اینکه ما مذاکره بکنیم، روی کاغذ بیاوریم، بنویسیم، امضا کنیم، بعد آنها هم به‌حسب ظاهر یک کاری انجام بدهند منتها تحریمها برطرف نشود و تجارت راه نیفتد، پیدا است که یک اشکالی در آنجا هست؛ نباید بگذاریم این اشکالات به وجود بیاید و در آنجا

هم باید خودمان را قوی کنیم. در اقتصاد درون کشور هم همین‌جور؛ ما گفتیم اقدام و عمل. گفتن بس است؛ «دو صد گفته چون نیم‌کردار نیست». وقتی زیاد هم تکرار کردیم و مدام گفتیم اقتصاد مقاومتی، از ذهن هم می‌افتد؛ یعنی تکراری که شد، یک چیز کسالت‌باری هم میشود؛ عمل کنیم. غرض این است که کشور احتیاج دارد.

بیانات در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت علیهم‌السلام / ۱۳۹۵/۰۱/۱۱

[امروز] روزگار همه‌چیز است. روزگار مذاکره هم هست؛ باید در مذاکره قوی بود و جوری باید مذاکره کرد که بعد سرمان کلاه نرود. اینکه ما مذاکره نکنیم، روی کاغذ بیاوریم، بنویسیم، امضا کنیم، بعد آنها هم به‌حسب ظاهر یک کاری انجام بدهند منتها تحریمها برطرف نشود و تجارت راه نیفتد، پیدا است که یک اشکالی در آنجا هست؛ نباید بگذاریم این اشکالات به وجود بیاید و در آنجا هم باید خودمان را قوی کنیم. در اقتصاد درون کشور هم همین‌جور؛ ما گفتیم اقدام و عمل. گفتن بس است؛ «دو صد گفته چون نیم‌کردار نیست». وقتی زیاد هم تکرار کردیم و مدام گفتیم اقتصاد مقاومتی، از ذهن هم می‌افتد؛ یعنی تکراری که شد، یک چیز کسالت‌باری هم میشود؛ عمل کنیم. غرض این است که کشور احتیاج دارد.

بیانات در دیدار نوروزی جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۱۸

اولاً تشکر کنم از زحماتی که دوستان دارند در بخشهای مختلف میکشند، بخصوص در همین زمینه مسائل اقتصاد مقاومتی که حالا اسم آقای جهانگیری را آوردیم، و ایشان در نقش اداره‌کننده و فرماندهی قرارگاه این اقدام بزرگ، بنا است نقش ایفا کنند. بنده اصرار بر این معنا دارم که به‌معنای واقعی کلمه، فرماندهی صورت بگیرد؛ [چون] دستگاه‌ها، خب سیاستهایی دارند، کارهایی دارند، کارهای متعارف و معمولی دارند؛ نقش فرماندهی این است که ملاحظه کند ببیند کدام‌یک از این کارها در چهارچوب سیاست اقتصادی می‌گنجد، و کدام نسبت به اقتصاد مقاومتی بی‌تفاوت است، و کدام ضد اقتصاد مقاومتی است. اینها باید سنجیده بشود؛ آن دسته‌ای اول تقویت بشود؛ دسته‌ی دوم، حتی‌المقدور کشانده بشود به سمت اقتصاد مقاومتی؛ دسته‌ی سوم به‌طور کامل جلوگیری بشود. یعنی این انتظار است. خب، بنده خبر دارم که واقعا آقایان کار میکنند و مشغولند؛ هم ایشان و هم همکارانشان؛ و باید تشکر کنیم از اینکه این کار را میکنند.

بیانات در دیدار نوروزی جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۱۸

من یک فرصتی دارم در این دیدار که اولاً تشکر کنم از زحماتی که دوستان دارند در بخشهای مختلف میکشند، بخصوص در همین زمینه مسائل اقتصاد مقاومتی که حالا اسم آقای جهانگیری را آوردیم، و ایشان در نقش اداره‌کننده و فرماندهی قرارگاه این اقدام بزرگ، بنا است نقش ایفا کنند. بنده اصرار بر این معنا دارم که به‌معنای واقعی کلمه، فرماندهی صورت بگیرد؛ [چون] دستگاه‌ها، خب سیاستهایی دارند، کارهایی دارند، کارهای متعارف و معمولی دارند؛ نقش فرماندهی این است که ملاحظه کند ببیند کدام‌یک از این کارها در چهارچوب سیاست اقتصادی می‌گنجد، و کدام نسبت به اقتصاد مقاومتی بی‌تفاوت است، و کدام ضد اقتصاد مقاومتی است. اینها باید سنجیده بشود؛ آن دسته‌ای اول تقویت بشود؛ دسته‌ی دوم، حتی‌المقدور کشانده بشود به سمت اقتصاد مقاومتی؛ دسته‌ی سوم به‌طور کامل جلوگیری بشود. یعنی این انتظار است. خب، بنده خبر دارم که واقعا آقایان کار میکنند و مشغولند؛ هم ایشان و هم همکارانشان؛ و باید تشکر کنیم از اینکه این کار را میکنند.

گزیده‌ای از بیانات در دیدار عیدانه جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

اقتصاد مقاومتی یک کل فراگیر است که از عرصه‌ی علمی تا عرصه‌ی فعالیتهای فنی، تا عرصه‌ی خدمات، تا عرصه‌ی بازرگانی و صادرات و واردات، تا عرصه‌ی آموزش در دانشگاه‌ها و دبیرستان‌ها، همه را شامل می‌شود. اگر ما جدی بگیریم، الان مثلاً فرض بفرمایید گزارش می‌آید، حالا من نمی‌دانم، فلان دستگاه را یا فلان ابزار را یا فلان قطعه را که خیلی هم مهم است و کاربرد زیادی دارد، فرض کنید فلان دستگاه فنی ما دارد می‌سازد، خوبش هم می‌سازد، مینا، آقای علی‌آبادی اینجا نشسته، من باب مثال؛ بعد همین را ما وارد کنیم. خب این بد است. این ضد آن جهت‌گیری اقتصاد مقاومتی است. اقتصاد مقاومتی این چیزها را نفی می‌کند. اقتصاد مقاومتی اثباتی دارد و نفی‌ای. اثباتش همین است که ما یاد بگیریم که به سمت تولید داخلی رو بیاوریم. عمده تولید است.

گزیده‌ای از بیانات در دیدار عیدانه جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

نیاید‌هایش مهمتر است. نیاید‌های اقتصاد مقاومتی مهمتر است. یک کارهایی را نباید کرد. شناسایی این نیاید‌ها خیلی مهم است. بعد جرات اقدام این نیاید‌ها خیلی مهم است. در زمینه‌ی بازرگانی نمونه‌های مهمش هست، در زمینه‌های صنعتی و فنی همین‌جور، در زمینه‌ی آموزش دانشگاه‌ها همین‌جور. اقتصاد مقاومتی معنایش این است که انقلاب نشان بدهد که هویت درونی این کشور و این ملت قادر است خود را اداره کند و رشد بدهد و تعالی بدهد. این معنای اقتصاد مقاومتی [است]. این باید تحقق پیدا کند.

گزیده‌ای از بیانات در دیدار عیدانه جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

شماها می‌توانید همه کمک کنید. واقعا هرکدام در بخشهای مختلف که هستید کمک کنید، هم در زیر مجموعه‌های خودتان، هم آنها که، هم در حوزه نفوذ خودتان. فرض کنید نماینده‌ی مجلس در مجلس، مسئول فلان نهاد در آن نهاد، مسئولان گوناگون در بخشهای مختلف، بخشهای آموزشی، بخشهای علمی و غیره. این اساس کار است. اگر این نشد، یعنی اگر چنانچه ما به این توان داخلی و درونی خودمان تکیه نکردیم و آن گنجینه را استخراج نکردیم، این معدن را، که یک معدن عظیمی است، اگر این معدن را استخراج نکردیم یا آنچه که استخراج شده را گذاشتیم خراب بشود و فرو بریزد، آن وقت محتاج بیرون خواهیم بود. احتیاج به بیرون هم چیز خیلی خطرناکی است. به مجرد اینکه احساس کردند شما محتاج هستید، یک ملتی محتاج است، فشار می‌آورند، فشار را زیاد می‌کنند، لگد می‌زنند، تحقیر می‌کنند. این‌جور نیست که شما مثلاً به فلان دولت مستکبر بگویید خیلی خب، ما دیگر با شما کاری نداریم، شما هم با ما کار نداشته باش. قضیه این‌جوری تمام نمی‌شود. ما به شما کار نداریم، این حرف در مسائل جهانی و بین‌المللی و معارضه‌ی قدرتها و صف‌آرایی جبهه‌های قدرت اصلاً معنی ندارد. باید جلویش را بگیریم. باید مانعش بشوید، و الا می‌آید جلو. حرف این است.

گزیده‌ای از بیانات در دیدار عیدانه جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

شماها می‌توانید همه کمک کنید. واقعا هرکدام در بخشهای مختلف که هستید کمک کنید، هم در زیر مجموعه‌های خودتان، هم آنها که، هم در حوزه نفوذ خودتان. فرض کنید نماینده‌ی مجلس در مجلس، مسئول فلان نهاد در آن نهاد، مسئولان گوناگون در بخشهای مختلف، بخشهای آموزشی، بخشهای علمی و غیره. این اساس کار است. اگر این نشد، یعنی اگر چنانچه ما به این توان داخلی و درونی خودمان تکیه نکردیم و آن گنجینه را استخراج نکردیم، این معدن را، که یک معدن عظیمی است، اگر این معدن را استخراج نکردیم یا آنچه که استخراج شده را گذاشتیم خراب بشود و فرو بریزد، آن وقت محتاج بیرون خواهیم بود. احتیاج به بیرون هم چیز خیلی خطرناکی است. به مجرد اینکه احساس کردند شما محتاج هستید، یک ملتی محتاج است، فشار می‌آورند، فشار را زیاد می‌کنند، لگد می‌زنند، تحقیر می‌کنند. این‌جور نیست که شما مثلاً به فلان دولت مستکبر بگویید خیلی خب، ما دیگر با شما کاری نداریم، شما هم با ما کار نداشته باش. قضیه این‌جوری تمام نمی‌شود. ما به شما کار نداریم، این حرف در مسائل جهانی و بین‌المللی و معارضه‌ی قدرتها و صف‌آرایی جبهه‌های قدرت اصلاً معنی ندارد. باید جلویش را بگیریم. باید مانعش بشوید، و الا می‌آید جلو. حرف این است.

گزیده‌ای از بیانات در دیدار عیدانه جمعی از مسئولان کشور / ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

اینکه ما راجع به مسایل خارجی و سیاست خارجی و استکبار و نمی‌دانم از این حرفها هی مکرر می‌گوییم، تکرار می‌کنیم در حرفهای عمومی، در حرفهای خصوصی، این بخاطر این است. نه اینکه ما با ارتباط با فلان کشور -حالا کشور اروپایی، کشور آسیایی، آفریقایی- مخالفیم، نه، آنهایی که با بنده کار کردند می‌دانند. بنده هیچ مخالفت که ندارم بلکه از اول مشوق این‌جور ارتباطات بودم، الان هم هستم. الان هم مسئولین دولتی را دایما تشویق می‌کنم به افزایش ارتباطات. منتها ارتباطات با چه کسی؟ ارتباط با چه کسی؟ آن کسی که می‌خواهیم با او ارتباط بگیریم چه انگیزه‌ای دارد؟ ما در مقابل انگیزه‌ی او چه توانی داریم، اینها باید محاسبه بشود، بدون محاسبه که نمی‌شود. حرف این است، اقتصاد مقاومتی در واقع این است. بحث مقابله‌ی با استکبار در ماهیت و هویت خودش غیر از اقتصاد مقاومتی، در بخش اقتصاد حالا، هیچی دیگر نیست. استقلال فرهنگی هم که من همیشه سالها روی آن تکیه کردم هم جزو همین چیزهاست. اما حالا بحث اقتصاد است. این سالها مساله‌ی اقتصاد برای ما مساله‌ی اول است. این بحث استکبارستیزی و دعوا با کسانی که در خلاف این جهت حرکت می‌کنند، تهنیت زدن به آمریکا و دیگران، این در واقع آن روی سکه‌ی اقتصاد مقاومتی است. بخواهید شما اقتصاد مقاومتی تحقق پیدا کند، بدون این نمی‌شود، بدون این نمی‌شود. طرف، ابزارهای قدرتش زیاد است، توانایی‌های زیادی دارد، به هیچ وجه ما دشمن را دست کم نمی‌گیریم و می‌دانیم دشمن که هست و چه هست و چه قدر توانایی دارد، اما از توانایی خودمان هم نمی‌توانیم غفلت کنیم، ما هم توانایی‌های زیادی داریم. ممکن است از نوع دیگری باشد اما توانایی است. دلیل توانایی اینکه اینها به خون امام بزرگوار و به خون این انقلاب تشنه بودند از روز اول. الان سی و هفت سال است این انقلاب روزه‌روز دارد رشد می‌کند، پس ما توانایییم که توانستیم رشد کنیم. اگر توانایی نبود که رشد نمی‌شد. پس این توانایی است. این بهترین دلیل بر امکان شئی، بر احتمال وقوع شئی، وقوع خود آن شئی است. واقع شده دیگر. ما الان سی و هفت سال است داریم حرکت می‌کنیم، پیش می‌رویم، کار می‌کنیم، ایستادگی می‌کنیم. بنده حرفم این است. این را دنبال کنید. این هر دو روی سکه را دنبال کنید، هم در مجلس دنبال کنید هم در دولت دنبال کنید، هم در بخش‌های مختلف نهادها دنبال کنید، ارتباطات دارید، آشنا هستید، می‌شناسید مسئولین را، سالها در مسئولیت بودید، با هم بودید، هم در دانشگاه‌ها به خصوص دنبال کنید، در محیط‌های فرهنگی دنبال کنید. این عرض ماست. اگر این بشود آن وقت ان‌شاءالله عید، مبارک به معنای واقعی خواهد بود. این که عرض کردیم به شما که خدا مبارک کند، در واقع همه‌ی این حرفها در این «مبارک» هست، از همه‌تان منتشکم.

بیانات در دیدار کارگران / ۱۳۹۵/۰۲/۰۸

اما در مورد نقش کارگران و مسئله‌ی کار و بنگاه‌های کاری و کارگری در اقتصاد مقاومتی که این مسئله‌ی مهمی است. اقتصاد مقاومتی یک کلمه حرف نیست؛ اینکه گفتیم «اقدام و عمل»، معنایش این است که بایستی به یکایک بندهای سیاستهای اقتصاد مقاومتی‌طور واقعی و حقیقی عمل بشود؛ یعنی برای هر کدام، همین برادران، آقایان مسئول که بحمدالله علاقه‌مندند، بنشینند برنامه‌ریزی کنند و قدم‌به‌قدم برنامه را دنبال کنند؛ مسئله‌ی کار نقش دارد در اقتصاد مقاومتی. خوب، کارگر چه کار کند تا در اقتصاد مقاومتی بتواند سهمیه باشد؟ همه نقش دارند؛ کارگر هم نقش دارد، کارفرما هم نقش دارد، دولت هم نقش دارد، مسئولین گوناگون هم همه نقش دارند. نقش کارگر در درجه‌ی اول احساس مسئولیت است؛ یعنی کارگر در آن کاری که به او محول است باید احساس مسئولیت کند - همه‌مان باید احساس مسئولیت کنیم - و کاری را که به او سپرده شده است باید مسئولانه انجام بدهد؛ کیفیت را باید افزایش بدهد. همه‌ی آحاد کارگری باید در فکر این باشند، درصد این باشند که کیفیت کار را بالا ببرند؛ این برکت ایجاد میکند، هم برای خود او، هم برای جامعه. در بازار بزرگ مشهد کفاشی بود که معروف بود کفشهایی که می‌سازد، چرم کفش و کف کفش پاره می‌شود اما دوخت کفش از بین نمی‌رود؛ یعنی محکم‌کاری این‌جوری است. کاری کنیم که دوخت ما، آن کاری که دست ما است، درست و با کیفیت و با استحکام انجام بگیرد؛ این وظیفه‌ی کارگر است. خوب، گفتن این [حرف] آسان است، عمل کردنش چه‌جوری است؟ اینکه خدای متعال از زبان پیغمبر فرمود: رحم الله امرا عمل عملا فاحکمه - که بنده این حدیث را شاید ده‌ها بار تا حالا خوانده‌ام - رحمت خدا بر آن انسانی که کاری را انجام میدهد و آن را محکم انجام میدهد، محکم‌کاری میکند، خوب این الزاماتی دارد.

چه‌کار کنیم که کارگر این توانایی را پیدا کند که کیفیت کار را بالا ببرد؟ یک مقدار از این الزامات بر عهده‌ی دولت است، یک مقدار بر عهده‌ی مدیران است، یک مقدار بر عهده‌ی مردم است، یک مقدار هم بر عهده‌ی خود کارگر است. یکی از کارهایی که باید انجام بگیرد تا کارگر بتواند کیفیت کار را بالا ببرد مهارت‌افزایی است؛ همین فنی‌حرفه‌ای که ایشان گفتند؛ بنده سالها است هر وزیر آموزش و پرورش، هر وزیر کاری که بر سر کار آمده است، روی مسئله‌ی فنی‌حرفه‌ای‌ها تکیه کردم، تاکید کردم؛ این را باید جدی گرفت، این یک کار اساسی است. مهارت کارگر را باید بالا برد؛ کارگر ساده که نمیتواند صرفا با تجربه‌ی خودش پیش برود؛ خوب، البته تجربه هم موثر است اما آموزش لازم است. مهارت کاری بر عهده‌ی مسئولان است؛ همین فنی‌حرفه‌ای‌ها و انواع کارهای دیگری که میشود انجام داد برای مهارت‌افزایی کارگر؛ کارفرما هم موثر است، دولت هم موثر است.

بیانات در دیدار معلمان و فرهنگیان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

هویت مستقل، اولین چیزی است که ما بایستی در جوان خودمان، در نوجوان خودمان رشد بدهیم و پرورش بدهیم. بعد آنوقت اقتصاد مقاومتی معنا پیدا میکند. این‌جور نیست که بعد ما برای اینکه بخواهیم اقتصاد مقاومتی انجام بگیرد، مسئولین بالای دولتی بیایند بنشینند صد جلسه پشت‌سرهم تشکیل بدهند و مرتب آئین‌نامه، مرتب بخشنامه، مرتب فلان، آخرش هم حالا به آن صورتی که کامل است انجام نگیرد. الان خوب دارند تلاش میکنند که این اقتصاد مقاومتی تحقق پیدا کند. وقتی روحیه، روحیه‌ی استقلال و مقاومت و ایستادگی در مقابل دیگران نیست، خوب سخت است دیگر، وقتی عادت میکنیم که یک ذخیره‌ای را - که در خانه‌ها معمولا خانواده‌های عاقل و با فکر ذخیره‌هایی نگه میدارند برای خودشان؛ ما هم یک ذخیره‌ی خداداد داریم و آن نفت است - مرتب در بیابوریم و بفروشیم، مرتب در بیابوریم و بفروشیم، بدون ارزش افزوده؛ یکوقت این را تبدیلش میکنیم به یک چیزی که دارای ارزش افزوده است، خیلی خوب، قابل قبول است، اما نخیر، بدون هیچ ارزش افزوده‌ای، همین [فقط] درمی‌آوریم و می‌فروشیم. بعضی از این روسای کشورها که آمده‌اند پیش ما، گله کرده‌اند که ما تراز تجاری‌مان با شما همسان نیست، شما به ما بیشتر می‌فروشید و کمتر می‌خرید، بنده مکرر به چندین نفر از اینها گفته‌ام که آنچه شما می‌خرید، عمده‌اش نفت است؛ نفت یعنی پول، نفت یعنی طلا؛ ما ارزش افزوده‌ای از نفت به‌دست نمی‌آوریم؛ ثروتمان را از زیر خاک درمی‌آوریم و میدهیم به شما، این را نمیشود در حساب تراز تجاری قرار داد. اینها مهم است. هویت مستقل وقتی بود، از این‌جور زندگی کردن انسان دور میشود؛ آنوقت اقتصاد مقاومتی معنا پیدا میکند، اقتصاد بدون نفت معنا پیدا میکند، فرهنگ مستقل معنا پیدا میکند.

بیانات در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین علیه‌السلام / ۱۳۹۵/۰۲/۰۲

اینکه ما گفتیم اقتصاد مقاومتی، یعنی بخش اقتصادی این سیاست بزرگ و اساسی، مقاومت اقتصادی است. اینکه گفتیم جوانهای مومن و حزب‌اللهی و انقلابی کارهای فرهنگی خودجوش را رها نکنند و دنبال نکنند، و همه‌ی دستگاه‌های فرهنگی کشور را دعوت کردیم و میکنیم که در این جهت حرکت کنند، این، بخش فرهنگی این عدم تبعیت است، این جهاد بزرگ است، جهاد کبیر است. اینکه از همه‌ی استعدادها موجود کشور دعوت میکنیم که استعدادها و خودشان را در خدمت پیشرفت این کشور به کار بیندازند و به صحنه بیاورند و به میدان بیاورند و از مسئولان دولتی و سایر مسئولان دعوت میکنیم که از این استعدادها استقبال بکنند، این آن بخش فعال اجتماعی این جهاد کبیر است.

بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری / ۱۳۹۵/۰۲/۰۶

در همه‌ی زمینه‌ها همین‌جور است؛ در زمینه‌ی اقتصاد همین‌جور است. این اقتصاد مقاومتی که بنده دائماً تکرار میکنم و تاکید میکنم و خب بحمدالله دوستان، ستاد عملیات و فرماندهی تشکیل داده‌اند و کارهایی دارد انجام میگیرد که امیدواریم ان‌شاءالله نتایجش را ببینیم روی زمین، همین است. در اقتصاد، اگر ما قوی شدیم و قدرتمند شدیم، دیگر تحریم معنی ندارد و تحریم یک کار زاندى میشود؛ اگر ما در داخل توانستیم اقتدار اقتصادی به دست بیاوریم، آنها خودشان می‌آیند به دريوزگی، می‌آیند دنبال ارتباط اقتصادی؛ نه [فقط] تحریم نمیکند، بلکه اگر ما تحریم کنیم، آنها می‌آیند میگویند تحریم نکنید؛ طبیعت کار این است. در زمینه‌ی سیاست هم همین است، در زمینه‌های گوناگون هم همین است.

پیام به مناسبت آغاز به کار دهمین دوره مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۵/۰۲/۰۸

تحقق بخشیدن به اقتصاد مقاوم با همه‌ی الزامات قطعی آن و نیز تلاش مجدانه برای گسترش و ژرف‌سازی فرهنگ اسلامی، دو اولویت فوری کنونی است. اولویتهای مهم دیگری در بخشهای گوناگون مربوط به اقتدار ملی و استحکام امنیت و مصونیت کشور، وجود دارد که تضمین‌کننده‌ی استقرار عدالت اجتماعی و استقلال و پیشرفت کشور است. شناخت این اولویتهای ازجمله‌ی وظایف نمایندگان و در دسترس ذهن هوشمند آنان است.

بیانات در مراسم بیست و هفتمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

استقلال اقتصادی تنها با اقتصاد مقاومتی به دست می‌آید؛ که امسال ما گفتیم: «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل». خوشبختانه دولت محترم، اقدام و عمل را شروع کردند و طبق گزارشی که به من دادند، کارهای خوبی انجام گرفته است. اگر با همین قوت و با همین شیوه ادامه پیدا کند و جدا پیش برود، یقیناً آثار آن را مردم خواهند دید؛ اقتصاد مقاومتی. همه‌ی تصمیم‌های بزرگ اقتصادی باید در ضمن اقتصاد مقاومتی تعریف بشود. فرض کنید ما با فلان کشور قرارداد معامله‌ی بازرگانی یا صنعتی میندیم؛ باید معلوم بشود که این در کجای اقتصاد مقاومتی قرار میگیرد. اینکه ما خیال کنیم رونق اقتصاد کشور صرفاً با سرمایه‌گذاری خارجی تامین میشود، خطا است. سرمایه‌گذاری خارجی البته چیز خوبی است اما این یکی از خانه‌های جدول اقتصاد مقاومتی را پر میکند. مهم‌تر از سرمایه‌گذاری خارجی، فعال کردن ظرفیتهای درونی و داخلی است. ما ظرفیتهای فعال‌نشده‌ی فراوانی داریم که اینها را بایستی فعال کنیم؛ این مهم‌تر است. آن هم البته لازم است در کنار این وجود داشته باشد، اما اینکه ما همه‌چیز را موکول کنیم به اینکه خارجی‌ها بیایند اینجا سرمایه‌گذاری کنند، نه. گاهی گفته میشود که فناوری‌های نو را می‌آورند؛ خیلی خوب، عیبی ندارد؛ موافقم که فناوری نو را بیاورند؛ [البته] اگر بیاورند! اگر هم نیاورند، من گفتم که این جوانان ما که در زمینه‌ی نانو پیشرفت کرده‌اند، در زمینه‌ی هسته‌ای پیشرفت کرده‌اند، در زمینه‌ی ساختهای فناوری پیچیده پیشرفت کرده‌اند، در بسیاری از زمینه‌ها جزو پنج، شش، ده کشور اول دنیا قرار گرفته‌اند، اینها نمیتوانند چاه‌های نفت ما را به تولید بهتر برسانند؟ یا پالایشگاه‌های ما را اصلاح کنند؟ یا فرض بفرمایید که بخشهای دیگری را که مورد نیاز ما است که محتاج فناوری جدید خارجی هستیم [درست کنند]؟ البته اگر این فناوری در معاملات ما با خارجی‌ها منتقل بشود، ما با این موافقم و مخالفتی نداریم. توجه بکنید! امروز در دنیا تحلیلگران حساس مسائل اقتصادی و سیاسی بر روی اقتصاد مقاومتی کشور ما شرط‌بندی میکنند؛ این قدر مهم است، این قدر حساس است. بر روی اینکه آیا این اقتصاد مقاومتی که ایران مطرح کرده است، به نتیجه میرسد یا نمیرسد، تحلیلگران بحث میکنند، شرط‌بندی میکنند! این قدر این اهمیت دارد.

بیانات در دیدار رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی / ۱۳۹۵/۰۲/۱۶

در مسئله‌ی اقتصاد؛ ببینید برادران عزیز، خواهران عزیز! واقعا مسئله‌ی اقتصاد یک مسئله‌ی اصلی در کشور ما است؛ نه [فقط] امروز، که خب بنده پنج شش سال است که مرتباً روی مسئله‌ی اقتصاد تکیه میکنم. من پنج شش سال قبل از این، در صحبت اول سال -عید- گفتم ما داریم تهدید میشویم از دو ناحیه و یکی -که شاید هم مهم‌تر بود- از ناحیه‌ی اقتصاد است. واقعش هم همین است؛ آنوقت هنوز تحریمها نبود و اعمال نشده بود. دشمن اقتصاد را به‌عنوان یک حربه‌ای علیه ما به‌کار گرفته، ما هم شاید یک‌خرده ناشیگری کردیم و نشان دادیم که از این حربه خیلی میترسیم و ناراحتیم؛ [لذا] او بیشتر تشجیع شده و راه خودش را پیدا کرده. علی‌ای‌حال، مسئله‌ی اقتصاد مسئله‌ی بسیار مهمی است؛ باید ما مسئله‌ی اقتصاد کشور را حل کنیم. البته اجرا به عهده‌ی دولت است؛ دولت است که باید در میدان و وسط میدان کار کند، اما شما در این زمینه میتوانید خیلی کمک کنید. تکیه‌ی مهم باید روی مسئله‌ی رکود باشد، [روی] مسئله‌ی تولید داخلی باشد؛ تولید داخلی خیلی مهم است. من چند روز پیش بود در یک صحبتی گفتم هر حرکتی که دولت در زمینه‌ی مسائل اقتصادی میکند، بایستی برای ما روشن باشد که این کجای اقتصاد مقاومتی قرار میگیرد. اقتصاد مقاومتی یک جدول تشکیل‌شده از خانه‌های متعدد است؛ هر اقدامی که ما میکنیم، باید معلوم باشد که کجای این جدول را پر میکند. یک معامله‌ی دولت میخواست بکند، دفتر ما تماس گرفتند و از آن مسنول مربوط پرسیدند که خب این کجای اقتصاد مقاومتی است؟ باید تشریح کنید، باید توضیح بدهند که این کجای اقتصاد مقاومتی قرار میگیرد؛ ضد اقتصاد مقاومتی نباشد، خنثی هم نباشد؛ نه فقط صدمت. بنابراین، مسئله‌ی تولید داخلی خیلی مهم است؛ علاج رکود خیلی مهم است.

بیانات در دیدار جمعی از اساتید دانشگاه‌ها / ۱۳۹۵/۰۲/۲۹

یک نکته دربارهی اقتصاد مقاومتی که خب آقای دکتر درخشان انصافاً خیلی خوب صحبت کردند در این زمینه؛ اقتصاد مقاومتی، هم عزت ملی است، هم گره‌گشایی فعلی است. این را چون سوال کردند از من که شما که روی عزت ملی تکیه میکنید و مدام در سخنرانی‌ها میگویید عزت ملی و مانند اینها، نیازهای نقد موجود جامعه را چه کار میکنید؟ جواب ما همین است؛ اقتصاد مقاومتی اگرچنانچه به معنای واقعی کلمه -همان‌طور که گفته شده و خواسته شده- اجرایی بشود و اقدام‌و‌عمل بشود، هم عزت ملی را تامین میکند، هم نیازهای کشور را تامین میکند؛ چون متکی است به ظرفیتهای داخلی، به امکانات داخلی، به تولید داخلی.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

حالا [مثلاً] کارهای مربوط به اقتصاد مقاومتی. خب این گفته شد که حالا به جای اینکه جاده را درست کنند میروند سراغ هواپیما؛ این حرف درستی است، یعنی ما هم این اشکال را داریم؛ منتها این را توجه داشته باشید و من هم بارها قبلاً گفته‌ام که رهبری نمیتواند در تصمیم‌گیری‌های موردی دستگاه‌های گوناگون دولتی مدام وارد بشود و مدام بگوید این باشد، این نباشد؛ این نمیشود.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

ما حتی به همین قرارگاه به اصطلاح اقتصاد مقاومتی گفتیم شما موظفید نگاه کنید ببینید خرید این هواپیماها در کجای اقتصاد مقاومتی قرار میگیرد. این را گفته‌ایم، تذکر میدهیم، اما اینکه جلو برویم و مانع بشویم، نه، این تکلیف و وظیفه‌ی ما نیست. علی‌ای‌حال، کارهای زیادی هم دارد در مورد اقتصاد مقاومتی انجام میگیرد و دفتر ما هم دائماً رصد میکند کارهایی را که دارند میکنند. حالا ان‌شاءالله خدا کمکشان کند بتوانند پیش بروند، بتوانند کار انجام بدهند. ما خوشحال میشویم. من گفتم به مسنولین دولتی که این را شما بدانید اگر شماها موفق بشوید، من خوشحال میشوم. اگر دولت در انجام اقتصاد مقاومتی توفیق پیدا کند، این افتخار برای نظام است، برای رهبری است، برای ملت است، برای همه است. ما دعا میکنیم و کمک میکنیم که شماها موفق بشوید و باید کار کنند تا اینکه بتوانند موفق بشوند.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

وقتی شما به‌عنوان دانشجو مثلا درباره‌ی برجام عقیده‌ای دارید و آن را اظهار میکنید، درباره‌ی فرض بفرمایید که ارتباط با آمریکا عقیده‌تان را اظهار میکنید، درباره‌ی اقتصاد مقاومتی عقیده‌تان را اظهار میکنید، درباره‌ی آینده‌ی کشور عقیده‌تان را اظهار میکنید، این عقیده، عقیده‌ای است انقلابی، محکم، مستدل؛ این در روحیه‌ی دشمن اثر میگذارد.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

فانما علیک البلاغ؛ به پیغمبر خدا میگوید وظیفه‌ی تو رساندن است، حرف را باید برسانی. باید تبیین کنید؛ حرفهایتان را، نظراتتان را بگویید؛ در مسائل مهم کشور؛ در مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی تبیین کنید، در مسئله‌ی پیشرفت علمی -اینها مسائل مهم کشور است- در مسئله‌ی ارتباط با آمریکا [تبیین کنید]؛ برای خیلی‌ها روشن نیست. برای شما که مجموعه‌های دانشجویی هستید، اگر روشن نیست، بروید برای خودتان روشن کنید؛ اگر روشن است، برای مجموعه‌ی دانشجویی تبیین کنید.

بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان / ۱۳۹۵/۰۲/۱۲

گفتمان اقتصاد مقاومتی خیلی گفتمان مهمی است. بله، ممکن است چیزی به نام اقتصاد مقاومتی اجرا بشود و در واقع اقتصاد مقاومتی نباشد اما میشود هم چیزی به نام اقتصاد مقاومتی اجرا بشود و کاملا اقتصاد مقاومتی باشد؛ یا لاف‌بازی از آن باشد. الان ظاهرا کارهای خوبی دارد انجام میگیرد؛ آنطوری که به من گزارش دادند؛ نه گزارش شخص مسئولین، گزارشهای بیرون از مسئولیتهای مسئولین هم به من داده میشود، گزارشهای نسبتا خرسندکننده‌ای است. احتمالا کارهای خوبی انجام بگیرد به شرطی که اینها ادامه پیدا کند. من همیشه گفته‌ام که این سلسله‌مراتب عمل، از بالا تا پایین یک سلسله‌مراتب انسانی است؛ همه‌ی انسانها مغز دارند، دل دارند، اراده دارند، عزم دارند؛ در این سلسله‌مراتب پنج شش واسطه‌ای، [اگر] یکی‌شان نخواهد انجام بدهد کار انجام نمیگیرد. مثل یک سیم برق نیست که اگر چنانچه شما اینجا دکمه را زدی، صد چراغ روشن بشود؛ نه، این سیمهای وسط همه‌شان دارای اراده‌اند، دارای عزمند؛ انسانها هستند. باید نظارت بشود، باید کنترل بشود، باید دنبال‌گیری بشود، باید رصد بشود، باید مطالبه‌ی دائمی بشود و شماها میتوانید در این زمینه نقش ایفا کنید. این مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی است.

دیدار وزیر، معاونان و مدیران وزارت اطلاعات با رهبر انقلاب / ۱۳۹۵/۰۵/۱۹

علاج برون‌رفت از مشکلات کشور، اقتصاد مقاومتی است که کارهایی نیز در این زمینه آغاز شده است اما باید نتیجه‌ی کارها در عمل دیده شود.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۵/۰۶/۰۲

سرفصل اول مربوط به مسائل اقتصاد است؛ همچنان‌که اشاره کردند. به نظر ما، امروز مسئله‌ی اول کشور، مسئله‌ی اقتصاد و مسائل اقتصادی و مشکلات و گره‌های اقتصادی است که اینها بایستی حل بشود. یک گزارش خوبی را آقای دکتر جهانگیری دادند از ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی؛ خوب حالا اینکه ایشان میگویند «من اختیاراتم افزایش پیدا نکرده»، این واقعا خبر خوبی برای من نیست، ما توقعمان این است که ایشان به معنای واقعی کلمه فرماندهی کنند؛ خوب، آقای رئیس‌جمهور هم به ایشان حقیقتا اعتماد دارند، ما هم که ایشان را قبول داریم و بنابراین خوب است که همین‌طور بتوانند واقعا به معنای واقعی کلمه فرماندهی کنند؛ چون در زمینه‌ی همین کارهایی که انجام گرفته نکاتی هست که عرض خواهم کرد. این گزارش را من نگاه کردم؛ گزارش، گزارش خوبی است؛ حدود دویست پروژه و بسته‌ها و برنامه‌های حمایت از تولید، واگذاری ۲۵۰۰ طرح نیمه‌تمام به بخش خصوصی، اینها چیزهایی است که در این گزارش آمده و مهم است؛ اینها کارهایی است که کار عرضه‌کردنی است؛ لکن چند نکته وجود دارد:

اولا پیگیری برای تحقق قطعی طرحها؛ ببینید، ما یک تصمیمی میگیریم، ابلاغ هم میکنیم، اصرار هم میکنیم، اما اگر تا آخر خط نرویم و این آبی را که از چشمه جاری شده به مزرعه نرسانیم، کار تمام نیست؛ کار تمام آن وقتی است که همه‌ی این کارهایی را که ایشان و مجموعه‌ی همکار ایشان در دولت در مورد این کارهای ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی انجام داده‌اند، یک‌یک این طرحها به نتیجه برسد؛ یعنی تعقیب کنند و قدم‌به‌قدم دنبال کنند این کارها را؛ این مسئله‌ی اول است که به نظر بنده خیلی مهم است و باید ان‌شاءالله انجام بگیرد.

دوم اینکه فعالیتهای پرجمعی در عرصه‌ی اقتصاد، در کشور وجود دارد، چه بخش خصوصی، چه دولتی؛ کشور فعالیتهای عظیمی دارد و سرشار و مملو از فعالیتهای اقتصادی است. [مسئولین] تمام تلاش خودشان را بگذارند که این فعالیتهای همسو کنند با همین سیاستها و اگر یک فعالیتی وجود دارد که با این سیاستها همسو نیست، جلوی آنها را بگیرند؛ یعنی واقعا این، یکی از کارهای اساسی است. در عرصه‌ی واقعی اقتصاد -آن اقتصاد واقعی- خیلی کار دارد انجام میگیرد، خوب، بعضی از آنها منطبق با این سیاستها است، بعضی از آنها نیست؛ آنهایی که هست ترویج بشود، آنهایی که نیست جلوگیری بشود یا لاف‌بازی نشود؛ لاف‌بازی این است که کمک نشود. من در یکی دو مورد از این چیزهایی که مطرح بود، پیغام دادم به‌وسیله‌ی جناب آقای حجازی که سوال بشود که این مورد و این کار بخصوص، جایگاهش در مجموعه‌ی سیاستهای اقتصاد مقاومتی چیست؟ این باید قابل توضیح باشد؛ یعنی هرکدام از این کارهایی که انجام میگیرد، در مجموعه‌ی سیاستهایی که ایشان و مجموعه‌ی دولت تنظیم کرده‌اند بایست جا داشته باشد.

نکته‌ی سوم؛ همه‌ی طرفیتهای کشور پای کار آورده بشود. البته خوشبختانه اشاره کردند؛ اخیرا با آقای حجتی هم دیدار داشتیم، آقای نعمت‌زاده هم که خوب بیاناتشان در مطبوعات و مانند آن پخش میشود و آدم می‌شنود -خوب امروز از اینها استفاده نکردیم که مطلبی بگویند- بخصوص در خصوص صنعت و کشاورزی، واقعا کارهای زیادی وجود دارد که اینها بایستی پیاده پای کار، یعنی طرفیتهای فوق‌العاده است. حالا من در مورد کشاورزی و در زمینه‌ی جنگل، یک حرفی هست که بعدا به خود آقای حجتی عرض خواهم کرد؛ ان‌شاءالله خصوصی به ایشان خواهم گفت.

نکته‌ی چهارم.

سازی است؛ ببینید در صحبتهای آقای دکتر ستاری، بر مسئله‌ی علم و اقتصاد دانش‌بنیان و شرکتهای دانش‌بنیان و مانند اینها تکیه شد و تاکید شد -بعضی دوستان دیگر هم اشاره کردند- این ناشی از یک گفتمان ده دوازده ساله است. یعنی وقتی که بحث شکستن خطوط مقدم علمی و نهضت نرم‌افزاری و تولید علم مطرح میشود، دنبال میشود، گفته میشود در دانشگاهها و تبدیل به گفتمان میشود، نتیجه این میشود که بنده گاهی اوقات که اینجا می‌نشینم و مثلا مجموعه‌ی دانشگاهی -چه دانشجو، چه استاد- می‌آیند، میبینم همان حرفهایی را که ما مثلا گفتیم، اینها دارند همان حرفها را به عنوان مطالبه بیان میکنند؛ این می‌شود گفتمان، این گفتمان است، این خوب است؛ وقتی این‌جور شد، آنوقت این پیشرفتهای علمی پیش می‌آید. ما امروز در مسائل فضایی، در مسائل هسته‌ای، در فناوری زیستی و دیگر موارد گوناگون، پیشرفتهای زیادی داریم، پیشرفتهای مهمی داریم؛ این پیشرفتها ناشی از همین گفتمان‌سازی است. وقتی گفتمان‌سازی شد، آنوقت همه به این فکر خواهند افتاد، یعنی در همه یک انگیزه‌ای به وجود می‌آید؛ کانه یک جاده‌ی وسیع و یک بزرگراهی به وجود می‌آید که همه میل میکنند از این بزرگراه حرکت کنند؛ بنابراین گفتمان‌سازی خیلی مهم است. البته با تکرار کلمه‌ی «اقتصاد مقاومتی» گفتمان‌سازی نمیشود، نباید کاری کرد که این کلمه حرف را همین‌طور این قدر تکرار کنیم که از ذهن بیفتد؛ نه، بلکه با تبیین و با توضیح و مانند اینها بیان بشود.

و نکته‌ی بعدی -این را من به آقای جهانگیری عرض میکنم- این است که در اقتصاد مقاومتی آن چیزی که مورد انتظار است، یک کار جهشی است. ببینید، دستگاه و دولت، خوب یک کارهای متعارفی دارد، کارهای معمولی‌ای دارد در زمینه‌های اقتصاد -در همه‌ی بخشهای مختلف این وزارتخانه‌های چندین‌گانه‌ی اقتصادی- که دارد انجام میگیرد؛ این کارها که خوب باید انجام بگیرد؛ [اما] از جمله‌ی چیزهایی که در اقتصاد مقاومتی مورد نظر است، یک کار فوق‌العاده است، یک کار جهشی است. مثلا فرض بفرمایید -من اینجا یادداشت کرده‌ام- اینکه آقای رئیس‌جمهور گفتند «راه‌اندازی هفت هزار واحد صنعتی»، این کار، خوب [است]؛ این از آن قبیل است،

این کار را دنبال کنید؛ ایشان گفتند هفت هزار واحد صنعتی را ما راه می‌اندازیم، خیلی خوب، این خوب است، یعنی این فراتر از کار معمولی و متعارف دستگاه‌های ما است. این‌جور چیزهایی را که جنبه‌های جهشی دارد، پیشرفتهای فراتر از عادی دارد، اینها را دنبال بکنید، اینها خیلی خوب است؛ این هم نکته بعدی، [یعنی] به کارهای روزمره معمولی دستگاه‌های اقتصادی قانع نشوید که این [کارها] را از اینها بخواهید.

یک نکته دیگر هم در این زمینه مسائل اقتصادی، کارهایی است که ریشه‌ای است ولی ممکن است، یعنی کارهای مشکلی نیست؛ مثلاً «توزیع تصمیم‌گیری در استانها» - که حالا اشاره کردند و خوشبختانه به این فکر هستند - خوب است این کار، یعنی بروید تصمیم‌گیری‌ها را از حالت تمرکز خارج کنید و در سطح استانها توزیع کنید. یا «هدایت تسهیلات بانکی به سوی تولید»؛ من آن روز به آقای وزیر محترم اقتصاد [۶] و آقای سیف [۷] گفتم شما هر چه علم دارید و هر چه درس خوانده‌اید، امروز آن را به کار بیندازید برای اینکه این نقدینگی عظیم سنگین را هدایت کنید به سمت تولید، یعنی همه هنرمان این باشد؛ این کار اگر انجام بگیرد - که به نظر من کاری است ممکن؛ یعنی برای آقایانی که در راس کار هستند، کاری است ممکن - مهم است. «مشوقهای صادراتی»؛ گاهی اوقات مشوق داریم، [اما] ثبات در این مشوقها نیست؛ کم و زیاد میشود، تغییر پیدا میکند، آن کسی که اهل صادرات است امیدوار نیست، یعنی دلش می‌لرزد؛ چون مسئله صادرات خیلی جدی و خیلی مهم است، بایستی مشوق‌هایش [هم مهم باشد]. یکی هم مسئله «پرداخت بهای محصولات کشاورزی» است که این هم مسئله مهمی است.

مبارزه‌ی جدی با قاچاق - همین مسئله‌ی انهدام [کالای قاچاق] - بسیار مهم است؛ البته بعضی از مرتبیین با این مسائل، به ما گفتند که بعضی از این اقلام را میشود باز صادر کرد، [یعنی] برگرداند و صادر کرد؛ خیلی خوب، این را حرفی ندارم، یعنی من این را الان اعلام میکنم. اینکه ما گفتیم حتما منهدم کنند جنس را، جنس قاچاق را، این شامل آن قاچاقهای جزئی و شامل این کوله‌برها و مانند اینها نیست؛ ما باندهای قاچاق و کارهای بزرگ [را میگوییم]، اینهایی که بازار کشور را تحت تاثیر قرار میدهد.

مسئله دیوان‌سالاری هم که بحث قدیمی‌ای است که دیگر حالا نمیخواهم تکرار بکنم. بعضی اوقات دیوان‌سالاری آن قدر شدید میشود که کارآفرین و سرمایه‌گذار را بی‌حوصله میکند که اصلاً دیگر حوصله‌اش سر میرود و آماده نیست کاری بکند.

یکی هم مسئله حمایت جدی از اقتصاد دانش‌بنیان؛ خوب حالا الحمدلله آقای ستاری اینجا بیان کردند و اعتراف کردند در واقع - به یک معنا اعتراف بود - که همه به ایشان دارند کمک میکنند؛ واقعا احتیاج به کمک است؛ بایستی همه به معاونت علمی کمک بکنند، همه دستگاه‌ها بایستی کمک بکنند. اگر واقعا این‌جور شده حالا که همه به شما کمک میکنند، خوب الحمدلله، ما باید مسئله اقتصاد دانش‌بنیان را جدی بگیریم، این شرکت‌های دانش‌بنیان را واقعا جدی بگیریم. شاید بتوان گفت میلیونها جوان الان در کشور هستند که اینها آمادگی کارند که اگر یک کمکی به اینها بشود، میتوانند واقعا در این قسمتها پیش بروند و بخشهای مختلف را [فعال] کنند.

من شنیدم حتی در برخی از موارد و برخی از بخشهای دولتی - که حالا این را جناب آقای رئیس جمهور اگر ان‌شاءالله دنبال بکنند خوب است - که برخی از این به قول آقایان پروژه‌ها را از خارجی‌ها قبول میکنند و امکانات هم به آنها میدهند، [اما] به این شرکت دانش‌بنیان داخلی که میتوانند این کار را انجام بدهند، نمیدهند. یعنی این گزارشهایی است که به ما رسیده که ان‌شاءالله خلاف واقع باشد، اما گزارشهایی است که هست؛ اینها را باید به نظر من تعقیب کرد و دنبال کرد و مهم است. این هم در مورد اقتصاد دانش‌بنیان، و مسئله روستاها، حالا خیلی حرف در این زمینه‌ها هست که حالا وقت هم میگذرد.

بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیات دولت / ۱۳۹۵/۰۶/۰۳

سرفصل ششم - که دیگر این‌علی‌الظاهر آخرینش است یا نزدیک به آخر - مسئله برنامه است که در مسئله برنامه‌ی ششم، ما تاخیر داریم؛ یعنی واقعا برنامه‌ی ششم یک امر مهمی است. خوب، اهمیت برنامه برای شماها روشن است و میدانید که برنامه چقدر مهم است؛ برنامه، هم هماهنگی ایجاد میکند، هم افزایشی ایجاد میکند، هم زنجیره‌ی برنامه‌ها - پی‌درپی - ما را به اهداف چشم‌انداز میرساند؛ یعنی اگر چنانچه این زنجیره‌ی برنامه‌ها، یک جا در وسط قطع شد، ما نمیتوانیم به آن نتیجه برسیم، این روشن است؛ بنابراین، برنامه خیلی اهمیت دارد. حالا برنامه یک فرآیندی هم دارد که در قانون اساسی مشخص است؛ سیاست‌هایی است که ابلاغ میشود و اعلام میشود، براساس این سیاست‌ها، دولت برنامه را تهیه میکند، بعد این برنامه تبدیل به قانون میشود که همه ملزم باشند به جزئیات این برنامه عمل کنند؛ بنابراین مجلس هم در جریان کار برنامه، در این فرآیند قرار میگیرد. این کار را به نظر من هرچه زودتر انجام بدهید و پیش ببرید؛ نگذارید که این قضیه بیش از این متوقف بشود. البته در برنامه هم اساس کار؛ در بخش اقتصاد، همان اقتصاد مقاومتی باید باشد.

بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت عید غدیر / ۱۳۹۵/۰۶/۲۰

ما خودمان را بایستی درست کنیم، اصلاح کنیم که از ضعفهای ما دشمن استفاده نکند. امروز چشم دوخته‌اند دشمنان ما به نیازها و کمبودها و اختلالهای اقتصادی داخل کشور. اینکه ما مرتب راجع به مسئله اقتصاد، اقتصاد مقاومتی و مانند اینها در این چند سال مرتب اول سال، وسط سال، آخر سال میگوییم، تکرار میکنیم، به خاطر این است که دشمن به این نقطه‌ی خاص توجه کرده است. [میخواهند] اقتصاد کشور را خراب کنند، وضع مردم بد باشد، جیب مردم خالی بشود، امکانات مردم کم بشود، پول مردم بی‌ارزش بشود، قدرت خریدشان کم بشود تا ناراضی بشوند؛ هدف، این است. مردم را از اسلام و از نظام اسلامی ناراضی کنند؛ این، هدف دشمن است. لذا روی اقتصاد تکیه میکنند برای اینکه وضع مردم خراب بشود تا به خاطر خرابی وضع، از اسلام و از نظام اسلامی منصرف بشوند. خوب این وظیفه‌ی کیست که در مقابل این وضعیت ایستادگی کند؟ وظیفه‌ی همه؛ وظیفه‌ی دولت هست، وظیفه‌ی مجلس هست، وظیفه‌ی مسئولین گوناگون هست، وظیفه‌ی آحاد مردم هم هست. همه وظیفه داریم، باید انجام بدهیم.

بیانات در دیدار مردم اصفهان / ۱۳۹۵/۰۸/۲۶

اشاره کردند به حرکات مردم اصفهان در زمینه اقتصاد مقاومتی؛ بله، بنده هم همین عقیده را دارم. مردم اصفهان در اتفاق - اتفاق مال در راه خدا - آنچنان گشاده‌دستی میکنند که از دیگران جلو می‌افتند اما در زندگی معمولی صرفه‌جویی میکنند که باز در این قسمت هم از دیگران جلو می‌افتند؛ هردویش خوب است. [اینکه] مال را وقتی میخواهیم در زندگی شخصی خرج کنیم، در زندگی معمولی خرج کنیم، صرفه‌جویی بکنیم، این همان خصوصیت اصفهانی است؛ وقتی هم میخواهیم در راه‌های خدایی و عمومی مصرف کنیم، باز گشاده‌دستی کنیم، این هم خصوصیت اصفهانی است. خیرین بخشهای مختلف در اصفهان [این‌طور هستند].

بیانات در دیدار مردم اصفهان / ۱۳۹۵/۰۸/۲۶

امروز یکی از چیزهایی که از لحاظ عملی مهم است، مسئله اقتصاد است؛ دشمن روی اقتصاد کشور ما متمرکز شده، از نظر دشمن، اقتصاد کشور یک نقطه‌ی ضعیفی است که [او] میتواند با تکیه بر آن نقطه‌ی ضعف، مقاصد سو خودش را در مورد کشور عزیز ما و در مورد جمهوری اسلامی اعمال بکند؛ باید روی اقتصاد [کار کرد]. من گفتم اقتصاد مقاومتی، یعنی اقتصادی که از درون می‌جوشد و احتیاج ما را به دیگران کم میکند و استحکام کشور را در مقابل تکانهای خارجی افزایش میدهد؛ این معنای اقتصاد مقاومتی است. «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل»، این اقدام و عمل باید در جلوی چشم مردم قرار بگیرد و مردم این را ببینند؛ این توقع و خواسته‌ی ما از مسئولین است که با آنها هم در میان می‌گذاریم؛ این مسائل را ما با مسئولین مرتباً در میان می‌گذاریم و به آنها میگوییم. شاخصه‌های اقدام و عمل را باید نشان داد.

بیانات در دیدار بسیجیان / ۱۳۹۵/۰۹/۰۳

اگرچنانچه بسیج وارد اقتصاد بشود، اقتصاد مردم‌سالار؛ همین که آقایان اینجا الان اظهار کردند و کاملا درست است. این اقتصاد مقاومتی که ما عرض کردیم، اگر بتواند از قوت و قدرت بسیج استفاده کند، میشود اقتصاد مقاومتی مردم‌سالار؛ در علم همین‌جور است، در پیشرفتهای گوناگون اجتماعی همین‌جور است، در سیاست همین‌جور است؛ مظهر مردم‌سالاری دینی، بسیج است.

بیانات در دیدار بسیجیان / ۱۳۹۵/۰۹/۰۳

بسیج میتواند دستگاه‌های مسئول را، هم در جهت‌دهی، هم در هدف‌گذاری، هم در عمل‌یاری بدهد. یعنی ما وقتی راجع به بسیج صحبت میکنیم و این مطالب را میگوییم و توانایی‌های بسیج را میگوییم، نمیخواهیم برای قوهی مجریه یک رقیب بنراشیم؛ نخیر، قوهی مجریه وظایفی دارد، مسئولیتهایی دارد که باید آنها را انجام بدهد، وظیفه‌اش است، اما بسیج میتواند کمک کند به قوهی مجریه برای جهت‌دهی صحیح، برای جلوگیری از خطا و انحراف در مسیر. و در عمل [هم میتواند] کمک کند؛ مثل همین اقتصاد مقاومتی که بعضی از آقایان اشاره کردند. میتواند به‌عنوان مکمل عمل کند، میتواند به‌عنوان امیدبخش عمل کند. بعضی از دستگاه‌های دولتی در بعضی از زمینه‌ها دچار ناامیدی میشوند و میگویند: نمیشود! بطور نمیشود؟ این‌همه کارهای بزرگ انجام گرفت، نمیشود یعنی چه؟ میگویند: نمیشود! بسیج وقتی که جلو افتاد، وقتی این نیروی جوان و پیش‌ران، حرکت صحیح خودش را دنبال کرد، آن آدم ناامید و افسرده هم بانشاط میشود و امیدوار میشود.

دیدار نخبگان و دانشجویان بسیجی مدال‌آور دانشگاه شریف با رهبر انقلاب / ۱۳۹۵/۱۰/۱۳

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به سخنان یکی از نخبگان علمی درخصوص اقتصاد مقاومتی اشاره کردند و گفتند: اقتصاد مقاومتی یک اندیشه‌ی تجربه‌شده در دنیا است و فقط اختصاص به ما ندارد. ایشان چگونگی بهره‌برداری از اقتصاد مقاومتی را منوط به اهداف کشورهای دانستند و افزودند: جدای از نحوه‌ی جهت‌گیری و بهره‌برداری، این موضوع که اقتصاد مقاومتی، کشور را در برابر تکان‌های گوناگون جهانی اعم از بدخواهانه یا غیر بدخواهانه حفظ خواهد کرد یک اصل پذیرفته‌شده است. رهبر انقلاب اسلامی دلیل پیشرفت‌های علمی و صنعتی آمریکا در ۱۵۰ سال گذشته را، به‌کارگیری اقتصاد مقاومتی دانستند و خاطرنشان کردند: البته آمریکایی‌ها این اندیشه را در جهت مادی‌گری و پول به‌کار گرفتند اما همین تجربه‌ی پذیرفته‌شده‌ی جهانی را می‌توان با جهت‌گیری متعالی‌تری به‌کار گرفت.

بیانات در دیدار مردم قم / ۱۳۹۵/۱۰/۱۹

یک مسئله‌ی دیگر، پیشرفت اقتصادی و حل مشکلات مردم است. یکی از اهداف آنها از این تحریمها همین است که مردم را از نظام جدا کنند؛ مردم دچار مشکلات باشند؛ بیکاری باشد، رکود باشد، مشکلات گوناگون اقتصادی باشد؛ ما همین‌طور حرف بزنیم، مردم هم دچار مشکلات [باشند]. تحریم میکنند برای اینکه این کارها اتفاق بیفتد و تحریم را هم که بظاهر برمی‌دارند، جوری برمی‌دارند که این مشکلات برطرف نشود. ما باید در مقابل چه کار کنیم؟ پادزهر ما این است که ما کاری کنیم که اقتصاد، اقتصاد قوی، مقاوم و پایدار [بشود]، یعنی همان «اقتصاد مقاومتی» که بارها گفته‌ایم و گفته‌ایم و گفته‌ایم. این هم از عوامل اقتدار کشور است. کشوری که اقتصاد قوی داشته باشد، پولش هم ارزش پیدا میکند، مسئولینش هم ارزش پیدا میکنند، مردمش هم اعتبار پیدا میکنند و دیگر نمیشود بر اینها تحمیل کرد. بارها گفته‌ایم که باید خودمان را از این مکیدن نفت و وابسته بودن به نفت بتدریج جدا کنیم و این را باید بتدریج کم کنیم. سیاست نفت و بالا پایین شدن نفت، دست دیگران است؛ نفت مال ما است اما اختیارش دست دیگران است. باید بتوانیم اقتصاد کشور را مقاوم کنیم، جوری کنیم [که آن را] استحکام ببخشیم. این یکی از عوامل اقتدار است.

بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی / ۱۳۹۵/۱۱/۲۷

خب، ما [امسال را] عرض کردیم سال «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل»؛ [سال] دارد تمام میشود؛ الان آخر بهمن است، اقدام و عمل باید نشان داده بشود. من اول سال هم گفتم که مسئولین کشور -چه مسئولین قوهی مجریه و دولت، چه مسئولین قوهی قضائیه، چه مسئولین مجلس؛ فرقی نمیکند، همه- آخر سال باید نشان بدهند که در این سال برای اقدام و عمل چه کردند؛ نگویند باید چنین بشود، باید بگویند چنین شد؛ این را باید مشخص بکنند. ما امروز دچار مشکلیم، نمیشود مشکلات مردم و گلابه‌های مردم را نادیده گرفت؛ مسئولین باید جدی بگیرند. مسئله‌ی بیکاری مهم است، مسئله‌ی رکود مهم است، مسئله‌ی گرانی مهم است؛ اینها مسائلی است که وجود دارد. البته مسئولین تلاش میکنند، ما می‌بینیم اما ظرفیتها بیش از اینها است. من حالا ان‌شاءالله در وقت خودش عرض خواهم کرد؛ ما در بن‌بست نیستیم، ما در مسائل اقتصادی در بن‌بست قرار نداریم؛ مشکلات هست، از دو طرف، سه طرف، چهار طرف مشکلات هست اما محل خروج از مشکلات هم مشخص است. چه‌جوری میشود از این مشکلات خارج شد؟ مسئولین باید تلاش کنند. بنده چهار پنج سال یا شش سال قبل از این در سخنرانی اول سال گفتم که امروز نگاه دشمنان ملت ایران به مسئله‌ی اقتصاد است؛ سعی دارند به اقتصاد کشور فشار بیاورند؛ اقتصاد کشور را آن‌چنان زیر فشار قرار بدهند که مردم دچار مشکل بشوند. وقتی مردم دچار مشکل شدند، دلزده میشوند، دلسرد میشوند؛ دشمن همین را میخواهد. دشمن میخواهد مردم از انقلابشان، از نظامشان، از دولتشان، از کشورشان دلسرد بشوند، دلزده بشوند؛ لذا روی مسئله‌ی اقتصاد فشار می‌آورد؛ و فشار آوردند. مسئولین باید به این نکته توجه کنند.

البته این‌جور نیست که مسئله‌ی ما فقط مسئله‌ی اقتصاد باشد؛ همه میدانند، بنده روی مسئله‌ی فرهنگ خیلی حساسیت دارم، روی مسئله‌ی علم خیلی حساسیت دارم لکن وقتی که در زمانهای محدود اولویتها را نگاه میکنیم، مسئله‌ی اقتصاد کشور در اولویت اول قرار میگیرد؛ چون دشمن به این متوجه است؛ امروز هم همان کارها را دارند میکنند؛ این را همه توجه کنند. چه در دوره‌ی دولت قبلی آمریکا، چه در دولت فعلی آمریکا، یکی از ترفندهای دشمن این بوده است که مرتب تهدید کنند به جنگ؛ و [اینکه] گزینه‌ی نظامی روی میز است و مانند اینها. آن مسؤل اروپایی هم، به مسئولین ما میگوید که جنگ در ایران حتمی بود؛ اگر برجام نبود، حتما جنگ بود؛ دروغ محض! چرا میگویند جنگ؟ برای اینکه ذهن ما برود به جنگ [اما] جنگ واقعی چیز دیگر است؛ جنگ واقعی جنگ اقتصادی است، جنگ واقعی تحریم است، جنگ واقعی گرفتن عرصه‌های کار و فعالیت و فناوری در داخل کشور است؛ این جنگ واقعی است. ما را به جنگ نظامی متوجه میکنند تا از این جنگ غفلت کنیم؛ جنگ واقعی جنگ فرهنگی است. این‌همه تلویزیون‌های گوناگون و شبکه‌های مختلف اینترنتی مشغول کارند برای اینکه دل و ذهن جوان ما را از دین و مقدسات و عفت و حیا و مانند اینها دور کنند؛ دارند جدی تلاش میکنند، پولها خرج میکنند برای این کار؛ جنگ واقعی این است.

مسئولین باید حواسشان باشد. بنده به رئیس‌جمهور محترم گفتم به مدیران تاذکر بدهید تا مدیریت همراه با شفافیت انجام بدهند، مدیریت همراه با نظارت انجام بدهند. مدیر باید نظارت کند، باید کار را دنبال بکند. به صرف اینکه ما گفتم فلان کار بشود، طرف مقابل هم گفت چشم، که کار تحقق پیدا نمیکند. کار بایستی در میدان و روی زمین مشخص بشود که انجام شد؛ اینها آن چیزهایی است که مورد نیاز ما است و بایستی به آن توجه کرد.

من عرض میکنم در آیهی شریفه‌ی «و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه» به احتمال زیاد منظور از «قوه» فقط قوهی نظامی نیست؛ البته قوهی نظامی هم هست اما فقط قوهی نظامی نیست. اعدوا لهم ما استطعتم من قوه؛ هرچه میتوانید، درون خودتان را قوی کنید. معنای این استحکام ساخت داخلی کشور که بنده مکرر میگویم، این است. از لحاظ علمی خودتان را قوی کنید، از لحاظ فناوری خودتان را قوی کنید، از لحاظ تولید داخلی قوی کنید، از لحاظ نفوذ در بازارهای خارجی قوی کنید، از لحاظ کشف ظرفیتهای فراوانی که در این کشور هست و هنوز استفاده نشده است، قوی کنید و این ظرفیتهای را به کار بگیرید. ما که در سیاستها اعلام کردیم که کشور باید به رشد هشت درصد برسد، بعضی گفتند نمیشود! بعد متخصصین و کارشناسان آمدند گفتند اگر ما ظرفیتهای را ملاحظه کنیم، رشد بیش از هشت درصد هم ممکن است در کشور اتفاق بیفتد! نه رشد به معنای اینکه ما نفت بیشتر بفروشیم -البته این مفید است لکن این آن چیزی نیست که مورد نظر

ما است- یعنی رشد تولید داخلی کشور، استحکام اقتصادی داخل کشور؛ یعنی همان اقتصاد مقاومتی که ما بارها تاکید کرده‌ایم و تکرار کرده‌ایم. آنوقت یک عده‌ای می‌آیند روی کمبودها انگشت می‌گذارند، مبالغه میکنند، اغراق میکنند، پیشرفت‌ها را نمی‌گویند، راه‌حل‌ها را هم نمی‌گویند! اتفاقاً اینها همان کسانی هستند که خودشان به دشمن‌گرا دادند که ایران را تحریم کنند؛ گرای تحریم را اینها دادند. خود همینها بیش از همه -در داخل کمتر، در خارج بیشتر- روی نقاط ضعف تکیه میکنند.

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۶ / ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

اقتصاد مقاومتی یک مجموعه است؛ این مجموعه اگر فقط در زیر نام اقتصاد مقاومتی مورد توجه قرار بگیرد، ممکن است چندان منشا اثر نباشد؛ من علاج را در این میبینم که این مجموعه را به نقاط مهم تقسیم کنیم و برای هر نقطه‌ی کلیدی و مهمی یک فصلی از زمان را قرار بدهیم، و از مسئولین و افراد شاخص و از آحاد مردم بخواهیم که همه‌ی همت خود را بر روی آن نقاط کلیدی متمرکز کنند؛ به نظر من علاج در این است که این نقطه‌ی کلیدی را امسال درست شناسایی کنیم. به اعتقاد من این نقطه‌ی کلیدی عبارت است از تولید، تولید داخلی؛ و اشتغال و عمدتاً اشتغال جوانان؛ اینها آن نقاط کلیدی اصلی است. اگر ما توانستیم روی این دو نقطه متمرکز بشویم و کارها را بر این اساس برنامه‌ریزی و دسته‌بندی بکنیم، تصور این است که کار به میزان زیادی جلو خواهد رفت و موفقیت‌های چشمگیر و محسوسی پیش خواهد آمد. من در سخنرانی ان‌شاءالله خصوصیات را که بر این دو نقطه‌ی کلیدی و اساسی مترتب است توضیح خواهم داد؛ لذا من شعار امسال را «اقتصاد مقاومتی: تولید - اشتغال» قرار میدهم؛ یعنی اقتصاد مقاومتی عنوان کلی است، بعد تولید و اشتغال؛ این مجموع نقاطی است که بایستی همه بر روی آن متمرکز بشوند. مطالبه‌ی من و مطالبه‌ی مردم از مسئولین عزیز و محترم این است که بر روی این دو نقطه متمرکز بشوند و کارها را با برنامه‌ریزی انجام بدهند و ان‌شاءالله در پایان سال نتایج آن را بتوانند به مردم گزارش کنند.

بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۶/۰۱/۰۱

اقتصاد مقاومتی را مطرح کردیم و گفتیم؛ دوستان و فعالان مسئول در قوه‌ی مجریه و بقیه‌ی دستگاه‌های کشور، با علاقه این مسئله را دنبال کردند و برنامه‌ریزی‌هایی کردند، کارهایی را انجام دادند. خوب این کارها خوب است و من به بعضی [از آنها] هم اشاره خواهم کرد لکن آنچه امروز برای ما مشهود است و مقابل چشممان می‌بینیم، [این است که] خلاهای اقتصادی ما خلاهای بزرگی است. یکی مسئله‌ی بیکاری است؛ بخصوص بیکاری جوانان و بخصوص بیکاری جوانان تحصیل‌کرده. این یک خلا است، یک حفره است. این را باید تامین کرد. مسئله‌ی معیشت طبقات ضعیف [مهم است]؛ ما اطلاعات را دائماً دنبال میکنیم و از وضع مردم در بخشهای مختلف کشور مطلع میشویم؛ مردم از لحاظ معیشت دچار مشکلند. مسئله‌ی بیکاری هست، مسئله‌ی سختی معیشت هست؛ و مشکلات گوناگونی که در زمینه فرهنگی و اجتماعی به دنبال اینها می‌آید. عرض کردیم که دشمن هم بر روی همینها تمرکز میکند و روی اینها تبلیغات میکند. صاحب‌نظران اقتصادی، آن کسانی که در زمینه مسائل اقتصادی صاحب‌نظرند، مشکل عمده را در رکود و بیکاری می‌بینند؛ حق هم با آنها است. یکی مسئله‌ی بیکاری است، یکی مسئله‌ی رکود تولید و کمبود تولید در داخل کشور است. خوب اینها در اقتصاد مقاومتی هست منتها اقتصاد مقاومتی یک مجموعه است. اگر ما بتوانیم این مجموعه را تجزیه کنیم و در هر فرصت زمانی، بر روی بخشی از مسائل مهم آن تکیه بیشتری در کشور انجام بگیرد، مطمئناً خواهیم توانست نتایج خوبی از آن بگیریم.

بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی / ۱۳۹۶/۰۱/۰۱

یک وظایفی است که همه‌ی ما باید به عهده بگیریم. هم آحاد ملت، هم مسئولین دولتی، هم مسئولین قضائی، هم مسئولین قوه‌ی مقننه یک وظایفی دارند، الزاماتی دارند؛ این الزامات را اگر انجام بدهند، تولید [رونق میگیرد]. من حالا مقداری از این الزامات را عرض میکنم؛ ... یکی از الزامات، صادرات است که مسئولین دولتی باید فعال بشوند. گزارشی به دست من رسید از مسئولین دولتی که متأسفانه عمده‌ی صادرات کشور ما بلکه عمده‌ی معاملات تجاری ما از صادرات و واردات، با پنج یا شش کشور است؛ خوب این خطا است، این خلاف اقتصاد مقاومتی است. ما در بندهای اقتصاد مقاومتی روی این هم تکیه کرده‌ایم. یکی از سیاستهای اقتصاد مقاومتی همین است؛ گسترش صادرات و گسترش طرفهای صادراتی ما. اینکه ما به پنج کشور یا شش کشور اکتفا بکنیم و خودمان را محدود بکنیم [صحیح نیست]، این تحرک مسئولین را لازم دارد؛ چه در سیاست خارجی، چه در بخشهای دیگر.

بیانات در دیدار فرماندهان و کارکنان ارتش / ۱۳۹۶/۰۱/۳۰

اقتصاد مقاومتی که ما مطرح کردیم -که یک مجموعه‌ی کار است، یک مجموعه‌ی حرکت و اقدام است- چند نقطه‌ی کلیدی برای امروز و فردای نزدیک ما دارد که همان مسئله‌ی اشتغال است و مسئله‌ی تولید است. بنده به مسئولین هم، از نزدیک، به‌طور خصوصی، به‌طور مشروح، اینها را بیان کردم؛ اینها حرفهای من نیست؛ من که اقتصاددان نیستم؛ این حرف کارشناسان اقتصادی است، این حرف افراد زبده و برجسته‌ای است که در این زمینه فعالند و به ما مشورت میدهند؛ بنده هم نگاه میکنم سطح کشور را، میبینم این اولویت است. دشمن راه‌های طمعش را پیدا میکند. ما باید نگاه کنیم بینیم انگیزه‌ی دشمن چیست، آن نقطه‌ی وضعی که ممکن است دشمن از آن به ما ضربه بزند کجا است، آن را مسدود کنیم، آن را ببندیم؛ توقع بنده از مسئولین گوناگون بخشهای مختلف این است. مسئله‌ی اقتصاد از این‌جهت جزو مسائل با اولویت درجه‌ی یک است.

بیانات در دیدار کارگران / ۱۳۹۶/۰۲/۱۰

حالا این [مطلبی] که بنده دارم عرض میکنم، به‌عنوان موعظه نیست؛ نه اینکه ما داریم حالا موعظه میکنیم، نصیحت میکنیم، [بلکه] این حرف زدن و این گفتن، برای این است که یک تفکر عمومی به وجود بیاید، یک خواست عمومی به وجود بیاید و همه بخواهند که این مقاصد تحقق پیدا بکند. این اسم سال که گذاشته میشود، عنوان «اقتصاد مقاومتی» که تکرار میشود، برای این است که این خواست عمومی، در دلها، در زبانها، در عملها خودش را نشان بدهد و همه به این سمت حرکت بکنند. وقتی یک چیزی به‌صورت یک گفتمان عمومی درآمد و خواست عمومی شد، طبعاً تحقق پیدا میکند؛ یعنی مسئولین هم در همان جهت حرکت میکنند.

بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها / ۱۳۹۶/۰۲/۳۱

در مسائل اقتصادی کشور، ما این‌همه راجع به مسائل اقتصادی حرف میزنیم، همه هم تصدیق میکنند؛ اقتصاد مقاومتی را مطرح کردیم، همه هم از صدر تا ذیل تایید میکنند، تصدیق میکنند، برایش جلسه و کمیته و کمیسیون و مانند اینها هم تشکیل میدهند، [اما] آنچنان‌که باید و شاید کار پیش نمیرود. خوب اشکال کجا است؟ یک گره علمی وجود دارد؛ این گره علمی را چه کسی باید باز کند؟ شما که در دانشگاه هستید باید باز کنید.

متن حکم تنفیذ دوازدهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران / ۱۳۹۶/۰۵/۱۲

با استمداد از هدایت و عنایت پروردگار و در سایه‌ی توجهات حضرت ولی‌الله‌اعظم (ارواحنا فداه) و با تبرک و تفال به همزمانی با ایام ولادت حضرت امام ابی‌الحسن‌الرضا (علیه‌الآل‌التحیوه‌الثنا)، اینجانب به پیروی از گزینش ملت ایران، رای آنان را تنفیذ و دانشمند محترم جناب حجت‌الاسلام آقای دکتر حسن روحانی را

به ریاست جمهوری اسلامی ایران منصوب میکنم و با دعا برای موفقیت ایشان، موکدا توصیه میکنم که این منصب خطیر را وسیله‌ای برای کسب رضای الهی و ذخیره‌ای برای هنگامه‌ی لقا پروردگار قرار دهند و همت خود را متوجه استقرار عدالت، و جانب‌داری از محرومان مستضعف، و اجرای احکام اسلام ناب، و تقویت وحدت و عزت ملی، و توجه به توانمندی‌ها و ظرفیتهای عظیم کشور، و صراحت در بزرگداشت ارزشها و مبانی انقلاب اسلامی نمایند، و مطمئن باشند که ملت غیور و شجاع، خدمتگزاران کشور را در دشواری‌ها و در مقابله با زورگویی‌ها و زیاده‌خواهی‌های استکبار تنها نخواهد گذاشت. لازم میدانم بار دیگر درباره‌ی اجرای برنامه‌ی اقتصاد مقاومتی و توجه ویژه به موضوع اشتغال و تولید داخلی تاکید کنم و یادآوری نمایم که رای ملت و تنفیذ آن، موکول به حفظ و رعایت تعهد به صراط قویم و مستقیم اسلامی و انقلابی است.

